

FROM PLAIN PAPER

MÄKITALO

Tuulivoimaa koskevaa oikeuskäytäntöä

TO WORKING SOLUTIONS

MÄKITALO

FROM PLAIN PAPER TO WORKING SOLUTIONS

Mäkitalo Rantanen & Co on täyden palvelun liikejuridiikkaan keskittyvä asianajotoimisto Helsingin keskustassa. Palvelemme kotimaisten kielten lisäksi myös eurooppalaisilla valtakielillä.

Päämääränämme on tarjota asiakkaillemme toimivia ratkaisuja jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä. Erilaisista koulutus- ja urakokemustaustoista koostuva lakimieskuntamme on sekoitus taitoa ja toimialatuntemusta, mikä tuottaa asiakkaillemme konkreettisia liiketoimintatuloksia

Kontakti:

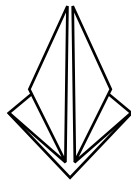
Aimo Halonen

osakas, toimitusjohtaja, asianajaja
+358 9 6844 4163 – Direct
+358 40 591 2470 – Mobile
aimo.halonen@makitalo.fi

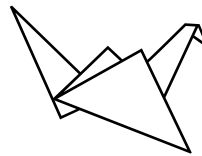
SITOUTUMINEN

Olemme sitoutuneet ymmärtämään asiakkaidemme liiketoimintaa.

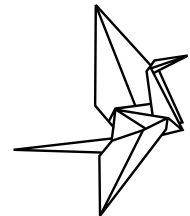
KOKEMUS

Pitkäaikaisten asiakkaiden kanssa työskentelemisestä saavutettu laaja-alainen kokemus auttaa meitä ymmärtämään yrittäjien, johdon ja sijoittajien erilaisia näkökulmia.

JOUSTAVUUS

Toimintaamme leimaa joustavuus ja halu palvella asiakkaitamme erilaisissa liike-elämän tilanteissa.

ASiantuntemus

Erilaisista koulutus- ja urakokemustaustoista koostuva lakimieskuntamme on asiantunteva sekoitus taitoa ja toimialatuntemusta.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 8.7.2004 04/0225/1

Valitus rakennusluvasta

Diaarinumero 01090/04/3010

Antopäivä 8.7.2004

Ratkaisun numero 04/0225/1

Vireilläoloaika 2 kuukautta

Päätös, johon haettu muutosta Eurajoen rakennuslautakunta 11.5.2004

Rakennuslautakunta on myöntänyt Teollisuuden Voima Oy:lle rakennusluvan tuulivoimalan rakentamiseen. Tuulivoimalan tornin korkeus on noin 65 metriä ja roottorin halkaisija noin 60 metriä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus on jättänyt valitukset tutkimatta.

Valittajat ovat vaatineet, rakennuslautakunnan päätös on kumottava ja lupahakemus hylättävä. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, että tuulivoimala rikkoo luonnon rauhaa ja häiritsee kesämökkiläisten vapaa-ajanviettoa muun muassa sen siipien pyörimisestä johtuvalla voimakkaalla äänellä. Hallinto-oikeuden päätöksestä ei selviä etäisyyttä rakennuspaikasta valittajan omistamaan kiinteistöön.

Valittajat eivät ole rakennuspaikan viereisen tai vastapäätä sijaitsevan alueen omistajia tai haltijoita. Kun otetaan huomioon valittajien kiinteistöjen etäisyys tuulivoimalan rakennuspaikasta, päätös ei olennaisesti vaikuta heidän kiinteistöjensä rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen eikä muutenkaan välittömästi heidän oikeuksiinsa, velvollisuuksiinsa tai etuihinsa. Heillä ei siten ole asiassa valitusoikeutta.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 5.7.2007 07/0200/1**Valitus aloittamisoikeudesta**

Diaarinumero	00725/07/4113, 00742/07/4113, 00817/07/4113 ja 00846/07/4113
Antopäivä	5.7.2007
Ratkaisun numero	07/0200/1
Vireilläoloaika	5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Dragsfjärdin teknisen lautakunnan rakennus- ja ympäristöjaosto 7.2., 8.3. ja 4.4.2007 Eco-Pelago Ltd Oy on hakenut lupaa aloittaa kolmea tuulivoimalaa koskevien rakennuslupien mukaiset työt ennen kuin rakennus- ja ympäristöjaoston lupien voimassaolon jatkamista koskeva päätös on saanut lainvoiman. Rakennus- ja ympäristöjaosto on 7.2.2007 päättänyt jättää asian pöydälle lisäselvitysten saamiseksi. Rakennus- ja ympäristöjaosto on 8.3.2007 myöntänyt aloittamisoikeuden 5000 euron vakuutta vastaan ja edellyttänyt tuulivoimalan rakennuspiirustusten toimittamista ennen töiden aloittamista. Rakennus- ja ympäristöjaosto on 4.4.2007 jättänyt puuttuvan valitusoikeuden vuoksi tutkimatta 7.2. ja 8.3. päätöksiä koskevan valittajien oikaisuvaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus on jättänyt valitukset myönnetystä aloittamisoikeudesta tutkimatta.

Valittajat 1 ja 2 ovat vaatineet, että rakennus- ja ympäristöjaoston päätös aloittamisoikeutta koskevassa asiassa on kumottava. Rakennuslupien mukaisia töitä ei saa jatkaa ja kunnan on valvottava, että työt keskeytetään välittömästi. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, että on aihetta olettaa, että luvansaajan tarkoitus on rakentaa alkuperäisiä suunnitelmia ja lupia suuremmat tuulivoimalat, joten vaadittu 5000 euron suuruinen vakuus on riittämätön. Erityisesti toinen luvista on alun perin myönnetty ilman riittävää selvitystä. Kunnan asukkaina ja kiinteistöjen omistajana valittajilla valitusoikeus aloittamisoikeuspäätöksestä ja oikaisuvaatimus olisi tullut tutkia.

Valittajien kiinteistöt sijaitsevat noin 1-2 kilometrin etäisyydellä rakennuspaikasta.

Valittajat eivät ole valittaneet päätöksestä, jolla mainittujen rakennuslupien voimassaoloaika on pidennetty. Hallinto-oikeuden ratkaistua päätöksellään 23.3.2007 valituksen rakennuslupien voimassaolon pidentämistä koskevasta päätöksestä, hallinto-oikeudessa ei ole vireillä sanottua päätöstä koskevaa valitusta. Hallinto-oikeus ei siten ole maankäyttö- ja rakennuslain 144 §:ssä tarkoitettu muutoksenhakutuomioistuimissa tässä asiassa, eikä hallinto-oikeuden toimivaltaan siten kuulu tutkia valittajien valituksia, jotka koskevat aloittamisoikeuden myöntämistä sellaisen rakennuslupan perusteella, jota koskeva valitus on hallinto-oikeuden päätöksellä jo ratkaistu. Valittajat ovat esittäneet, että hanke on mahdollisesti tarkoitus toteuttaa myönnetyn luvan vastaisesti. Rakennus- ja ympäristöjaoston valituksenalaisilla päätöksillä ei ole ratkaistu tätä koskevaa asiaa, vaan mahdollinen luvan vastainen rakentaminen ja muutos myönnettyihin rakennuslupiin ratkaistaan tarvittaessa erikseen maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 31.12.2007 07/0423/1**Valitus rakennusluvasta**

Diaarinumero	01111/07/4113, 01112/07/4113, 01120/07/4113 - 01122/07/4113
Antopäivä	31.12.2007
Ratkaisun numero	07/0423/1
Vireilläoloaika	12,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Dragsfjärdin teknisen lautakunnan rakennus- ja ympäristöjaosto 2.5.2007

Eco-Pelago Ltd Oy on toimittanut rakennustarkastajalle kolmea tuulivoimalaa koskevien rakennuslupien täydennyksenä tuulivoimaloiden pääpiirustukset. Rakennustarkastaja on hyväksynyt pääpiirustukset noudatettaviksi. Asia on saatettu teknisen lautakunnan rakennus- ja ympäristöjaoston tietoon, joka on todennut, että lupahakemuksia on täydennetty maankäyttö- ja rakennuslain 79 §:n mukaisesti.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltoa koskevat vaatimukset tutkimatta.

Valittajat ovat vaatineet, että rakennus- ja ympäristöjaoston päätös on kumottava ja lupahakemus hylättävä, ja siltä osin kuin tuulivoimalat on pystytetty, ne on purettava. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, että uusien toimitettujen pääpiirustusten mukaiset tuulivoimalat ovat alkuperäisiä lupia korkeammat ja tehokkaammat. Tällaisten voimaloiden vaikutus ympäristöön, luontoon ja asumiseen on huomattavasti alkuperäisten lupien mukaisia voimaloita suurempi. Suuremmat voimalat edellyttävät uusia rakennuslupia ja ympäristövaikutusten arviointia.

Kyseiset rakennusluvut on myönnetty ilman pääpiirustuksia. Luvat on myönnetty hakemusten mukaisina, eikä rakennusluvuissa ole määrätty tuulivoimaloiden enimmäiskorkeuksia. Luvan hakija on sittemmin toimittanut rakennusvalvontaviranomaiselle tuulivoimaloiden vaikutuksiin liittyvää selvitystä sekä voimaloiden pääpiirustukset. Näissä piirustuksissa tuulivoimalat ovat alkuperäisten hakemusten 50-60 metrin sijasta 65 metriä korkeita napakorkeudeltaan. Kun otetaan huomioon pääpiirustusten mukaisten tuulivoimaloiden alkuperäisten lupien mukaisia voimaloita suurempi koko, on rakennustarkastaja, hyväksyessään pääpiirustukset noudatettaviksi, tosiasiaa myöntänyt rakennuslupien muutoksen. Vastaavasti rakennus- ja ympäristöjaoston on katsottava päätöksellään pysyttäneen rakennustarkastajan päätöksen voimassa. Valittajien omistamien kiinteistöjen rakennetut palstat sijaitsevat lähimmillään noin 850 metrin päässä tuulivoimaloista, ja rakentamattomat palstat noin 400 metrin etäisyydellä.

Valittajat eivät ole rakennuspaikan viereisen tai vastapäätä sijaitsevan alueen omistajia tai haltijoita. Kun otetaan huomioon valittajien kiinteistöjen etäisyydet tuulivoimaloiden rakennuspaikasta, päätös ei maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetulla tavalla olennaisesti vaikuta heidän kiinteistöjensä rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen eikä muutenkaan välittömästi vaikuta heidän oikeuksiinsa, velvollisuuksiinsa tai etuihinsa. Heillä ei siten ole asiassa valitusoikeutta rakennuslupaa koskevan lainkohdan perusteella.

Oikeuskäytännön mukaan valitusoikeus voi myös rakennuslupapäätöksen osalta määräytyä poikkeamislupaa ja suunnittelutarveratkaisua koskevan säännöksen mukaisesti, mikäli rakennuslupa on myönnetty ilman poikkeamislupaa taikka suunnittelutarveratkaisua silloin, kun tällainen lupa olisi ollut tarpeen. Rakennettavien kolmen tuulivoimalan koon kasvulla ei ole sellaisia maankäytöllisiä vaikutuksia, joiden vuoksi rakennuslupien muutosten myöntäminen olisi edellyttänyt poikkeamismenettelyä taikka rakennusluvan erityisten edellytysten harkitsemista suunnittelutarvealueella. Valittajilla ei siten ole valitusoikeutta myöskään poikkeamislupaa ja suunnittelutarveratkaisua koskevan lainkohdan perusteella.

Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemuksen. (KHO 15.5.2008, taltionumero 1171, diaarinumero 319/1/08)

TURUN HALLINTO-OIKEUS 30.3.2010 10/0195/1**Valitus yleiskaavasta**

Diaarinumero	00805/09/4102
Antopäivä	30.3.2010
Ratkaisun numero	10/0195/1
Vireilläoloaika	12,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Luvian kunnanvaltuusto 11.3.2009 Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Luodonkylän osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valituksen.

Valittajat ovat vaatineet, kunnanvaltuuston päätös on kumottava siltä osin kuin kiinteistöjen RN:o 4:16 ja RN:o 12:0 aluetta on yleiskaavassa osoitettu MY-alueeksi. Alue on osoitettava M-alueeksi ja se tulee lisäksi merkitä erityistoimintojen alueeksi tuulivoimalalle, sillä perusteella, että Kaavan MY-merkintä loukkaa maanomistajien yhdenvertaista kohtelua. Alue soveltuu tuuliolosuhteiltaan hyvin tuulivoimalle ja sen käyttömahdollisuudet olisi tutkittava kaavallisilla selvityksillä. Yksi tuulivoimala ei merkittävästi heikennä näin ison peltoaukean maisema-arvoja.

Luodonkylän osayleiskaava-alue sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä Luvian keskustasta lounaaseen.

Kunta voi maankäyttö- ja rakennuslain säännösten asettamissa rajoissa harkintansa mukaan päättää yleiskaavassa esitettävän tavoitellun kehityksen periaatteista ja eri tarkoituksiin osoitettavista alueista. Luvian kunta on voinut päättää, että Luodonkylän yleiskaavaa laadittaessa ei tutkita tuulivoimaloiden sijoittamista kaava-alueelle. Yleiskaava ei näin ollen ole lainvastainen sillä perusteella, että kaavaa laadittaessa ei ole tehty tuulivoimarakentamista koskevia selvityksiä eikä kaavaan ole merkitty tuulivoimaloille osoitettavia alueita. Yleiskaavaratkaisu, jossa maisemallisesti arvokkaalle peltoaukealle ei ole osoitettu rakentamista, on Luodonkylän yleiskaavan yleisten suunnitteluperiaatteiden mukainen ja ratkaisulle on maisemaan liittyvät erityiset perusteet. Maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ei ole siten kaavassa loukattu.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 6.8.2010 10/0424/2**Suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero	01104/10/4112
Antopäivä	6.8.2010
Ratkaisun numero	10/0424/2
Vireilläoloaika	2 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Vaasan kaupunginhallituksen suunnittelujaosto 14.6.2010

Kaupunginhallituksen suunnittelujaosto on hyväksynyt EPV Tuulivoima Oy:n erillisessä menettelyssä tekemän hakemuksen ratkaisun saamiseksi siitä, ovatko rakennusluvan erityiset edellytykset olemassa tuulivoimalan ja sähköaseman rakentamiseksi Vaasan kaupungin Yttersundomin kylässä sijaitsevalle tilalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen tutkimatta.

Valittaja on vaatinut kaupunginhallituksen suunnittelujaoston päätöksen kumoamista ja EPV Tuulivoima Oy:n hakemuksen hylkäämistä. Valittaja ei ole antanut selvitystä siitä, mihin hän katsoo valitusoikeutensa asiassa perustuvan. Suunnitellun rakennuspaikan etäisyys lähimmällä asuvan valittajan osoitteeseen Niemipellontielle on runsaat kaksi kilometriä. Rakennuspaikan ja Niemipellontien välinen maasto on enimmäkseen metsää.

Valittajan omistamat rakennukset ja kiinteistöt eivät sijaitse rakennuspaikan vieressä eivätkä sitä vastapäätä. Kun otetaan huomioon rakennushankkeen laatu ja rajoitettu laajuus, mainittujen rakennusten ja kiinteistöjen sekä rakennuspaikan väliset etäisyydet ja muut edellä kuvatut olosuhteet, ei suunnittelutarveratkaisu voi olennaisesti vaikuttaa rakennusten ja kiinteistöjen rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen. Päätöksen ei voida myöskään katsoa vaikuttavan huomattavasti valittajan asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin eikä vaikuttavan välittömästi hänen oikeuteensa, velvollisuuteensa tai etuunsa hallinto-oikeuden käytettävissä olevien tietojen perusteella. Näin ollen ja kun valittaja ei ole esittänyt muuta selvitystä valitusoikeudestaan, hänellä ei ole katsottava olevan oikeutta valittaa kaupunginhallituksen suunnittelujaoston päätöksestä.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 20.8.2010 10/0442/2**Valitus rakennusluvasta**

Diaarinumero	01445/10/4113
Antopäivä	20.8.2010
Ratkaisun numero	10/0442/2
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Vaasan kaupungin rakennustarkastaja 2.7.2010 Rakennustarkastaja on myöntänyt rakennusluvan tuulivoimalan ja sähköaseman rakentamiseksi Vaasan kaupungin Yttersundomin kylässä sijaitsevalle tilalle Öjskatan.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen tutkimatta.

Valittaja on pyytänyt lupaa valittaa rakennustarkastajan päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituksessaan valittaja on vaatinut päätöksen kumoamista ja EPV Tuulivoima Oy:n rakennuslupahakemuksen hylkäämistä.

Suunniteltujen rakennuspaikkojen etäisyydet valittajan kiinteistöihin, vuokra-alueisiin tai asuntoihin ovat lyhimmillään noin 400 metriä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 187 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijan päätökseen asiassa, joka kunnan rakennusviranomaiselta tai muulta kunnan viranomaiselta on siirretty hänen ratkaistavakseen, ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen tyytymättömällä on oikeus saada asia asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi (oikaisuvaatimus). Oikeus vaatimuksen tekemiseen määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisen valitusoikeus. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Kun valittaja ei ole tehnyt oikaisuvaatimusta, vaan pyytänyt lupaa valittaa päätöksestä hallinto-oikeuteen, ja kun oikaisuvaatimuksen tekemiseen säädetty määräaika on kulunut umpeen valittajan jättäessä muutoksenhakujärjelmänsä hallinto-oikeuteen, valitus on jätettävä tutkimatta.

Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemuksen. (KHO 4.3.2011, taltionumero 571, diaarinumero 3250/1/10)

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS 1.9.2010 10/0544/2**Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta tehtyä päätöstä koskeva valitus**

Diaarinumero	00450/09/5199
Antopäivä	1.9.2010
Ratkaisun numero	10/0544/2
Vireilläoloaika	20,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Pirkanmaan ympäristökeskuksen päätös 27.1.2009 Pirkanmaan ympäristökeskus on valituksenalaisella päätöksellään päättänyt, että Sastamalan kaupungin Kittilän kylään tiloille suunniteltuun tuulivoimahankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus kumosi ympäristölautakunnan päätöksen.

Valittaja on vaatinut, että ympäristökeskuksen päätös kumotaan, muun ohella sillä perusteella, että Ympäristökeskuksen päätöksessä on tietoisesti muutettu alueiden maisemaluokituksia, mikä tekee päätöksestä virheellisen. Siltä osin, kuin valtakunnallisen kulttuurimaiseman muuttuminen on katsottu perusteeksi YVA:n tarpeellisuudelle, on valituksenalainen päätös valittajan mukaan väärin perusteltu.

Alustavan hankesuunnitelman mukaan tuulivoimapuisto koostuu 4-5 tuulivoimalasta, joiden teho on 2-3 MW. Voimaloiden napakorkeus on 100-120 metriä ja roottorin läpimitta 80-100 metriä. Voimaloiden kokonaiskorkeus on 140-170 metrin väliltä. Hankealueen länsipuolella sijaitsee nykyisin yksi noin 65 metriä korkea tuulivoimala. Suunnitellusta hankealueesta noin 3 kilometrin säteellä asuu noin 500-600 henkilöä. Suodenniemen maaseututaajaman pientaloasutusta sijaitsee noin 1100-1600 metrin etäisyydellä lähimmistä suunnitelluista sijoituspaikoista ja noin 1700-1900 metriä etäisimmistä sijoituspaikoista. Etäisyys valittajan nykyisestä asunnosta jo paikallaan olleeseen tuulivoimalaan on 270 metriä.

Kysymys harkinnanvaraisen YVA:n tarpeesta ratkaistaan tapauskohtaisesti eikä valituksessa mainituilla muilla YVA-päätöksillä ole ratkaisevaa merkitystä tämän asian harkinnan kannalta.

Kokonaisuutena arvioiden, ja erityisesti huomioon ottaen hankkeen pienehkö koko tuulivoimapuistona sekä etäisyys arvokkaista maisema-alueista ja tiheimmästä asutuksesta, hankkeen maisemalliset vaikutukset eivät ole sellaisia, että hanke aiheuttaa YVA-lain 4 §:n 2 momentin mukaisten pakollisen YVA:n vaativien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Edelleen, kun otetaan huomioon hankkeen pienehkö koko tuulivoimapuistona ja sen etäisyys erityisesti taajaman asuinalueesta, ei myöskään hankkeen melun eikä mahdollisen valon ja varjon vilkkumisen voida katsoa aiheuttavan YVA-lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeeseen liittyvien teiden ja voimajohtojen maisemallinen merkitys on niin vähäinen, ettei niillä ole tässä asiassa ratkaisevaa merkitystä.

Edellä olevan perusteella ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei tarvitse hankkeen osalta suorittaa.

OULUN HALLINTO-OIKEUS 4.7.2011 11/0326/2**Poikkeamista rakentamisessa koskeva valitus**

Diaarinumero	00493/10/4111
Antopäivä	4.7.2011
Ratkaisun numero	11/0326/2
Vireilläoloaika	15,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 25.3.2010 ELY-keskus on hylännyt valittajan hakemuksen saada rakentaa teholtaan yhden megawatin tuuli-voimalan Hailuodon kunnan Ojakylässä olevaan Itänenän tilaan kuuluvalla määrälalle meren rannalle ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt vaatimuksen katselmuksen toimittamisesta, sekä hylännyt valituksen.

Valittaja on vaatinut, että ELY-keskuksen päätös on kumottava ja poikkeaminen myönnettävä hakemuksen mukaisesti. Perusteluina valittaja on esittänyt, ettei rakennushanke aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle eikä alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Kun otetaan huomioon, että asiakirjoissa olevasta aineistosta jo ilmenevät alueen maasto-olosuhteet, ja se, että rakennuspaikan kohdalla maisema-arvot eivät ole merkittävät, katselmuksen toimittaminen ei ole tarpeen asian selvittämiseksi.

Suunnitellulla tuulivoimalan sijoituspaikalla Itänenässä on voimassa Oulun seudun yleiskaava 2020, jossa Hailuoto on osoitettu kokonaisuudessaan valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi sekä merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi. Itänenän ranta-alue, suunniteltu rakennuspaikka mukaan lukien, on seudun yleiskaavassa merkitty Natura 2000-verkoston kuuluvaksi tai ehdotetuksi alueeksi ja luonnonsuojelualueeksi (SL). Tehtyjen selvitysten mukaan Itänenän ja Mustaleton välinen ranta-alue on maisemakovaltaan merkittävää aluetta, Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lajeille hankkeesta koituvat heikentävät vaikutukset eivät yllä merkittäviksi, ja Natura-alueen tietolomakkeessa mainittuja luontotyyppisiä ei sijoitu Itänenän läheisyyteen eikä luontodirektiivin liitteessä II mainittuja lajeja esiinny lähialueella.

Selvityksen mukaan voimalan tuottaessa energiaa meren ja puuston taustakohina peittää tehokkaasti voimalan käyntiääntä. Lisäksi ympäröivä puusto peittää voimalan ääntä. Selvityksessä on katsottu, että voimalan käyntiäänestä eikä voimalasta muutoinkaan aiheudu lähiasukkaille merkittävää haittaa. Hailuodolle on jo rakennettu tuulivoimaloita. Alle 300 metrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalasta on olemassa olevaa loma-asutusta, ja alle 500 metrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalasta sijaitsee viisi lomarakennusta. Etäisyys valittajan omistamaan kiinteistöön tai rakennukseen ei selviä.

Kun otetaan huomioon Hailuodon olosuhteet, alueella voimassa olevat kaavat ja erityisesti rakennuspaikkaa koskevat kaavamääräykset, tuulivoimalan toteuttaminen poikkeamismenettelyllä aiheuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 172 §:n 1 momentissa tarkoitettua haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle ja alueiden käytön muulle järjestämiselle.

KOUVOLAN HALLINTO-OIKEUS 26.9.2011 11/0348/1**Rakennuslupavalitus****Diaarinumero** 01081/10/4113**Antopäivä** 26.9.2011**Ratkaisun numero** 11/0348/1**Vireilläoloaika** 13 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Padasjoen valvontajaosto 24.8.2010

Padasjoen rakennustarkastaja on 2.7.2010 myöntänyt rakennusluvan 20 kW:n tuulivoimalan rakentamiseksi Padasjoen Vesijaon kylän tilalle Kauruskangas. Tuulivoimalan maston korkeus on 36 metriä ja roottorihalkaisija 12 metriä.

Valituksenalaisella päätöksellä valvontajaosto on hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen rakennustarkastajan päätöksestä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus kumosi valvontajaoston ja rakennustarkastajan päätökset ja palautti asian valvontajaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittajat ovat vaatineet, että valvontajaoston ja rakennustarkastajan päätöksen on kumottava ja rakennuslupahakemus hylättävä. Toissijaisesti valittajat ovat vaatineet, että tuulivoimalalle on osoitettava paikka vähintään 500 metrin päähän asutuksesta. Perusteluina valittajat ovat muun ohella esittäneet, ettei rakennusluvalla tarpeellisia selvityksiä ole tehty, että valittajat eivät ole voineet vedota oikaisuvaatimuksessaan Hämeen ympäristökeskuksen lausuntoon, koska he eivät olleet saaneet sitä tiedokseen, ettei naapureiden mielipidettä ole otettu asianmukaisesti huomioon, ja, että rakennustarkastaja on virheellisesti tulkinut ettei maisemaselvitystä tarvittaisi.

Lähimpien loma-asuntojen tontit ovat alle 150 metrin päässä voimalasta. Etäisyys valittajien kiinteistöön tai rakennukseen ei selviä asiakirjoista.

Rakennushankkeessa on kyse tuulivoimalan rakentamisesta yleis- ja asemakaavoittamalle haja-asutusalueelle. Rakennuspaikka rajoittuu yleiskaava-alueeseen. Tuulivoimalan rakentamista koskevaan rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys hankkeen vaikutuksista maisemaan ja naapureihin. Vaikka hankkeessa ei ole kyse teollisesta tuulivoimahankkeesta, on aiotun rakennuksen korkeus ja sijainti sellainen, että maisemaselvitys on tarpeen lupaharkinnassa. Rakennustarkastajan käynti paikalla ja silmämääräinen arviointi ei korvaa maisemaselvitystä. Asia on tämän vuoksi syytä palauttaa valvontajaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Koska päätös on palautettu asian käsittelyä koskevan puutteen vuoksi, lausunnon antaminen muista valitusperusteista raukeaa.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 14.6.2011 11/0373/2**Valitus poikkeamispäätöksestä**

Diaarinumero	00741/11/4111
Antopäivä	14.6.2011
Ratkaisun numero	11/0373/2
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 1.4.2011 Tekninen lautakunta on myöntänyt PVO-Innopower Oy:lle poikkeuksen maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 1 momentin rajoituksesta tuulivoimalan T4 rakentamiseen asemakaavassa satama-alueeksi osoitetulle alueelle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen tutkimatta.

Valittajat ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan päätös on kumottava ja asia on palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Valittajat muun muassa esittäneet, että heillä on asiassa valitusoikeus erityisesti tuulivoimalan laajakantoisten meluvaikutusten johdosta.

Kysymyksessä oleva rakennushanke tarkoittaa teholtaan 3,0 MW:n tuulivoimalan rakentamista. Tuulivoimalan suunniteltu napakorkeus on 99,5 metriä, lapojen kehän halkaisija 101 metriä ja kokonaiskorkeus 200,5 metriä. Alueella sijaitsee ennestään kolme pienempää tuulivoimalaa. Suunniteltu rakennuspaikka sijaitsee satama-alueella mereen rajoittuvalla rakennuspaikalla. Rakennushanke on osa kuuden vastaavan tuulivoimalan rakentamista alueelle tarkoitettavaa rakennushanketta. Suunnitellun rakennuspaikan etäisyys valittajien kiinteistöihin on lyhimillään noin 1,3 kilometriä. Rakennuspaikan ja valittajien kiinteistöjen väliin jää muun muassa voimalaitosalue, satama-alue sekä metsämaastoa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeus rakennuslupapäätöksestä on muun muassa viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; sellaisen kiinteistön omistajalla tai haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; sekä sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Kun otetaan huomioon rakennuspaikan sekä valittajien alueiden etäisyydet ja muut edellä kuvatut olosuhteet, ei rakennushanke voi olennaisesti vaikuttaa valittajiin yllä mainituilla tavoilla. Valittajilla ei näin ollen ole katsottava olevan oikeutta valittaa teknisen lautakunnan rakennuslupaa koskevasta päätöksestä.

Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemuksen. (KHO 18.11.2011, taltionumero 3377, diaarinumero 2256/1/11)

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 14.6.2011 11/0374/2**Valitus rakennusluvista**

Diaarinumero	00742/11/4113
Antopäivä	14.6.2011
Ratkaisun numero	11/0374/2
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 1.4.2011 Tekninen lautakunta on myöntänyt PVO-Innopower Oy:lle rakennusluvan tuulivoimalan T4 rakentamiseen.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen tutkimatta.

Valittajat ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan päätös on kumottava ja päätösten täytäntöönpano kiellettävä. Valittajat muun muassa esittäneet, että heillä on asiassa valitusoikeus erityisesti tuulivoimalan laajakantoisten meluvaikutusten johdosta.

Kysymyksessä oleva rakennushanke tarkoittaa teholtaan 3,0 MW:n tuulivoimalan rakentamista. Tuulivoimalan suunniteltu napakorkeus on 99,5 metriä, lapojen kehän halkaisija 101 metriä ja kokonaiskorkeus 200,5 metriä. Alueella sijaitsee ennestään kolme pienempää tuulivoimalaa. Valittajien kiinteistöt tai vuokra-alueet ovat reilun 2 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista rakennuspaikoista. Yhden valittajan kiinteistö on 4 kilometrin etäisyydellä. Rakennuspaikan ja valittajien kiinteistöjen väliin jää muun muassa voimalaitosalue, satama-alue sekä metsämaastoa. Suunniteltu tuulivoimala tulisi mahdollisesti näkymään osittain yhden valittajan alueelle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeus rakennuslupapäätöksestä on muun muassa viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; sellaisen kiinteistön omistajalla tai haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; sekä sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Kun otetaan huomioon rakennuspaikan sekä valittajien alueiden etäisyydet ja muut edellä kuvatut olosuhteet, ei rakennushanke voi olennaisesti vaikuttaa valittajiin yllä mainituilla tavoilla. Valittajilla ei näin ollen ole katsottava olevan oikeutta valittaa teknisen lautakunnan rakennuslupaa koskevasta päätöksestä.

Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemuksen. (KHO 18.11.2011, taltionumero 3378, diaarinumero 2257/1/11)

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 14.6.2011 11/0375/2**Valitus rakennusluvista**

Diaarinumero	00743/11/4113
Antopäivä	14.6.2011
Ratkaisun numero	11/0375/2
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 1.4.2011 Tekninen lautakunta on myöntänyt erillisillä päätöksillä PVO-Innopower Oy:lle rakennusluvut tuulivoimaloiden T5-T9 rakentamiseen.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen tutkimatta.

Valittajat ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan päätös on kumottava ja päätösten täytäntöönpano kiellettävä. Valittajat muun muassa esittäneet, että heillä on asiassa valitusoikeus erityisesti tuulivoimaloiden laajakantoisten meluvaikutusten johdosta.

Kysymyksessä olevat viisi rakennushanketta tarkoittavat teholtaan 3,0 MW:n tuulivoimaloiden rakentamista. Tuulivoimaloiden suunniteltu napakorkeus on 99,5 metriä, lapojen halkaisija 101 metriä ja kokonaiskorkeus 200,5 metriä. Alueella sijaitsee ennestään kolme pienempää tuulivoimalaa. Valittajien kiinteistöt, vuokra-alueet tai asunnot ovat noin 400 metrin etäisyydellä suunnitelluista rakennuspaikoista. Rakennuspaikkojen ja valittajien väliin jää muun muassa voimalaitosaluetta sekä metsämaastoa. Osa suunnitelluista tuulivoimaloista tulisi näky-mään kokonaan tai osittain joidenkin valittajien alueelle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeus rakennuslupapäätöksestä on muun muassa viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; sellaisen kiinteistön omistajalla tai haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; sekä sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Kun otetaan huomioon rakennuspaikkojen sekä valittajien alueiden etäisyydet ja muut edellä kuvatut olosuhteet, eivät rakennushankkeet voi olennaisesti vaikuttaa valittajiin yllä mainituilla tavoilla. Valittajilla ei näin ollen ole katsottava olevan oikeutta valittaa teknisen lautakunnan rakennuslupia koskevista päätöksistä.

Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemuksen. (KHO 18.11.2011, taltionumero 3379, diaarinumero 2258/1/11)

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS 23.1.2012 12/0037/2**Rakennuslupaa koskeva valitus**

Diaarinumero 01639/11/4113 ja 01686/11/4113

Antopäivä 23.1.2012

Ratkaisun numero 12/0037/2

Vireilläoloaika 10 kuukautta

Päätös, johon haettu muutosta Ikaalisten ympäristölautakunta 28.6.2011.

Ikaalisten ympäristölautakunta on hyväksynyt rakennuslupahakemuksen napakorkeudeltaan 65 metriä korkean tuulivoimalan rakentamiseksi Ikaalisten kunnan Luhalahden kylässä sijaitsevalle 6 000 m²:n suuruiselle määräalalle tilasta Alaupari RN:o 1:108. Lupa on myönnetty ehdolla, että tuulivoimalan melu ei saa ylittää asutuksen lähellä 45 desibeliä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus ei tutkinut valituksia.

Valittajat vaativat, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan. Valittajat ovat vastustaneet tuulivoimalan rakentamista sen vuoksi, että tuulivoimala aiheuttaa lähialueen asukkaille eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä mainittua kohtuutonta ja jatkuvaa räsitusta, muun muassa melua sekä välkevaikutuksia. Rakennuspaikkaa ei lisäksi ole Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimalarakentamiselle soveltuvaksi alueeksi. Tuulivoimala on mittasuhteiltaan täysin sopimaton ja muodostuisi pieniipirteisessä maaseutumaisessa järvimaisemassa hallitsevaksi ja muusta ympäristöstä poikkeavaksi maiseman pilaavaksi elementiksi.

Valittajien kiinteistöjen etäisyydet rakennuspaikkaan ovat 200-300 metriä ja tuulivoimalan suunniteltuun sijoituspaikkaan noin 300-400 metriä. Kiinteistöillä sijaitsevien asuinrakennusten etäisyydet tuulivoimalan suunniteltuun sijoituspaikkaan ovat noin 430 metriä.

Muutoksenhakijat eivät ole rakennuspaikan viereisen tai sitä vastapäätä olevan alueen omistajia tai haltijoita eikä heillä näin ollen ole valitus-oikeutta maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu ratkaista sitä, aiheutuuko hankkeesta eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Edellä esitetty huomioon ottaen hallinto-oikeus ei tutki valituksia.

Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemuksen. (KHO 3.4.2012, taltionumero 800, diaarinumero 655/1/12)

TURUN HALLINTO-OIKEUS 7.3.2012 12/0069/1

Valitus toimenpideluvasta

Diaarinumero 00595/11/4114

Antopäivä 7.3.2012

Ratkaisun numero 12/0069/1

Vireilläoloaika 12 kuukautta

Päätös, johon haettu muutosta Länsi-Turunmaan rakennuslautakunta 2.3.2011

Aura Mare Oy on hakenut toimenpidelupaa rakentaakseen kiinteistölle tehokkuudeltaan 2,4 kW:n ristikkomastoisen pientuulivoimalan, jonka kokonaiskorkeus on noin 20 metriä.

Lautakunta on myöntänyt yhtiölle toimenpideluvan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus on hylännyt valitusoikeutta koskevan väitteen, tutkinut valituksen ja hylännyt sen.

Valittajat ovat vaatineet, että rakennuslautakunnan päätös on kumottava ja lupahakemus hylättävä. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, ettei ole päätöksessään ottanut riittävässä määrin huomioon tuulivoimalan ääni- ja maisemavaikutuksia läheiseen asutukseen ja saaristoympäristöön ja luotettu puutteellisen selvitykseen jonka on laatinut hakijan kanssa samaan konserniin kuuluva yritys. Saaren pienen koon, noin 3,5 ha, vuoksi tuulivoimala tulee haittaamaan kaikkia saaren mökkejä, ja läheisten mökkien arvon merkittävä lasku on odotettavissa.

Valittajat eivät ole rakennuspaikan rajanaapureita. Etäisyys rakennuspaikalta valittajien kiinteistöille on vähimmillään noin 75 - 100 metriä, ja asuinrakennuksiin 150 - 175 metriä. Hakemukseen ei ole liitetty sellaista hankekohtaista selvitystä, jonka perusteella meluhaitan aiheutumisen valittajien kiinteistöille voitaisiin kokonaan sulkea pois. Kun lisäksi otetaan huomioon, että kyseessä oleva pienehkö saari muodostaa voimassa olevassa yleiskaavassa yhtenäisen loma-asutusaluekokonaisuuden, sekä saaren jäljempänä tarkemmin selostettavat olosuhteet muutenkin, hallinto-oikeus katsoo, että rakennushanke voi maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla tavalla olennaisesti vaikuttaa valittajien kiinteistöjen rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen. Heillä on näin ollen oikeus valittaa päätöksestä.

Toimenpidelupahakemuksen mukainen pientuulivoimala koostuu noin 18 metriä korkeasta ristikkomastosta sekä sen päähän kiinnitettävästä tuuligeneraattorista. Voimalaan asennetaan hakemuksen mukaan roottori, jonka halkaisija on 3,7 metriä ja huipputeho 2,4 kW. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on siten noin 20 metriä. Voimalaa on hakemuksen mukaan tarkoitus käyttää sähkön tuotantoon hakijan omiin tarpeisiin.

Pelkästään sillä, että hakija on teettänyt hakemukseen liitettyjä selvityksiä samaan yritysyhmään kuuluvalla yhtiöllä, ei ole ratkaisevaa merkitystä, vaan harkitessaan selvitysten riittävyttä luvan myöntäjä arvioi myös selvityksen luotettavuuden. Hakemus ja siihen liitetty selvitys ovat olleet riittävät toimenpidelupa-asian ratkaisemiseksi. Esitetyn selvityksen perusteella voidaan todeta, ettei tuulivoimalaa sijoiteta tai rakenneta niin, että se tarpeettomasti haittaa naapuria tai vaikeuttaa naapurikiinteistön sopivaa rakentamista. Kun otetaan huomioon voimalan koko ja käyttötarkoitus sekä suunnitellun sijoituspaikan etäisyys naapureiden rakennuspaikoista, tuulivoimalan on katsottava soveltuvan rakennettuun ympäristöön ja maisemaan eikä kiinteistöltä valittu paikka ole myöskään yleiskaavaa täydentävien rakennusjärjestyksen määräysten vastainen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 17.10.2012 12/0305/1**Toimenpidelupaa koskeva valitus**

Diaarinumero	01659/12/4112 ja 01660/12/4112
Antopäivä	17.10.2012
Ratkaisun numero	12/0305/1
Vireilläoloaika	15,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Raahen kaupunginhallitus 4.7.2011 (1kpl) ja 30.1.2012 (3 kpl) Raahen kaupunginhallitus on päätöksissään Raahen Tuulivoima Oy:n hakemusten johdosta katsonut, että maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n tarkoittamat rakennusluvan erityiset edellytykset tuulivoimaloiden sekä laite- ja huoltotilojen rakentamiseen ovat olemassa.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus jätti suunnittelutarveratkaisuja koskevat kantelut tukimatta ja siirsi ne Oulun hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Valittajat ovat vaatineet tuulivoimahankkeen välitöntä täytäntöönpanokieltoa sekä päätösten kumoamista ja asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi.

Hallintolainkäyttölain 12 §:n 1 momentin mukaan valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä on sen viranomaisen toimialue, jonka päätöksestä valitetaan. Jollei tätä perustetta voida käyttää, valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä päätöksen tehneen viranomaisen päätoimipaikka sijaitsee tai, jollei tätäkään perustetta voida käyttää, sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Oulun hallinto-oikeus on toimivaltainen käsittelemään Raahen kaupunginhallituksen päätöksistä tehdyt kantelut, joten hallinto-oikeus siirtää kantelut hallintolainkäyttölain 29 §:n 1 momentin nojalla Oulun hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

OULUN HALLINTO-OIKEUS 3.7.2012 12/0306/2**Toimenpidelupaa koskeva valitus**

Diaarinumero	01188/10/4114
Antopäivä	3.7.2012
Ratkaisun numero	12/0306/2
Vireilläoloaika	38 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Raahen ympäristölautakunta 22.9.2010

Johtava rakennustarkastaja on tekemillään päätöksillä myöntänyt Kiinteistö Oy Kummatille rakennusluvut Raahen kaupungin Kummatin kaupunginosassa (osoite Ratsukatu 9 A sekä Ratsukatu 11) sijaitsevien asuinkerrostalojen muutostyöhön.

St1 Oy on Kiinteistö Oy Kummatin valtuuttamana hakenut toimenpidelupia tuuligeneraattorien sijoittamiseen osoitteissa Ratsukatu 7A, Ratsukatu 9A, Ratsukatu 9 B sekä Ratsukatu 11 sijaitseviin kiinteistöihin. Tarkastusarkkitehti on hylännyt hakemukset.

Kiinteistö Oy Kummatti on tehnyt oikaisuvaatimuksen Ratsukatu 9 A:n ja 9 B:n kiinteistöjen osalta. Ympäristölautakunta on päättänyt pitää voimassa toimenpidelupapäätöksen nro 10-77-T.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus jätti asian tutkimatta siltä osin kuin siinä oli kysymys pientuulivoimaloiden rakentamisesta osoitteessa Ratsukatu 11 sijaitsevan rakennuksen katolle. Muilta osin hallinto-oikeus tutki asian ja hylkäsi valituksen.

Valittaja, Kiinteistö Oy Kummatti, vaati, että ympäristölautakunnan päätöstä on muutettava ja Ratsukatu 9B:n rakennuskohteen pientuulivoimalalle on myönnettävä toimenpidelupa. Lisäksi vaadittiin vahvistettavaksi, että Ratsukatu 9A ja Ratsukatu 11 voidaan rakentaa myönnettyjen lainvoimaisten rakennuslupien mukaisina ilman pientuulivoimaloita koskevia toimenpidelupia. Perusteluina vaatimuksille oli, että Ratsukatu 9A ja 11 oli aikaisemmin myönnetty rakennusluvut ilman erillistä toimenpidelupavaatimusta tuulivoimaloiden osalta. Kyseisiä kohteita koskevat myöhemmät päätökset ovat siten perusteettomia. Raahen kaupungin rakennustarkastuksen toiminta ei ole johdonmukaista eikä täytä hyvän hallinnon edellytyksiä. Valittajalla on ollut perusteltu syy olettaa, että toimenpideluvat myönnetään myös Ratsukatu 7A ja 9B:n identtisten rakennuskohteiden pientuulivoimaloille. Ympäristölautakunnan perustelut melun sekä jään muodostumisen osalta ovat virheellisiä. Maankäyttö- ja rakennuslain 117 §:ssä tarkoitettu selvitys on esitetty, ja jään muodostumista siipiin on tutkittu ja todettu ettei siipiin kerry jäätä.

Raahen rakennusjärjestyksen mukaan alle 15 metrin korkuisen tuulivoimalan pystyttäminen ei vaadi toimenpidelupaa, mutta siitä on tehtävä ilmoitus rakennusvalvontaviranomaiselle.

Kun otettiin huomioon Ratsukatu 9:n sijainti asemakaava-alueella ja pientuulivoimaloiden koosta ja niiden sijoittamisesta saatu selvitys, pientuulivoimaloiden rakentamista on kokonaisuutena arvioiden pidettävä toimenpiteenä, jolla on vaikutusta ympäröivän alueen maankäyttöön sekä kaupunki- ja maisemakuvaan. Näin ollen ympäristölautakunta on voinut edellyttää valittajalta toimenpideluvan hakemista.

Tuulivoimalat sijoitettaisiin yli 30 metrin korkeuteen maanpinnasta ja näkyisivät laajalle ympäristöön. Hankkeen maisemallisia ja kaupunkikuvallisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös hallinnossa noudatettava tasapuolisen kohtelun vaatimus, joka edellyttää, että toimenpidelupa tulisi myöntää kaikissa muissakin vastaavanlaisissa pientuulivoimalahankkeissa. Tähän nähden lautakunta on voinut arvioida hankkeen maisemalliset ja kaupunkikuvalliset vaikutukset niin merkittäviksi, että toimenpideluvan myöntämiselle ei ole ollut edellytyksiä rakennettuun ympäristöön ja maisemaan soveltuvuuden kannalta.

Korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt valituslupaa. (KHO 10.12.2013, taltionumero 3874, diaarinumero 2425/1/12)

OULUN HALLINTO-OIKEUS 30.11.2012 12/0542/2**Poikkeamista rakentamisessa koskeva valitus****Diaarinumero** 00371/12/4111**Antopäivä** 30.11.2012**Ratkaisun numero** 12/0542/2**Vireilläoloaika** 8,5 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 13.3.2012

ELY-keskus on myöntänyt Lumituuli Oy:lle luvan saada rakentaa teholtaan 1,65 megawatin tuuli-voimala Lumijoen kunnan Lumijoen kylässä olevaan Lumijoen-Lapinniemen yhteiseen alueeseen kuuluvalla määräalalla, Lumijoen Varjakan edustalla olevalle saarelle, ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei toimivaltaansa kuulumattomana tutkinut vaatimuksia Lumituuli Oy:n velvoittamisesta hakemaan ympäristölupa, suorittamaan melumittauksia ja teettämään ympäristömelututkimus. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Valittajat ovat vaatineet, että ELY-keskuksen päätös on kumottava ja poikkeamishakemus hylättävä. Ennen asian ratkaisemista Lumituuli Oy on velvoitettava hakemaan ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, että hakemuksen mukaisesta uudesta tuulivoimalasta aiheutuu mitä ilmeisimmin eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaista kohtuutonta rasitusta valittajille, ja, että suunnitellusta uudesta tuulivoimalasta aiheutuisi merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Valittajien omistamat kiinteistöt sijaitsevat lähimmillään 820 metrin etäisyydellä rakennuspaikasta.

Tuulivoimalan korkeus on 100 metriä ja roottorin halkaisija 93 metriä. Sillä on tarkoitus korvata saarella nykyisin oleva vanha 0,66 megawatin tehoinen ja 60 metrin korkuinen tuulivoimala. Oulun seudun yleiskaavassa 2020 alue on merkitty myös luonnonsuojelualueeksi. Seudun yleiskaavassa on osoitettu Limingan lakeuden valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jonka rajalla tuulivoimalan rakennuspaikka sijaitsee. Tuulivoimalasaari sijaitsee yleiskaavassa pistekatkoviivalla rajatulla tuulivoimaloiden rakentamiselle edullisella alueen osalla (tv). YVA-selostuksesta ilmenee, että uhanalaisen kiljuhanhen muuttoreitti ei suuntaudu tuulivoimalasaaren kautta. ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön asiantuntija-arvion mukaan suunniteltu hanke ei aiheuta haittaa alueen linnustolle.

Hanketta varten laaditun melulaskelman perusteella on pääteltävissä, että mantereella sijaitsevilla asuinkiinteistöillä tuulivoimalasta aiheutuva melu on tasoltaan selvästi melun keskiäänitasosta annettuja ohjearvoja alhaisempi. Suunniteltu rakennushanke on alueella voimassa olevan rantayleiskaavan mukainen eikä poikkeaminen aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Maankäytölliset syyt eivät siten ole olleet esteenä poikkeamisen myöntämiselle ja sen myöntämiselle on ollut olemassa erityinen syy. Hankkeen mahdollinen ympäristöluvan tarve, ja se aiheutuuko toiminnasta mahdollisesti eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta, ratkaistaan säädetyssä järjestyksessä erikseen. Valituksenalaista päätöstä ei ole aihetta kumota muutoksenhakijoiden esittämällä perusteilla.

OULUN HALLINTO-OIKEUS 29.11.2012 12/0544/2**Kantelut suunnittelutarveratkaisua koskevassa asiassa**

Diaarinumero	01066/12/4112, 01067/12/4112
Antopäivä	29.11.2012
Ratkaisun numero	12/0544/2
Vireilläoloaika	17 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Raahen kaupunginhallitus 27.6.2011 ja 23.1.2012 Kaupunginhallitus on 27.6.2011 hyväksynyt Raahen Tuulivoima Oy:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen 2,5-3 MW:n tuulivoimalan ja siihen liittyvän kerrosalaltaan 30 neliömetrin suuruisen laite- ja huoltotilan rakentamiseksi Raahen kaupungin Piehingin kylässä sijaitsevalle tilalle Hietakangas, ja 23.1.2012 hyväksynyt hakemuksen 3 MW:n tuulivoimalan ja siihen liittyvän kerrosalaltaan 30 neliömetrin suuruisen laite- ja huoltotilan rakentamiseksi Raahen kaupungin Piehingin kylässä sijaitsevalle tilalle Juhola sekä tilalle Takalo.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus jätti kanteet myöhästyneenä tutkimatta.

Valittajat ovat vaatineet Vaasan hallinto-oikeudelle osoittamissaan kantelukirjelmissä, että suunnittelutarveratkaisut poistetaan, sillä perusteella, että rajanaapurin ja kaikkien maanomistajien ja suojavyöhykkeellä asuvien asukkaiden kuulemista ei ole suoritettu ennen suunnittelutarveratkaisua koskevien hakemusten ratkaisemista.

Etäisyys valittajien omistamien kiinteistöjen ja rakennettavien tuulivoimaloiden välillä ei selviä.

Vaasan hallinto-oikeus on siirtänyt kaupunginhallituksen päätöksistä tehdyt kantelut Oulun hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Valittajien on katsottava saaneen tiedon kaupunginhallituksen tekemistä myönteisistä suunnittelutarveratkaisuksista silloin, kun päätökset on julkipanon jälkeen annettu, eli 27.6.2011 annettun päätöksen osalta 5.7.2011 ja 23.1.2012 päätöksen osalta 31.1.2012. Kantelujen kohteena oleviin päätöksiin on liitetty lainmukaiset valitusosoitukset. Tästä huolimatta valittajat ovat toimittaneet kantelukirjelmänsä Vaasan hallinto-oikeudelle. Kantelut ovat saapuneet Oulun hallinto-oikeuteen vasta 18.10.2012, joten hallinto-oikeuden tulee jättää kantelut myöhään tehtyinä tutkimatta.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 17.4.2013 13/0089/1**Valitus rakennusluvasta**

Diaarinumero 00319/12/4113, 00320/12/4113, 00332/12/4113 ja 00333/12/4113

Antopäivä 17.4.2013

Ratkaisun numero 13/0089/1

Vireilläoloaika 15 kuukautta

Päätös, johon haettu muutosta Paraisten rakennuslautakunta 25.1.2012

Rakennuslautakunta on myöntänyt NWE Sales Oy:lle rakennusluvat kahdelle 2 MW:n tuulivoimalalle sekä niihin liittyville kahdelle muuntajalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumosi rakennuslautakunnan tuulivoimalaa 2 koskevan rakennuslupapäätöksen, ei tutkinut valittajien tuulivoimalaa 1 koskevia valituksia, sekä, kumosi Ilmatieteen laitoksen ja A:n valituksesta rakennuslautakunnan tuulivoimalaa 1 koskevan rakennuslupapäätöksen ja palautti asian tältä osin lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittajat ovat vaatineet, Rakennuslautakunnan päätökset on kumottava ja lupahakemukset hylättävä, muun ohella sillä perusteella, että muutakin lähialueen kiinteistönomistajia kuin naapureita olisi tullut kuulla lupamenettelyssä.

Ilmatieteen laitoksella ja valittaja A:lla oli samat vaatimukset kuin muilla valittajilla. Ilmatieteen laitos on perustellut valitustaan muun ohella sillä, että tuulivoimalat aiheuttavat Ilmatieteen laitoksen säätökammituksiin häiriöitä ja haitat ovat erityisen suuria, mistä johtuen vaarallinen sääilmiö saattaa jäädä havaitsematta.

NWE Sales Oy on ilmoittanut luopuvansa rakennuslupahakemuksestaan voimalan 2 osalta, joten lupapäätös on tämän johdosta kumottu.

Lupapäätöksellä hyväksytyjen piirustusten mukaan voimalan tornin korkeus maanpinnasta on 80 metriä ja roottorin halkaisija 86 metriä. Voimalan kokonaiskorkeus on siten noin 123 metriä.

Valittajien kiinteistöt eivät ole tuulivoimalan rakennuspaikan viereisiä tai vastapäisiä kiinteistöjä, ja niiden etäisyys voimalan rakennuspaikan muodostavaan vuokra-alueeseen on lähimmillään 600-700 m. Liitettyjen voimalan ympäristövaikutuksista tehtyjen selvitysten mukaan, rakennuslupapäätös ei vaikuta olennaisesti näiden kiinteistöjen rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen, ei hanke myöskään välittömästi vaikuta valittajien oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Valittajilla ei edellä lausuttu huomioon ottaen ole asiassa valitusoikeutta.

A:n kiinteistöön kuuluva palsta sijaitsee rakennuspaikan rajanaapurina ja sen etäisyys voimalan rakennuspaikan muodostavasta vuokra-alueesta on noin 350 m. Rakennuslupapäätös voi täten olennaisesti vaikuttaa hänen kiinteistönsä rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen ja lisäksi vaikuttaa välittömästi hänen oikeuteensa, velvollisuuteensa tai etuunsa. Ilmatieteen laitoksen säätökan etäisyys tuulivoimalaan on noin 4,4 kilometriä. Vaikka tuulivoimala sijaitsee etäällä säätökasta, Ilmatieteen laitoksen esittämän selvityksen, tuulivoimalan mahdollisista vaikutuksista säätökan toimintaan, perusteella Ilmatieteen laitoksen valitusoikeuden asiassa on katsottava perustuvan siihen, että päätös vaikuttaa välittömästi laitoksen oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun.

Ilmatieteen laitoksen lakisäätöisiin tehtäviin kuuluu muun ohella yhteiskunnan tarvitsemien turvallisuussääpalvelujen tuottaminen. Ilmatieteen laitoksen mukaan, sen säätökanverkosta saatavat häiriöttömät sade- ja tuulimittaukset ovat tässä tehtävässä välttämättömiä. Kansainvälisten järjestöjen ja laitosten (WMO ja EIG EUMETNET) tutkimusten ja suositusten mukaan tuulivoimalaa ei tule sijoittaa 5 kilometrin säteelle säätökan sijaintipaikasta. Näiden selvitysten perusteella on ilmeistä, että nyt kysymyksessä olevan suuruisen tuulivoimalan rakentamisella saattaa olla haitallista vaikutusta Ilmatieteen laitoksen säätökan tuottamiin mittauksiin, ja tuulivoimalan vaikutukset tulee tältä osin selvittää ennen rakennusluvan myöntämistä. Koska tuulivoimalan edellä mainittuja vaikutuksia koskevat selvitykset puuttuvat, rakennusluvan myöntämisen edellytyksiä ei ole näiltä osin ollut mahdollista ratkaista.

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS 20.3.2013 13/0146/2**Rakentamisen suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero 01935/12/4112

Antopäivä 20.3.2013

Ratkaisun numero 13/0146/2

Vireilläoloaika 7,5 kuukautta

Päätös, johon haettu muutosta Luhangan kunnanhallitus 6.8.2012

Kunnanhallitus hyväksyi Ilmatar Luhanka Oy:n hakemuksen suunnittelutarveratkaisun antamisesta tuulipuiston (kuusi 2-3 MW nimellistehoista tuulivoimalaa) rakentamiseksi Luhangan kunnan Luhangan kylässä sijaitsevalle tilalle Latamäki päätöksestä tarkemmin ilmenevin ehdoin.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Valittaja on vaatinut, että kunnanhallituksen päätös kumotaan. Perusteluina valittaja on muun ohella esittänyt, että Luonnonsuojelualueiden ja suojelukohteiden merkitystä ei ole suunnittelussa otettu huomioon. Suunniteltu tuulipuisto pilaa Natura 2000-verkoston kuuluvien alueiden tarkoituksen. Teiden rakentaminen ja jo olemassa olevien teiden leventäminen tuhoaa maastoa arvioita laajemmin. Tuulivoimarakentaminen muuttaa maisemaa esitettyä arviota laajemmin. Valittajan omistaman kiinteistön arvo alenee, mikäli suunnitelma toteutetaan. Kiinteistön rantatonttien virkistyskäyttö tulee kärsimään melusta ja tuulivoimaloiden aiheuttamasta vilkkuvasta varjostuksesta.

Tuulivoimalat sijoittuvat noin 0,5 kilometrin etäisyydelle toisistaan. Alueella ei ole voimassa olevaa kaavaa. Karttatarkastelun perusteella lähin asutus on noin puolen kilometrin päässä lähimmästä tuulivoimalasta. Valittajan rantakiinteistöt sijaitsevat noin kahden kilometrin etäisyydellä tuulipuiston rajasta. Tuulipuiston alue on metsätalousaluetta. Lähin asuinrakennus on noin 200 metrin etäisyydellä puistoalueen rajalta. 1-2 kilometrin etäisyydellä on hajanaista asutusta ja vapaa-ajanasutusta. Hankkeesta laaditun melumallinnuksen perusteella annetun lausunnon mukaan melutaso valittajan omistamalla rantakiinteistöllä jää alle 35 dB keskiäänitason ollen enimmillään 26-27 dB. Välkemallinnuksen perusteella tarkasteltavan alueen vuotuiset välketunnit ovat alle 2 tuntia vuodessa ajoittuen noin kello neljään aamulla. Vuotuinen välketuntien määrä tarkasteltavassa kohteessa alittaa selkeästi Ruotsissa käytetyn 8 vuotuisen välketunnin suositusarvon. Tuulivoimaloiden varjostusvaikutukselle ei ole Suomessa määriteltyjä ohjearvoja.

Tehtyjen melumallinnusten ja varjostusvaikutusta koskevien arvioiden mukaan tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutukset eivät ulotu valittajan rantakiinteistölle. Tuulipuiston alueella ei sijaitse erityisiä luonto- tai kulttuuriympäristökohteita. Kun otetaan huomioon lähialueella sijaitsevien Natura 2000-alueiden suojeluperusteet ja etäisyys lähimmästä tuulivoimaloista, hanke ei vaikeuta erityisten luonnonympäristön arvojen säilyttämistä. Hankealueen ja lähimmän asutuksen välisen korkeuseron sekä puuston vaikutuksen vuoksi tuulipuisto ei kuitenkaan muuta maisemaa niin merkittävästi, että hakemus yksinomaan sen vuoksi tulisi hylätä. Hanke ei myöskään ratkaisevasti vaikeuta erityisten kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä. Valittajan kiinteistön arvon mahdollisella alenemisella ei ole merkitystä suunnittelutarveratkaisun edellytyksiä arviotaessa.

Luhangan kunnanhallitus on voinut myöntää haetun suunnittelutarveratkaisun, eikä valituksenalaista päätöstä ole syytä muuttaa.

KOUVOLAN HALLINTO-OIKEUS 11.6.2013 13/0231/1**Valitus maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta poikkeamispäätöksestä****Diaarinumero** 00562/12/4111, 00568/12/4111 ja 00577/12/4111**Antopäivä** 11.6.2013**Ratkaisun numero** 3/023111**Vireilläoloaika** 13 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Hartolan ympäristölautakunta 3.5.2012

Ilmatar Windpower Oyj on hakenut lupaa poiketa maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 1 momentin säännöksistä. Hankkeessa on kyse kolmen nimellisteholtaan 2 - 3 MW:n tuulivoimalan rakentamisesta Mika Seppälän omistamalle tilalle Seppälä RN:o 2:230 Hartolan Putkijärven kylässä. Hanke poikkeaa asemakaavan käyttötarkoitusmerkinnästä. Ympäristölautakunta on hyväksynyt hakemuksen ehdollisesti.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus kumosi ympäristölautakunnan päätöksen ja hylkäsi poikkeamista koskevan hakemuksen.

Valittajat ovat vaatineet, että Hartolan ympäristölautakunnan päätös on kumottava. Valittajat ovat perusteluina esittäneet muun ohella, ettei Hartolan kunnalla ollut toimivaltaa poikkeuksen myöntämiseen koska kyse on vähäistä suuremman rakennusoikeuden osoittamisesta alueelle, jolle asemakaavassa ei ole osoitettu rakennusoikeutta, ja poikkeaminen johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen.

Mikäli tuulimylly sijoitettaisiin ympyrässä valittajien kiinteistön puoleiseen reunaan, sen torni olisi noin 230 metrin ja roottorien kärjet noin 185 metrin etäisyydellä vapaa-ajanasunnosta. Etäisyys tontin rajasta olisi 120 metriä.

Tuulivoimaloiden sijoituspaikka on alueen rantakaavassa merkitty urheilu- ja virkistyspalvelualueeksi VU-1. Rantakaavan VU-1-aluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan alue on tarkoitettu Pumuvuoren laskettelukeskuksen rinnetoiminnoille sekä ulkoilualueeksi. Nyt kyseessä olevaa poikkeamista koskeva hanke muodostuu kolmesta tuulivoimalasta, jotka sijoittuvat noin 0,5 km etäisyydelle toisistaan. Putkirakenteisten tuulivoimaloiden tornien napakorkeus on 100 metriä maanpinnasta, ja roottorien halkaisija on 90 - 100 metriä. Kilometrin säteellä suunnitelluista voimaloista sijaitsee yli 50 vakituista ja vapaa-ajan asuntoa. Lähin rakennuksista sijaitsee 330 metrin päässä.

Kolmen teollisen kokoluokan tuulivoimalan rakennuspaikan osoittamisessa on kyse vähäistä suuremman rakennusoikeuden osoittamisesta alueelle. Hankkeessa ei ole kyse rakennuspaikkakohtaisen rakennusoikeuden ylittämisestä, vaan rantakaavaan verrattuna aivan toisen tyyppisen rakentamisen sijoittamisesta alueelle. Näin ollen poikkeamistoimivalta asiassa kuuluu Hartolan kunnalle.

Kun otetaan huomioon hankkeen koko, lähellä olevan loma-asutuksen määrä ja maisemalliset seikat, alueen soveltuvuus tuulivoimaloiden sijoituspaikaksi tulee lähtökohtaisesti ratkaista kaavalla. Alueella onkin vireillä ranta-asemakaavan muutos, jossa alue on tarkoitus osoittaa tuulivoimarakentamiseen. Poikkeamisen myöntäminen hakemuksen mukaisesti merkitsisi muunlaisten kaavoitusratkaisujen tekemisen estymistä alueella. Näissä olosuhteissa poikkeamisen tarkoittama rakentaminen aiheuttaisi haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Koska oikeudellisia edellytyksiä poikkeamiselle ei ole, on ympäristölautakunnan päätös kumottava ja poikkeamishakemus hylättävä. Näin ollen asiassa ei ole syytä lausua muista valitusperusteista.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 13.5.2013 13/0266/2

Valitukset yleiskaavasta

Diaarinumero	02034/11/4102 ja 00756/12/4102
Antopäivä	13.5.2013
Ratkaisun numero	13/0266/2
Vireilläoloaika	18,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin kaupunginvaltuusto 31.10.2011 Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ehdotuksen osayleiskaavaksi tuulivoimapuistolle Kristiinankaupungissa. Kristiinankaupungin kaupunginvaltuusto 26.3.2012 Kaupunginvaltuusto on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen oikaisuvaatimuksen jälkeen päättänyt uudestaan myöntää ehdotus osayleiskaavaksi tuulivoimalalle Kristiinankaupungissa. Ehdotuksessa osayleiskaavaksi on oma rakennuspinta-ala osoitettu jokaiselle tuulivoimalalle, toiseksi eteläisin tuulivoimala on siirretty itään päin ja yksi uusi määräys lisätty, jonka mukaan ennen kuin tuulivoimala rakennetaan, on varmistettava, ettei tuulivoimala vahingoita mitään luonnonsuojelulain suojelemaa eläin- tai kasvilajia.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen ja palautti asian uuteen käsittelyyn.

Valittaja 1 on vaatinut, että kaupunginvaltuuston päätös 31.10.2011 kumotaan, sillä perusteella, että päätös on annettu alueen olosuhteita koskevien virheellisten tietojen perusteella. Valittajan ympärivuotinen asunto on muun muassa virheellisesti merkitty vapaa-ajan asunnoksi. Tuulivoimala 5 tulee liian lähelle hänen asuntoaan ja hevostalliaan. Etäisyys tuulivoimalan ja asunnon välillä on vain 539 metriä. Melutasoa ei ole mitattu uudestaan sen jälkeen, kun tuulivoimalat sijoitettiin uudestaan osayleiskaavassa, jossa tuulivoimala 5 sijoitettiin lähemmäksi hänen asuntoaan ja hevostalliaan. Alueen maasto koostuu suurelta osin kalliosta, joka vahvistaa meluvaikutusta. Osayleiskaava ei myöskään ota huomioon alueella sijaitsevaa merikotkan pesää.

Valittaja 2, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, on vaatinut, että kaupunginvaltuuston päätös 26.3.2012 kumotaan, sillä perusteella, että kaikille tuulivoimaloille osoitetut paikat sijaitsevat selvästi lyhemmällä etäisyydellä kuin 2 kilometriä merikotkan pesästä. Osayleiskaava ei täten täytä maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n vaatimuksia. Lepakkoselvitystä ei myöskään ole tehty osayleiskaava-alueella. Kaavassa viitataan ainoastaan selvityksiin muilta alueilta, ja oletukset perustuvat näihin. Osayleiskaavan meluselvitys on puutteellinen ja tehty 3 MW tuulivoimalan perusteella, vaikka osayleiskaava sallii noin 5 MW:n tuulivoimaloiden rakentamisen alueelle.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 § mukaan, jos kaavaehdotus on olennaisesti muuttunut sen jälkeen, kun se on julkisesti julkaistu, on se julkaistava uudestaan. Hallinto-oikeuden mukaan osayleiskaavaehdotus on muuttunut olennaisesti sen ensimmäisestä julkaisusta, ja se olisi pitänyt julkaista uudelleen.

Kaava-alueella ei ole ollut voimassa olevaa osayleiskaavaa eikä asemakaavaa. Ympäristöselvityksen mukaan hankkeen merkittävin seuraus on meluvaikutukset. Koskien suunniteltuja tuulivoimaloita on todettu, ettei niiden läheisyydessä ole kohteita jotka voisivat häiriintyä melusta.

Osayleiskaavassa ei ole ilmaistu tuulivoimaloiden voimalatyyppiä tai tehoa, eikä kaavassa ole mitään melumääräyksiä. Lisäksi kaavassa on osoitettu vain suuntaa-antavat sijoituspaikat ja alueet tuulivoimaloille. Mainittujen tuulivoimaloiden meluvaikutuksia ei ole selvitetty kaavan mahdollistama toiminta huomioon ottaen. Kun kaava-asiakirjoista ei ilmene merikotkia eikä lepakoita koskevia selvityksiä, ei kaava ole perustunut riittäviin selvityksiin ja tutkimuksiin jotta olisi mahdollista arvioida mitä suoria ja epäsuoria vaikutuksia hankkeen toteuttamisella olisi merikotkille ja lepakoille. Hallinto-oikeus on todennut, ettei se voi ensimmäisen asteen tuomionistuimena ottaa kantaa uusiin selvityksiin joihin valituksenalainen päätös ei ole perustunut. Mainittujen puutteellisten selvitysten perusteella kaupunginvaltuuston päätös on ollut lainvastainen, ja se on kumottava. Hallinto-oikeudelle oikeusprosessin aikana toimitetut selvitykset huomioon ottaen, ja kun kaavaehdotus oikaisuvaatimuksen jälkeen on muuttunut olennaisesti ja olisi pitänyt julkaista uudelleen, hallinto-oikeus palauttaa asian uuteen käsittelyyn.

KUOPION HALLINTO-OIKEUS 1.7.2013 13/0273/3**Valitus suunnittelutarveratkaisusta**

Diaarinumero	00951/13/4112
Antopäivä	1.7.2013
Ratkaisun numero	13/0273/3
Vireilläoloaika	11 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Rantasalmen ympäristölautakunta 17.4.2013 Saimaan Voima Oy on hakenut suunnittelutarveratkaisua tuulivoimalan sijoittamiseksi Juvan kunnan Nääringin kylässä sijaitsevalle tilalle Majakka RN:o 9:13. Ympäristölautakunta on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt hakemuksen.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus kumosi valituksenalaisen päätöksen ja palautti asian ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittajat vaativat päätöksen kumoamista ja hakemuksensa hyväksymistä. Valituksenalaista kielteistä päätöstä ei ole perusteltu lainkaan. Päätökseen ei ole kirjattu perusteita tai perusteluja, joiden perusteella olisi mahdollista arvioida niiden lainmukaisuutta. Päätöspöytäkirjassa on päinvastoin esitetty, että hakemuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Valituksenalaisen päätöksen resiittiosassa on todettu toiseikat liittyen tuulivoimalan sijoittamiseen. Päätöksen on esitelty ympäristöpäällikkö, joka on esittänyt ympäristölautakunnalle suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen hyväksymistä. Lautakunnassa käydyn keskustelun aikana on esitetty, ettei haettua suunnittelutarveratkaisua myönnetä. Asiassa on äänestetty ja lopputuloksena on ollut hakemuksen hylkääminen.

Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole esitetty mitään perusteluja hakemuksen hylkäämiselle. Päätöksessä on ainoastaan selostettu päätöksen perusteena olevat tosi seikat. Päätöksen perusteluissa olisi tullut ilmoittaa, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainita sovelletut säännökset.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluista ei käy ilmi maankäyttö- ja rakennuslain mukainen suunnittelutarveratkaisua koskeva harkinta. Tässä tilanteessa hallinto-oikeus joutuisi ensi asteena ottamaan kantaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen suunnittelutarveratkaisuharkintaan. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu ensi asteena ratkaista maankäyttö- ja rakennuslain mukaista suunnittelutarvelupahakemusta, minkä vuoksi suunnittelutarveratkaisua ei ratkaista hallinto-oikeudessa tässä vaiheessa.

Koska valituksenalaista päätöstä ei ole perusteltu hallintolain 45 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla, hallinto-oikeus kumoaa lautakunnan päätöksen ja palauttaa suunnittelutarvelupahakemuksen uudelleen käsiteltäväksi.

Korkein hallinto-oikeus ei tutkinut valitusta. Hallinto-oikeuden päätökseen ei hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentti huomioon ottaen saa tältä osin hakea valittamalla muutosta, sillä asia on ratkaisematta jätetty ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. (KHO 25.3.2014, taltionumero: 907, diaarinumero 2487/1/13)

KUOPION HALLINTO-OIKEUS 1.7.2013 13/0274/3**Valitus rakennusluvasta**

Diaarinumero	00952/13/4113
Antopäivä	1.7.2013
Ratkaisun numero	13/0274/3
Vireilläoloaika	2,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Rantasalmen ympäristölautakunta 17.4.2013 Saimaan Voima Oy on hakenut rakennuslupaa tuulivoimalan rakentamiseksi Juvan kunnan Näärin- gin kylässä sijaitsevalle tilalle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Valittaja on vaatinut, että päätös on kumottava ja hakemus on hyväksyttävä. Perusteluina valitukselleen valittaja on muun ohella esittänyt, ettei hakemuksen hylkäämisen tueksi ole esitetty mitään perusteita, sillä pöytäkirjaotteen mukaan rakennusluvan edellytykset täyttyvät lukuun ottamatta suunnittelutarveratkaisua. Valittajan valitettua myös suunnittelutarveratkaisusta tulee kyseinen valitus käsitellä ensin ja mikäli valitus hyväksytään, myös rakennuslupahakemus tulee hyväksyä.

Hallinto-oikeus totesi, että kysymyksessä olevan rakennusluvan saamisen edellytyksenä on myönteisen suunnittelutarveratkaisun olemassaolo. Ympäristölautakunta on hylännyt hankkeeseen liittyvän suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen. Ratkaistessaan sanotulla tavalla suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen lautakunnan on tullut hylätä rakennuslupaa koskeva hakemus. Suunnittelutarveratkaisua koskevaan hakemukseen annetun päätöksen lopputulos huomioon ottaen rakennuslupaa koskevaan hakemukseen annettu päätös on riittävästi perusteltu. Käsillä oleva rakennuslupaa koskeva asia ei ole ratkaistavissa hallinto-oikeudessakaan toisin kuin nyt tehdyin tavoin, vaikka hallinto-oikeus on perustelemattomana kumonnut suunnittelutarveratkaisua koskevan päätöksen ja palauttanut tätä koskevan asian uudelleen käsiteltäväksi, koska hallinto-oikeuden suunnittelutarveasiassa antama päätös huomioon ottaen ei ole vielä lopullisesti ratkaistu, myönnetäänkö hankkeelle suunnittelutarveratkaisu vai ei.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 11.10.2013 13/0276/1**Valitus suunnittelutarveratkaisusta****Diaarinumero** 00613/13/4112**Antopäivä** 11.10.2013**Ratkaisun numero** 13/0276/1**Vireillöloaika** 7 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Taivassalon kunnanhallitus 11.3.2013:

SuomiTuuli Oy on hakenut suunnittelutarveratkaisua yhden tuulivoimalan rakentamiseksi. Voimalan napakorkeus on enintään 130 m ja roottorin halkaisija enintään 130 m. Voimalan kokonaiskorkeus on enintään 195 m.

Kunnanhallitus on katsonut maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitettujen rakennusluvan myöntämisen erityisten edellytysten olevan olemassa ja hyväksynyt hakemuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki valittajien valitusta, koska heillä ei ole asiassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista valitusoikeutta.

Valittajat ovat vaatineet että kunnanhallituksen päätös on kumottava ja SuomiTuuli Oy:n hakemus hylättävä, sillä perusteella, että tuulivoimahanke olisi tarvinnut ympäristöluvan sillä siitä aiheutuu kohtuutonta rasisitusta melu- ja välkevaikutuksista johtuen.

SuomiTuuli Oy:n tuulivoimalan rakennuspaikkana on noin 4 000 m²:n suuruinen vuokra-alue kiinteistöistä Isometsä I RN:o 2:20. Voimalan etäisyys valittajien kiinteistöjen rajaan on noin 970 - 1000 metriä ja kiinteistöillä oleviin vapaa-ajan rakennuksiin noin 1000 - 1100 metriä.

Valittajien kiinteistöt eivät ole tuulivoimalan rakennuspaikan naapurikiinteistöjä. Kun otetaan huomioon tuulivoimalan etäisyys edellä mainituista kiinteistöistä sekä lupahakemukseen liitetyt selvitykset voimalan ympäristövaikutuksista, suunnittelutarveratkaisupäätös ei vaikuta olennaisesti näiden kiinteistöjen rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen. Mainituilla perusteilla hanke ei myöskään huomattavasti vaikuta valittajien asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin eikä välittömästi vaikuta heidän oikeuteensa, velvollisuuteensa tai etuunsa. Valittajilla ei näin ollen ole asiassa valitusoikeutta.

Korkein hallinto-oikeus ei ole myöntänyt valituslupaa. Sen perusteella, mitä asiassa on esitetty ja mitä asiakirjoista muutoin ilmenee, asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 190 §:n 3 momentissa ja hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentissa säädettyä valitusluvan myöntämisen perustetta. (KHO 11.9.2014, taltio: 2696, diaari: 3502/1/13)

TURUN HALLINTO-OIKEUS 14.10.2013 13/0277/1

Valitus rakennusluvasta

Diaarinumerot	00178-00182/13/4113, 00278/13/4113, 00391-00395/13/4113
Antopäivä	14.10.2013
Ratkaisun numero	13/0277/1
Vireillöloaika	22 kuukautta (KHO päätökseen)
Päätös, johon haettu muutosta	Uudenkaupungin ympäristö- ja lupalautakunta 22.1.2013 Uudenkaupungin rakennustarkastaja on myöntänyt Taaleritehtaan Tuulitehdas I Ky:lle rakennusluvat neljän tuulivoimalan rakentamiseen. Tuulivoimaloiden napakorkeus on 120 m ja kokonaiskorkeus noin 178 m.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen kolmen voimalan osalta tutkimatta ja hylännyt sen yhden voimalan osalta.

Valittaja on vaatinut, että ympäristö- ja lupalautakunnan ja rakennustarkastajan rakennuslupapäätökset sekä aloittamisoikeutta koskeva lautakunnan päätös on kumottava ja lupahakemukset on hylättävä. Alueella on voimassa vuonna 1994 vahvistettu yleiskaava, jossa aluetta ei ole osoitettu tuulivoimarakentamiseen. Tuulivoimahankkeessa ei toteudu terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö, joka on sosiaalisesti toimiva ja jossa eri väestöryhmien tarpeet on otettu huomioon. Muntilassa sisämelu tulisi ylittämään asumisterveysohjeen raja-arvon omakotitaloissa todennäköisesti vähintään kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloihin ja loma-asunnoissa vieläkin kauempana. Alueella on useita merikotkayhdyskuntia sekä pysyvä lepakkokanta. Tuulivoimahankkeelle ei ole haettu ympäristölupaa, vaikka se vaaditaan kun tuulivoimalan toiminnasta saattaa aiheutua kohtuutonta rasitusta melu- tai välkevaikutuksista. Tuulivoimahankkeeseen ei ole myöskään laadittu YVA-selvitystä. Voimalan vaikutuksia puolustusvoimien valvonta- ja asejärjestelmille, Ilmatieteenlaitoksen säätutkille tai merenkulun liikenteenohjaus- ja valvontatutkille ei ole selvitetty. Selvitys tuulivoimalan radio- ja tv-lähetysverkkoon mahdollisesti aiheutuvista varjo- ja välkehaitoista, heijastuksista tai peräti lähetysignaalien vaimenemisista tai häviämistä puuttuu.

Hallinto-oikeus hylkää valitukset ympäristö- ja lupalautakunnan päätöksistä joilla lautakunta on jättänyt tutkimatta oikaisuvaatimuksen tuulivoimaloiden 1, 2 ja 3 rakennusluvista. Valittajien kiinteistöt ovat 1 800 metrin etäisyydellä tuulivoimala 1:stä ja välissä on myös toinen kiinteistö, 1 300 metrin etäisyydellä tuulivoimala 2:sta ja välissä on lisäksi toinen kiinteistö sekä 1 000 metrin etäisyydellä tuulivoimala 3:sta ja välissä on toinen kiinteistö.

Voimalan 4 etäisyys valittajan omistamien kiinteistöjen rajoihin on; kiinteistö 1 osalta noin 500 m ja kiinteistöllä olevaan asuinrakennukseen noin 630 m, kiinteistö 2 osalta noin 370 m ja kiinteistöllä olevaan asuinrakennukseen noin 550 m. Muut voimalat sijoittuvat valittajan kiinteistöistä etäämmälle siten, että toiseksi lähimpänä sijaitseva voimala 3 sijoittuu kiinteistöistä noin 1 000 metrin etäisyydelle. Valittajan kiinteistöt eivät ole tuulivoimalan rakennuspaikan naapurikiinteistöjä. Hanke ei voimaloiden 1,2 ja 3 osalta välittömästi vaikuta valittajan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Hallinto-oikeus hylkää valittajan tuulivoimalaa 4 koskevat valitukset. Melumallinnukset osoittavat, ettei tuulivoimalan keskimääräinen melutaso ylitä valtioneuvoston melutason ohjeita eikä ympäristöministeriön suunnitteluohjeita lähimpiin asuinrakennusten piha-alueilla. Vaikutukset merikotka- ja lepakkokantaan on arvioitu suunnittelutarveratkaisuhakemukseen liitettyssä selvityksessä eivätkä valituksessa esitetyt seikat anna aiheita arvioida näitä vaikutuksia toisin. Suunnittelutarveratkaisu- ja rakennuslupahakemukseen liitetyt selvitykset osoittavat, että tuulivoimaloiden rakentaminen ei aiheuta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettuja merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Kun otetaan huomioon edellä todetut tuulivoimaloiden ympäristöselvitykset, rakennuslupa-asian ratkaisemista ei ole ollut myöskään tällä perusteella syytä lykätä.

Korkein hallinto-oikeus ei ole myöntänyt valituslupaa. (KHO 29.10.2014, taltionumero 3339, diaarinumero 3534/1/13)

TURUN HALLINTO-OIKEUS 22.10.2013 13/0287/1**Rakennuskiellon määräämistä koskeva valitus****Diaarinumero** 00656/13/4105**Antopäivä** 22.10.2013**Ratkaisun numero** 13/0287/1**Vireilläoloaika** 7 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Salon kaupunginhallitus 11.3.2013

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään määrännyt rakennuskiellon tuulivoimalayleiskaavan laatimista varten ns. Huso-Pöylän osayleiskaavan alueen Salon puoleiselle osalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus ei tutkinut vaatimuksia, jotka koskevat laadittavana olevan osayleiskaavan mahdollista sisältöä ja kaavasta maanomistajille mahdollisesti aiheutuvaa haittaa, ja hylkäsi valituksen muutoin.

Valittajat ovat vaatineet, että päätös on kumottava siltä osin kuin se koskee valittajien omistamaa, noin 15 hehtaarin kokoista aluetta Salon kaupungin Pöylän kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä, sillä rakennuskielto aiheuttaa valittajille kohtuutonta haittaa, koska heidän tarkoituksenaan on ollut rakentaa rakennuskieltoalueelle lomamökkejä. Myös muu tuotantotilojen rakentaminen estyy. Rakennuskielto rajoittaa siten valittajien elinkeinotoiminnan harjoittamista. Hallinto-oikeuden päätöksestä ei selviä etäisyyttä valittajien omistamasta alueesta kyseessä olevaan alueeseen.

Valituksenalainen kaupunginhallituksen päätös koskee vain rakennuskiellon määräämistä alueelle osayleiskaavan laatimista varten. Päätöksellä ei ole ratkaistu eikä ole voitukaan ratkaista laadittavana olevan osayleiskaavan sisältöä, kuten tuulivoimaloiden sijoittumista kaava-alueelle. Kaavan sisällön laillisuus ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavoitusmenettelyssä ja se voidaan saattaa tuomioistuimen arvioitavaksi vasta sitten, kun kysymyksessä oleva osayleiskaava on mahdollisesti kaupunginvaltuustossa hyväksytty.

Kun yleiskaavan laatiminen tai muuttaminen on pantu vireille, kunta voi määrätä alueelle rakennuskiellon. Rakennuskielto on voimassa enintään viisi vuotta. Koska osayleiskaavan laatiminen on vireillä, kaupunginhallitus on voinut määrätä alueelle rakennuskiellon suunnittelun turvaamiseksi. Kaupunki voi hakemuksesta yksittäistapauksessa myöntää erityisestä syystä rakentamiselle maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä tarkoitetun poikkeamisluvan. Kaupunginhallituksen päätös ei siten ole lainvastainen.

OULUN HALLINTO-OIKEUS 1.7.2013 13/0295/1**Rakennuslupaa koskeva valitus**

Diaarinumero	01088/12/4113
Antopäivä	1.7.2013
Ratkaisun numero	13/0295/1
Vireilläoloaika	12 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Siikajoen tekninen lautakunta 25.9.2012

Johtava rakennustarkastaja on myöntänyt rakennusluvut Vartinojan tuulivoimalapuiston voimaloiden nro:t 1-9 rakentamiseen Siikajoen kunnan Siikajoen ja Ylipään kylässä sijaitseville tiloille, sekä sähköaseman rakentamiseen Siikajoen kylässä sijaitsevalle tilalle. Tuulivoimaloiden luvat on myönnetty ehdolla, että ennen tuulivoimaloiden pystyttämistä saadaan puolustusvoimien pääesikunnalta hanketta puoltava lausunto ja että toteutuksessa noudatetaan Finavian lausunnossa määrättyjä ehtoja.

Tekninen lautakunta on hylännyt valittajan tekemän oikaisuvaatimuksen ja pitänyt rakennuslupapäätökset voimassa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus jätti tutkimatta valituksen siltä osin kuin valitus koski tuulivoimaloille nro:t 3-9 ja sähköasemalle myönnettyjä rakennuslupia. Hallinto-oikeus tutki asian tuulivoimaloita nro:t 1 ja 2 koskevana rakennuslupa-asiana ja hylkäsi valituksen.

Valittaja on vaatinut, että teknisen lautakunnan päätös ja rakennusluvut on kumottava, sillä rakennuslupan myöntämiselle ei ole edellytyksiä. Perusteluina valittaja on esittänyt, että; kaavoituksessa ei ole selvitetty Puolustusvoimien pääesikunnan lausunnossa esitettyjä hankkeen vastustuksen perusteita, rakennusluvut on myönnetty puutteellisen ympäristövaikutusarvioiden perusteella, ja ettei tuulivoimaloista aiheutuvia meluhaittoja ole selvitetty perusteellisesti ja että lisäksi tehdyt selvitykset pohjautuvat väärin tietoihin tuulivoimaloiden koosta ja mallista.

Suunnitelluissa rakennushankkeissa on tarkoitus rakentaa yhdeksän teholtaan enintään kolmen megawatin tuulivoimalaa sekä sähköasema Siikajoen kunnan Vartinojan alueelle. Tuulivoimaloiden napakorkeus on 130 metriä, roottorien halkaisija 120 metriä ja kokonaiskorkeus 190 metriä. Valittajien omistama tila sijaitsee noin 1700 metrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta nro 1.

Kun otetaan huomioon valittajan omistamien tilojen etäisyys tuulivoimaloista nro:t 3-9, näitä tuulivoimaloita koskevien rakennuslupapäätösten ei voida katsoa olennaisesti vaikuttavan hänen kiinteistöjensä rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Kun otetaan huomioon tuulivoimaloiden määrä ja teho, tuulivoimaloiden rakentamista koskeva hanke ei ole sellainen hanke, johon ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n nojalla. Kun otetaan lisäksi huomioon tuulipuiston osayleiskaavan laatimisen yhteydessä tehdyt ja rakennuslupia haettaessa esitetyt selvitykset, kysymyksessä ei voida katsoa olevan myöskään sellainen hanke, johon arviointimenettelyä tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentin perusteella. Tuulivoimalat nro:t 1 ja 2 sijoittuvat osayleiskaavan mukaisille tuulivoimaloiden alueille ja ovat osayleiskaavan tuulivoimalan aluetta koskevien kaavamääräysten mukaisia, joten rakennuslupia myönnettäessä esitetyt selvitykset ovat riittävät sen selvittämiseksi, täyttääkö hanke rakennuslupan myöntämisen edellytykset. Rakennuslupahakemusta käsiteltäessä on ollut käytettävissä Puolustusvoimien pääesikunnan lausunto, ja tuulivoimaloiden rakennusluvut on myönnetty sillä ehdolla, että pääesikunnalta saadaan hanketta puoltava lausunto. Tuulivoimaloiden nro:t 1 ja 2 rakennuslupien myöntämisen edellytykset täyttyvät. Rakennuslupahakemuksia ei ole aihetta hylätä eikä teknisen lautakunnan päätöstä kumota valittajan esittämällä perusteilla.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituslupahakemuksen. (KHO 10.9.2013, taltionumero 2819, diaarinumero 2486/1/13)

TURUN HALLINTO-OIKEUS 11.11.2013 13/0310/1**Valitus yleiskaavasta**

Diaarinumero	00594/13/4102
Antopäivä	11.11.2013
Ratkaisun numero	13/0310/1
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kaarinan kaupunginvaltuusto 4.3.2013 Kaarinan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Lakarin ja Kellarimäen osayleiskaavan.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valituksen.

Valittajat ovat vaatineet, että päätös on kumottava, koska maanomistajien mielipiteitä ei ole otettu huomioon, eikä kaavoitukselta edellytettävää vuorovaikutusta ole toteutunut. Kaavassa osoitetut tuulivoimaloiden sijoituspaikat ovat valittajien mukaan lainvastaisina poistettava kaavasta, sillä ne sijaitsevat alle 500 metrin etäisyydellä taajaman asuintaloista. Lähin tuulivoimalan sijoituspaikka on osoitettu 300 metrin etäisyydelle valittajan omistaman kiinteistön pihasta.

Kunta päättää itsehallintonsa nojalla kaavan sisällöstä kuultuaan asiassa ensin osallisia. Kaavan laatimiseen liittyy usein erilaisten näkemysten yhteensovittamista. Tämän vuoksi vuorovaikutus ei aina voi johtaa kaikkien esitettyjen mielipiteiden huomioonottamiseen. Kun otetaan huomioon laatimisen yhteydessä toteutuneet vuorovaikutusmahdollisuudet (mahdollisuus muistutuksen tekemiseen ja vastineet niihin), kaavavalmistelulta edellytetty vuorovaikutus on toteutunut maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Alueella, jolle tuulivoimaloiden sijoituspaikat on nyt hyväksytyssä osayleiskaavassa osoitettu, on voimassa Lakarin kaatopaikan asemakaava. Koska yleiskaava ei ole voimassa asemakaava-alueella, hyväksytyssä osayleiskaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueet ovat lähinnä ohjeellisia. Yleiskaava on vasta yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Kun otetaan huomioon, että alueen käyttäminen tuulivoimaloiden rakentamiseen tarkentuu vasta mahdollisessa yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa sekä mahdollisen myöhemmän asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisessa lupamenettelyssä, osayleiskaavan ei tällä perustella voi katsoa vaarantavan siltä edellytettyä terveellisen elinympäristön sisältövaatimusta, ja kaupunginvaltuuston päätös on siten lainmukainen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 30.12.2013 13/0395/1**Valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa hallintoasiassa****Diaarinumero** 01620/12/5132**Antopäivä** 30.12.2013**Ratkaisun numero** 13/0395/1**Vireilläoloaika** 21 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Paraisten kaupungin ympäristölautakunta 14.6.2012.

Paraisten kaupungin rakennuslautakunta on myöntänyt rakennusluvan kahdelle 2MW:n tuulivoimalalle kiinteistölle Mellangård-Norrstuga RNr 4:38.

Valittajat ovat hallintopakkohakemuksessaan Paraisten kaupungin ympäristölautakuntaan 15.2.2012 vaatineet, että tuulivoimalat tarvitsevat ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 28 § 2 momentin mukaan, ja että rakentamista ei saa, viitaten Maankäyttö- ja rakennuslain 134 §:ään, aloittaa ennen kuin ympäristölupa on saanut lainvoiman.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus jätti valituksen tutkimatta siltä osin mitä valitus koskee Paraisten kaupungin myöntämää rakennuslupaa. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen varjoaikutusten osalta.

Valittajat ovat vaatineet, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja, että tuulivoimalat tarvitsevat ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 28 § 2 momentin mukaan, sekä että rakentamista ei saa, viitaten Maankäyttö- ja rakennuslain 134 §:ään, aloittaa ennen kuin ympäristölupa on saanut lainvoiman. Valittajien mukaan tuulivoimat tulevat aiheuttamaan lain eräistä naapuruussuhteista 17 § 1 momentissa tarkoitamaa kohtuutonta rasitusta melusta ja varjoaikutuksista. Tehdyt ympäristöselvitykset ovat virheellisiä, puutteellisia ja ala-arvoisia, muun muassa liittyen meluun sekä tuulivoimalan läheisyydessä olevista kiinteistöistä. Valittajien mukaan melurajat eivät saa ylittyä edes poikkeustapauksissa. Koska melu on valittajien mukaan häiritsevää, on melumittauksiin lisättävä 5dB ennen kuin sitä verrataan ohjearvoihin. Rakennuslupa on myönnetty tuulivoimalalle, jonka roottorihalkaisija on 86 metriä. Hankkeeseen ollaan käyttämässä rakennusluvasta poiketen tuulivoimalaa jonka roottorihalkaisija on 93 metriä ja kokonaiskorkeus 126,5 metriä. Vuokrattu maanpinta on liian pieni tämän kokoiselle tuulivoimalalle, sillä tuulivoimala tulee tällöin olemaan alle 5 metrin etäisyydellä rakennuspaikan rajasta. Valittajat ovat myös katsoneet, että varjoaikutus olisi pitänyt tutkia.

Etäisyys tuulivoimaloista lähimpään asuinrakennukseen on noin 700 metriä.

Ympäristöministeriön ohjearvot melulle tuulivoimalan rakentamisessa, ovat päiväsaikaan 45dB ja yöaikaan 40dB. Ohjeissa mainitaan, kuten valtioneuvoston päätöksessä 993/1992, mahdollisuus lisätä 5dB mittausravoihin, jos melu on erityisen häiritsevää. Ohjeet ovat suuntaa-antavia, mutta ympäristön viihtyvyyden turvaamiseksi ohjearvoja ei tulisi ylittää. Hallinto-oikeuden mukaan tehtyjen selvitysten mukaan ohjearvot eivät ylity valittajien kiinteistöillä, vaikka mitta-arvoihin lisättäisiin 5dB, muuten kuin satunnaisesti yöaikaan. Tätä ei voi nähdä naapuruuslain 17 § tarkoitamana kohtuuttomana rasitteena.

Koskien varjoaikutuksia, Tuulilaitoksen selvityksen mukaan, sillä sektorilla missä valittajien kiinteistö sijaitsee, voi varjoja esiintyä keskipäivästä iltapäivään, niin että varjoja esiintyisi 30 tuntia vuoden aikana jos pystytettäisiin kaksi tuulivoimalaa Mellangård-Norrstiga kiinteistölle. Hankkeen toteuttaja on kuitenkin päättänyt pystyttää vain yhden tuulivoimalan, jolloin varjoaikutus jäisi alle 30 tuntia vuodessa. Suo-messa ei ole määritelty raja-arvoja varjoaikutuksille.

Näillä perusteilla hallinto-oikeus totesi, ettei ympäristölupaa tarvita yhden tuulivoimalan pystyttämiseen varjoaikutusten perusteella.

Korkein hallinto-oikeus ei ole myöntänyt valituslupaa. (KHO 26.3.2014, taltionumero: 936, diaarinumero 380/1/14)

KOUVOLAN HALLINTO-OIKEUS 16.8.2013 13/0409/2**Valitus rakentamista koskevasta poikkeamispäätöksestä**

Diaarinumero	00395/12/4111
Antopäivä	16.8.2013
Ratkaisun numero	13/0409/2
Vireilläoloaika	17 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Haminan rakennuslautakunta 13.3.2012 Rakennuslautakunta myönsi poikkeamisluvan tuulivoimalan rakentamiseksi asemakaavan mukaiselle teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle Haminan kaupungin Summan kylässä sijaitsevalle Rajakallion tilalle. Poikkeamislupa on myönnetty asemakaavassa määrätyn rakennuksen enimmäiskorkeuden ylittämiseen.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen tutkimatta.

Valittajat ovat vaatineet, että päätös on kumottava. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, että päätös on perustunut sekaviin ja huonosti laadittuihin selvityksiin, sekä, että johtava rakennustarkastaja on ollut esteellinen asiassa, koska luvansaaaja Haminan Energia Oy on Haminan kaupungin omistama yhtiö.

Haminan rakennuslautakunta on hallinto-oikeuteen saapuneessa pöytäkirjanotteessaan ilmoittanut poistaneensa 13.3.2012 tekemänsä päätöksen Haminan Energia Oy:n pyynnöstä. Muutoksenhakijoilla ei näin ollen ole enää oikeussuojan tarvetta asiassa.

KOUVOLAN HALLINTO-OIKEUS 16.8.2013 13/0410/2**Rakennuslupavalitus**

Diaarinumero	00038/12/4113
Antopäivä	16.8.2013
Ratkaisun numero	13/0410/2
Vireilläoloaika	20 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Haminan rakennuslautakunta 14.12.2011 Rakennuslautakunta myönsi Haminan kaupungille luvan tuulivoimalarakennuksen rakentamiseen Haminan satama-alueella Hilloin vesitornin lähietäisyydelle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus kumosi rakennuslautakunnan päätöksen. Rakennuslupahakemus hylättiin.

Valittaja on vaatinut, että rakennuslupa ei saa tulla lainvoimaiseksi ennen kuin rakentaja Haminan Energia Oy on lunastanut valittajan rakennuksen heidän yhteisesti sopimastaan hinnasta. Valittaja on esittänyt, että valittajalla ei ole taloudellisia edellytyksiä liiketoiminnan harjoittamiseen, jos tuulivoimalalaitos saa rakennusluvan alueelle, ja valittajan liiketoiminta on pakotettu loppumaan alueella.

Tuulivoimalan korkeus on noin 120 metriä, teho 3 MW ja roottoreiden halkaisija 120 metriä. Kyse on teollisen kokoluokan tuulivoimalasta. Lähimpiin asuintaloihin on matkaa noin 700 metriä ja lähimpään lomarakennuksen noin 800 metriä. Lähimmät asuintaajamat sijaitsevat noin 1,5 - 2 kilometrin etäisyydellä.

Alue on asemakaavassa satamatoimintojen aluetta (LS), jonne saa rakentaa satamatoimintaan liittyviä rakennuksia ja laitteita. Tuulivoimala rakennetaan satama-alueella sijaitsevien yritysten ja satama-alueen toimintoihin liittyvän energiahuollon ja energiatuotannon tarpeisiin. Tuulivoimalaa käytetään myös satama-alueen tuulivoimateollisuuden tuotekehitys- ja pilotointitarpeisiin.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei tuulivoimalan sijoittaminen LS-alueelle ole asemakaavassa osoitetun alueen käyttötarkoituksen mukaista, vaikka kaavamääräysten mukaan satama-alueella on laajasti sallittu sataman toiminnalle tarpeellisten rakennusten rakentaminen. Jotta tuulivoimalan rakentaminen voisi perustua asemakaavaan, on kaavassa osoitettava ainakin tuulivoimalan rakennusala. Lisäksi kaavassa on maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä säädettyllä tavalla arvioitava muun ohella varjovälkettä, meluhaittaa ja turvallisuuskysymyksiä. Hallinto-oikeus katsoo, ettei tuulivoimala ole sellainen satamatoimintaan liittyvä rakennus tai laite, jota alueella voimassa olevassa asemakaavassa tarkoitetaan. Koska tuulivoimalan sijoittaminen asemakaavan mukaiselle LS-alueelle edellyttää tässä tilanteessa poikkeamista asemakaavasta, eikä poikkeamiseen oikeuttavaa lupaa ole esitetty, rakennusluvan myöntämistä koskeva päätös on kumottava ja rakennuslupahakemus on hylättävä.

KOUVOLAN HALLINTO-OIKEUS 16.8.2013 13/0411/2**Rakennuslupavalitus****Diaarinumero** 00859/11/4113**Antopäivä** 16.8.2013**Ratkaisun numero** 13/0411/2**Vireilläoloaika** 26 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Haminan rakennuslautakunta 15.6.2011 § 47

Rakennuslautakunta myönsi Haminan kaupungille luvan tuulivoimalaitoksen rakentamiseen Poitsilan kylässä sijaitsevalle tilalle Satamasaaristo asemakaavan mukaiselle satama-alueelle Koirakarin täyttöalueen reunaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus jätti valituksen tutkimatta.

Valittaja on vaatinut, rakennusluvan kumoamista ja rakennuslupahakemuksen hylkäämistä. Perusteluina valittaja on esittänyt, että ainakin toinen voimala aiheuttaa valittajan henkilökunnalle, omaisuudelle ja liiketoiminnalle huomattavaa haittaa. Tuulivoimala aiheuttaa meluhaittaa, radiosignaaleja häiritseviä infraääniä ja varjovälkettä. Lavoista irtoava jää aiheuttaa vaaraa omaisuudelle ja työntekijöiden turvallisuudelle. Valittajan halli sijaitsee noin 70 metrin päässä suunnitellusta voimalasta.

Muutoksenhakija on hallinto-oikeudelle 25.7.2011 saapuneella sähköpostilla ilmoittanut, että tarkoituksena oli valittaa rakennuslautakunnan päätöksestä 15.6.2011 § 47 eikä valituksessa mainitusta §:stä 48.

Hallintolain 22 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista. Valituksessa tarkoitettu rakennuslupapäätös § 47 on annettu julkipanon jälkeen 20.6.2011, jolloin sen on katsottava tulleen kaikkien, myös muutoksenhakijan tietoon. Valitusajan viimeinen päivä on siten ollut 20.7.2011. Muutoksenhakija on toimittanut valituksensa hallinto-oikeuteen vasta 25.7.2011 eli vasta valitusajan päättymisen jälkeen. Valitus on jätettävä myöhään tehtynä tutkimatta.

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS 4.11.2013 13/0542/1**Lentoestelupaa koskeva valitus****Diaarinumero** 01929/12/7504**Antopäivä** 4.11.2013**Ratkaisun numero** 13/0542/1**Vireilläoloaika** 16 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Liikenteen turvallisuusvirasto 9.7.2012

Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut Voimavapriikki Oy:n hakemuksesta luvan lentoesteiden (22 tuulivoimalaa) pystyttämiseen Forssan kaupungin sekä Jokioisten ja Tammelan kuntien alueelle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus ei ole tutkinut valitusta.

Valittajat ovat vaatineet, että Liikenteen turvallisuusviraston päätös kumotaan, sillä perusteella, että päätös vaarantaa lentoturvallisuuden. Tuulipuisto tulee suoraan puolustusvoimien hävittäjälentokoneiden varalaskupaikan nousu- ja laskeutumiskaistalle. Kyseinen kaista on valittajien asuntoalueen päällä. Päätöksen välittömät oikeusvaikutukset ja seuraukset kohdistuvat valittajiin lähiasukkaina ja päätös vaikuttaa suoranaisesti valittajien turvallisuuteen. Poikkeusoloissa ja harjoittelutilanteessa on vaara, että hävittäjälentokone törmää tuulivoimalarakenteisiin ja putoaa asuinalueelle aiheuttaen pahaa tuhoa.

Etäisyys valittajien kiinteistöistä tuulivoimaloihin ei selviä asiakirjoista.

Valituksenalaisessa päätöksessä on kysymys ilmailulain 165 §:n mukaisista lentoesteistä, joiden rakentamiseen vaaditaan lentoestelupa. Liikenteen turvallisuusviraston päätöksessä on ratkaistu se, voidaanko aiotut tuulivoimalat rakentaa ottaen huomioon ilmailun turvallisuus. Lupapäätöstä ei ole kohdistettu valittajiin.

Vaikka valittajien tarkoittamat onnettomuudet ovat mahdollisia, päätös ei vaikuta hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla välittömästi valittajan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Valitus on sen vuoksi jätettävä tutkimatta.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 4.10.2013 13/0579/2**Suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero	01137/13/4112
Antopäivä	4.10.2013
Ratkaisun numero	13/0579/2
Vireilläoloaika	4,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Vöyrin rakennus- ja ympäristölautakunta 24.5.2013 Rakennus- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt Prokon Wind Energy Finland Oy:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen saada rakentaa kolme tuulivoimalaa Vöyrin kunnan Lotlaxin kylässä sijaitsevalle kiinteistölle
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus jätti valituksen tutkimatta.

Valittaja on vaatinut, että rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös kumotaan, sillä suunnittelutarverkaisusta ei ole tiedotettu maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n edellyttämällä tavalla eikä laajuudessa. Lisäksi selvitys tuulivoimaloiden ympäristövaikutuksista on vanhentunut, eikä selvityksissä ole paneuduttu alueella pesivän kalasääksen uhanalaisuuteen tai lepakoiden esiintymiseen alueella.

Etäisyys asiassa kyseessä olleiden tuulivoimaloiden rakennuspaikan ja valittajan kiinteistöön on noin 820 metriä. Valittajan omistama kiinteistö ei sijaitse rakennuspaikan vieressä eikä sitä vastapäätä. Kun otetaan huomioon rakennuspaikan sekä muutoksenhakijan omistaman kiinteistön välinen etäisyys, rakennushanke ei voi olennaisesti vaikuttaa valittajan kiinteistön rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen. Asia ei ole myöskään tullut esiin seikkoja, joiden perusteella päätöksen voitaisiin katsoa vaikuttavan huomattavasti valittajan asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin eikä se vaikuta myöskään välittömästi hänen oikeuteensa, velvollisuuteensa tai etuunsa. Koska valittajalla ei näin ollen ole oikeutta valittaa rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksestä, valitus on jätettävä tutkimatta.

KOUVOLAN HALLINTO-OIKEUS 30.12.2013 13/0663/2**Valitus maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta suunnittelutarveratkaisusta**

Diaarinumero	00925112/4112 – 00927/12/4112, 00946/12/4112 - 00951/12/4112
Antopäivä	30.12.2013
Ratkaisun numero	13/0663/2
Vireilläoloaika	17 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Pyhtään valvontalautakunta 25.7.2012 Pyhtään valvontalautakunta hyväksyi Tuuliwatti Oy:n hakemukset ja myönsi suunnittelutarveratkaisun kuuden tuulivoimalan rakentamista varten neljälle Pyhtään kunnan Heinlahden kylässä sijaitseville tilalle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus kumosi päätökset ja palautti asiat Pyhtään valvontalautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittajat 1 ovat vaatineet, että tuulivoimaloiden 1, 2 ja 3 rakentamisesta tulee luopua kokonaan, sillä perusteella, että suunnitellut tuulivoimalat rikkoisivat paikan maiseman rumasti, ja, että tuulivoimaloista olisi kohtuutonta haittaa muun muassa välkevaikutusten vuoksi. Lisäksi valittajat 1 ovat esittäneet, että päätökset ovat syntyneet virheellisessä järjestyksessä, kun heille ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi.

Asiassa ei ole selvinnyt etäisyyttä valittajien omakotitalosta suunniteltuihin, 150 metriä korkeisiin, tuulivoimaloihin. Valittajat ovat ainoastaan esittäneet, että omakotitaloista tulisi olemaan esteetön näkyvyys tuulivoimaloihin.

Valittaja 2, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, on vaatinut, että päätökset on kumottava. Perusteluina ELY-keskus on esittänyt, että kun huomioidaan hanke ja siihen liittyvien viiden muun voimalaitoksen yhteisvaikutus, osallisten huomiointi ja vuorovaikutus ovat olleet riittämättömiä asian ratkaisemista varten. Viranomaisilla ja muilla osallisilla ei ole ollut riittävää mahdollisuutta esittää käsityksiään tutkimus- tai selvitystarpeista tai maankäytön ratkaisutavasta yleensä.

Kun otetaan huomioon tuulivoimaloiden etäisyys valittajien 1 kiinteistöstä, hankkeella saattaa olla huomattavia vaikutuksia heidän asumiseensa. Kun otetaan huomioon, että tuulivoimalahankkeesta on ilmoitettu paikallisessa sanomalehdessä ja kunnan ilmoitustaululla, valittajille on varattu maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla tilaisuus tulla kuulluksi. Päätökset eivät siten ole valittajien esittämällä tavalla syntyneet virheellisessä järjestyksessä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 173 §:n 2 momentin mukaan ennen poikkeamista koskevan asian ratkaisemista on tarvittaessa pyydetävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, muun valtion viranomaisen tai maakunnan liiton lausunto, jos poikkeaminen koskee merkittävästi niiden toimialaa. Saman pykälän 3 momentin 1 kohdan mukaan ELY-keskuksen lausunto on pyydetävä aina, kun poikkeaminen koskee aluetta, jota koskevat erityiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Koska ELY-keskukselta ei ole pyydetty maankäyttö- ja rakennuslain 173 §:n 3 momentissa tarkoitettua kirjallista lausuntoa eikä hallinto-oikeudelle toimitetuista asiakirjoista ilmene, että ELY-keskuksen mielipidettä alueelle kohdistuvista suunnittelutarveratkaisuhakemuksista olisi jollain muullakaan tavalla selvitetty, suunnittelutarvehakemusten käsittelyssä ja asian selvittämisessä on menetelty virheellisesti. Tästä syystä valituksenalaiset päätökset on kumottava ja asiat on palautettava uudelleen käsiteltäväksi.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 20.12.2013 13/0788/2

Valitukset yleiskaavasta

Diaarinumero	01713/12/4102 - 01715/12/4102, 01757/12/4102
Antopäivä	20.12.2013
Ratkaisun numero	13/0788/2
Vireilläoloaika	15,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin kaupunginvaltuusto 3.9.2012 Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt osayleiskaavan Ömossan tuulivoimapuistolle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen tuulivoimaloiden 1, 2 ja 41 osalta. Hallinto-oikeus on hylännyt valittaja 3:n valituksen.

Valittajat 1 ja 2 ovat vaatineet, että kaupunginvaltuuston päätös on kumottava tuulivoimaloiden 1, 2 ja 41 osalta tai, että mainitut tuulivoimalat siirretään länteen päin. Valituksensa tueksi valittajat ovat esittäneet, että mainitut tuulivoimalat sijoitetaan liian lähelle valittajien kiinteistöjä ja, että ne täten rajoittavat heidän virkistysmahdollisuuksiaan. Tuulivoimalat aiheuttavat jatkuvaa melua, korkeataajuista ääntä, liikkuvia varjoja ja välkkyviä merkkivaloja. Alueen kiinteistöarvo tulee laskemaan ja alueella on myös rauhoitettuja eläinlajeja, muun muassa liito-oravia, jotka voivat kärsiä vahinkoa tuulivoimaloiden vuoksi, ja tämän vuoksi pitäisi tehdä uusi ympäristövaikutusten arviointi. Valittaja 2 on lisäksi esittänyt, ettei hän ole saanut mahdollisuutta esittää mielipiteitä ja ehdotuksia suunnitteluvaiheen aikana. Etäisyys valittajan 2 kiinteistöllä sijaitsevista rakennuksista olisi lyhimmillään noin 700 metriä.

Valittaja 3 on vaatinut, että kaupunginvaltuuston päätös on kumottava tuulivoimaloiden 15 ja 23 osalta, tai että ne siirretään sellaiselle etäisyydelle, etteivät ne pilaa merimaisemaa. Vaatimusta on perusteltu sillä, että päätös on tullut väärässä järjestyksessä ja on lainvastainen, sen takia koska 2 vaihemaakuntakaava ei ole vielä valmis.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä osayleiskaavassa on kaava-alueen pohjoiseen osaan maa- ja metsätalousdominoidulle alueelle tunnuk-sella tv osoitettu kolme aluetta jonne on mahdollista sijoittaa tuulivoimaloita. Rakennusmääräyksen mukaan tuulivoimaloiden tornikorkeus saa olla 140 metriä ja kokonaiskorkeus ei saa ylittää 210 metriä. Roottorilavat saavat ylettää alimmillaan 60 metriin. Kyseessä olevat tuulivoimalat on numeroitu 1, 2 ja 41. Valittaja 1 omistaman kiinteistön läntinen osa kuuluu kaava-alueeseen. Kiinteistön rajasta olisi noin 300 metriä, ja kiinteistön rakennuksista olisi noin 700 metriä tuulivoimala 2:een. Valittaja 2:n kiinteistön isoin lohko kuuluu lähes kokonaan kaava-alueeseen. Kiinteistön raja on lähimmillään 50 metrin päässä ja kiinteistön rakennukset 750 metrin päässä tuulivoimalan 2:n alueesta.

Osayleiskaava ei ole ilmaistu tuulivoimaloiden voimatyyppiä eikä tehoa. Koskien tuulivoimaloita 1, 2 ja 41 kaava ei sisällä minkäänlaisia melumääräyksiä. Kaavassa on lisäksi ilmaistu ainoastaan suuntaa antavat sijoitukset ja alueet tuulivoimaloille. Mainittujen tuulivoimaloiden meluvaikutuksia sisälle ja ulkona eikä varjo- ja välkevaikutuksia ole selvitetty kaavan mahdollistama toiminta huomioon ottaen. Mainittujen puutteellisten selvitysten vuoksi kaupunginvaltuuston päätös on lainvastainen sen osalta kun se koskee kaavassa osoitetutuja suuntaa antavia tuulivoimaloiden 1, 2 ja 41 sijoituksia, ja kaavapäätös on kumottava niiden osalta. Kaavakuvauksen mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä tehdyt luontoselvitykset, koskien muun muassa liito-oravia ja lintukantaa, ovat olleet taustamateriaalina kaavasunnittelussa. Tehtyjä selvityksiä ei voida nähdä sillä lailla puutteellisina, että kaupunginvaltuuston päätös tältä osaa olisi lainvastainen.

Kaavakuvauksen mukaan tuulivoimaloiden laajamittaisimmat ympäristövaikutukset ovat visuaalinen vaikutus maisemaan. Hallinto-oikeus oli asiasta samaa mieltä, mutta totesi, että suuntaa-antavat sijoitukset tuulivoimaloille 15 ja 23 eivät tarkoita, että kaupunginvaltuusto olisi ylittänyt toimivaltaansa tai, että kaavapäätös olisi lainvastainen valituksessa kuvatulla tavalla, ottaen huomioon kaavassa annetut määräykset ympäristöseurausten rajoittamisesta. Asiassa laadittujen asiakirjojen mukaan 2 vaihemaakaavan, jonka muun muassa osittain käsittää kyseessä olevaa kaava-aluetta, laatiminen on kesken. Kyseinen vaihemaakuntakaava ei siten ole voinut toimia ohjaavana tekijänä valituksen alla olevaa kaavaa laadittaessa. Ottaen huomioon, että vain yksi olemassa oleva maakuntakaava voi toimia ohjaavana yleiskaavaa laadittaessa, ei voida nähdä, että kaavapäätös olisi tullut väärässä järjestyksessä tai, että se olisi lainvastainen valituksessa kuvatulla tavalla.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 9.1.2014 14/0001/1

Valitukset ympäristöluvasta

Diaarinumero	00356/13/5129, 00357/13/5129
Antopäivä	9.1.2014
Ratkaisun numero	14/0001/1
Vireillöloaika	13 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Luodon kunnan ympäristölautakunta 27.11.2012 Ympäristölautakunta on ympäristönsuojelulain 28 §:n tuella myöntänyt Ab Larsmo Vindkraft Oy:lle ympäristöluvan tuulivoimalalle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus muutti lupamääräystä 5 ympäristölautakunnan päätöksessä, ja hylkäsi valituksen muilta osin.

Valittajat ovat vaatineet, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja että ympäristöluva tuulivoimalalle nykyisellä sijainnilla hylätään. Vaatimustensa tueksi valittajat ovat esittäneet, että päätöksen perusteena olevaa meluselvitystä ei ole tehty sillä tavalla kuin mitä ympäristölautakunta on päätöksessään määritellyt, ja että meluselvitys on puutteellinen. Lisäksi valittajien mukaan, ympäristölautakunta ei ole päätöksessään ottanut huomioon terveystarkistajan lausuntoa matalataajuudesta melusta, lupamääräys 4 ei ole riittävä rajoittamaan melua ja täydentävän meluselvityksen määräaika on liian pitkä.

Alue jolla tuulivoimala on kaavoittamaton. Tuulivoimala sijaitsee noin 160 metrin päässä Luodon voimassa olevasta rantaosayleiskaavan rajasta. Etäisyys lähimpään kesämökkiin on noin 680 metriä, ja venesatamaan 480 metriä. Lähin ympärivuotinen asunto on rakennettu tuulivoimalan rakentamisen jälkeen. Tuulivoimalan napakorkeus on 66 metriä, lapojen halkaisija 64 metriä ja teho 1 MW.

Hallinto-oikeus katsoo hakijoiden esittämän selvityksen olevan riittävä arvioimaan luvan myöntämisen edellytykset. Tuulivoimalan aiheuttaman melun rajoittamiseksi on ympäristöluvassa annettu lupamääräykset 2-4 ja lupamääräyksessä 5 päätetty velvollisuudesta teettää täydentävä meluselvitys, joka jätetään Luodon ympäristölautakunnalle. Ottaen huomioon, että tehtyjen meluselvitysten mukaan melu pysyy valtioneuvoston ohjearvojen sisällä, ja, että tuulivoimalaa kesäkuukausina ajetaan alhaisemmilla tehoilla, hallinto-oikeus totesi lupamääräysten 2-4 olevan riittäviä. Sitä tapausta varten, että täydentävässä meluselvityksessä kävisi ilmi muuttuneita melutasoja, hallinto-oikeus on muuttanut lupamääräystä 5 niin, että ympäristölautakunta voi tarkentaa lupamääräyksiä melun vähentämiseksi. Kahden vuoden määräaika täydentävälle meluselvitykselle ei ole liian pitkä. Tuulivoimalan vaihtoehtoisesta sijoituspaikasta hallinto-oikeus totesi, että vaatimus tarkoittaisi, että hankkeesta tulisi kokonaisuudessaan toinen. Hallinto-oikeus voi tutkia jos edellytykset ympäristöluvulle tuulivoimalaa varten on olemassa sille paikalle joka ilmoitetaan ympäristölupahakemuksessa.

Edellyttäen, että lupamääräyksiä noudatetaan, toiminta ei aiheuta haittaa terveydelle, ympäristön pilaantumista tai sen riskiä tai muitakaan ympäristönsuojelulaissa kiellettyjä vaikutuksia eikä myöskään eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Edellytykset luvan myöntämiselle on siten olemassa.

ROVANIEMEN HALLINTO-OIKEUS 13.2.2014 14/0048/1**Valitus asemakaavan hyväksymistä koskevassa asiassa**

Diaarinumero	00613/12/4103
Antopäivä	13.2.2014
Ratkaisun numero	14/0048/1
Vireilläoloaika	16 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Muonion kunnanvaltuusto 8.10.2012 Valtuusto on hylännyt tuulipuistohankkeen toteuttamiseksi laaditun Mielmukkavaaran asemakaavaehdotuksen.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt katselmuksen toimittamista koskevan vaatimuksen sekä lausunnon hankkimista Metsähallitukselta koskevan esityksen, sekä hylännyt valituksen.

Valittaja on vaatinut, että valtuuston päätös kumotaan ja asia palautetaan valtuustolle uudelleen käsiteltäväksi. Lisäksi yhtiö on vaatinut, että hallinto-oikeus toimittaa katselmuksen asemakaavahankkeeseen liittyvien maisemallisten arvojen selvittämiseksi, sekä, että hallinto-oikeus pyytää asiassa alueen omistajalta eli Metsähallitukselta lausunnon. Perusteluina valittaja on muun ohella esittänyt, että päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen valmisteluun ja että päätös on lainvastainen, sekä, että Valtuusto on valituksenalaisella päätöksellään toiminut MRL 24 §:n 2 momentin vastaisesti ja käyttänyt muutoinkin harkintavaltaansa väärin, sillä Mielmukkavaara on ajantasaisessa maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimatuotantoalueeksi kaavamerkinnällä tv.

Mielmukkanvaaran alue sijaitsee yli 20 kilometrin etäisyydellä valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden tarkoittamista maisema-alueista ja kulttuuriympäristöistä.

Hallinto-oikeus on katsonut, ettei katselmuksen toimittamiselle tai Metsähallituksen lausunnon hankkimiselle asian selvittämistä varten ole aihetta.

Valittajan valitusoikeus perustuu siihen, että valittaja on kaavoituksen käynnistämistä koskevan sopimuksen perusteella toteuttanut ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja laadittanut asemakaavaehdotuksen yhdessä kunnan kanssa, mistä on aiheutunut yhtiölle huomattavia kustannuksia, ja päätös vaikuttaa täten välittömästi valittajan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun.

Kunnanhallitus on tarkoittanut, päätöksen perustelussa mainitulla, maisemallisesti herkällä alueella muun muassa Pallastunturin, Kajangin ja Torassiepin alueita eikä pelkästään Mielmukkavaaran aluetta. Asian valmistelussa ei siten ole tapahtunut virhettä valittajan mainitsemalla perusteella.

Maankäyttö- ja rakennuslain 25 §:n 3 momentin ja 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa yleis- ja asemakaavaa ja maakuntakaavan aluevarauksilla osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys. Aluevarauksilla ei ole kuitenkaan sellaista merkitystä, että kunta olisi velvollinen hyväksymään niiden mukaisesti alueelle laaditun kaavan. Sen seikan ratkaiseminen, onko kunnalla ollut maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentissa säädetty huomioon ottaen velvollisuus asemakaavoittaa Mielmukkavaaran alue ja osoittaa alue kaavassa tuulivoimatuotannon tarpeita varten, ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Valtuusto on kokonaisarvioinnin perusteella edellä mainitut seikat huomioon ottaen katsonut, että tuulivoimarakentaminen ei ole riittävän hyvin yhteen sovitettavissa alueen muun käytön kanssa, eikä kaavaehdotus vaali riittävällä tavalla alueella ja sen ympäristössä esiintyviä maisema- ja luonnonarvoja. Edellä lausuttu huomioon ottaen valtuuston ei voida valituksessa esitetyillä perusteilla katsoa ylittäneen asiassa sille kuntalain 2 §:n 1 momentissa säädetyn itsehallinnon perusteella kuuluvaa harkintavaltaa taikka toimineen vastoin valituksessa esitettyjä hallinnon oikeusperiaatteita. Valituksessa ei ole asiassa saatu selvitys huomioon ottaen muutoinkaan esitetty sellaista perustetta, jonka nojalla valituksenalaista päätöstä olisi pidettävä kuntalain 90 §:ssä tarkoitettulla tavalla lainvastaisena.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 29.1.2014 14/0048/2**Valitus sähköjohtojen sijoittamista koskevassa asiassa****Diaarinumero** 01220/13/4120**Antopäivä** 29.1.2014**Ratkaisun numero** 14/0048/2**Vireilläoloaika** 8 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 29.5.2013

Kristiinankaupungin rakennustarkastaja on 10.12.2012 jättänyt tutkimatta CPC Finland Oy:n hakemukset tuulivoimaloita palvelevien sähköjohtojen sijoittamisesta. Päätöksen perustelujen mukaan tuulivoimapuiston sisäiseen sähkönsiirtojärjestelmään kuuluvat johdot eivät palvele yhdyskuntaa maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Tekninen lautakunta on 29.5.2013 § 97 tekemällään päätöksellä, hyläten CPC Finland Oy:n oikaisuvaatimuksen muutoin, muuttanut rakennustarkastajan päätöstä siten, että yhtiön hakemukset on tutkittu ja hylätty.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus kumosi teknisen lautakunnan päätöksen ja saattoi rakennustarkastajan päätöksen lopputuloksen uudelleen voimaan.

Valittaja, CPC Finland Oy, on vaatinut, että teknisen lautakunnan päätös on kumottava, ja valittajan hakemukset hyväksyttävä, sillä perusteella, että hakemusten tarkoittamat johdot palvelevat tuulivoimakiinteistöjä. Mikäli johtoja ei voida sijoittaa hakemusten tarkoittamille kiinteistöille, ei joillain tuulivoimapuistoon kuuluvilla kiinteistöillä voida tuottaa tuulivoimaa. Tuulivoimapuiston sisäinen johto palvelee siis kiinteistöä, jossa yksittäinen tuulivoimala sijaitsee, minkä lisäksi johto palvelee myös tuulivoiman tuottamista eli koko tuulivoimapuistoa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n 1 momentin mukaan kiinteistön omistaja ja haltija on velvollinen sallimaan yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamisen omistamalleen tai hallitsemalleen alueelle, jollei sijoittamista muutoin voida järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin. Jollei sijoittamisesta ole sovittu kiinteistön omistajan ja haltijan kanssa, sijoittamisesta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomainen. CPC Finland Oy:n hakemuksissa tarkoitetuille tiloille sijoitettavaksi suunnitellut sähköjohdot tulisivat palvelemaan erinäisten tuulivoimaloiden tuottaman sähkönsiirtoa tuulivoimapuiston alueella eivätkä ne siten palvelisi alueen yhdyskuntia säännöksessä tarkoitetulla tavalla, vaikkakin sähköenergian tuotanto tuulivoimalla mahdollisesti palvelisikin laajemman käsitteen muodostavan yhteiskunnan tavoitteita. Johtoja ei käytettäisi tuulivoimapuiston kiinteistöjen sähköhuoltoon eikä niitä voida siten perusoikeusmyönteinen tulkintavoite huomioon ottaen pitää myöskään kiinteistöjä palvelevina johtoina. Sähköjohtojen sijoittamisesta päättäminen ei yllä mainitun perusteella ole kuulunut Kristiinankaupungin rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaan. Teknisen lautakunnan päätös on tämän johdosta kumottava ja rakennustarkastajan päätöksen lopputulos hakemusten tutkimatta jättämisestä on saatettava voimaan.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 31.3.2014 14/0096/1**Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista koskeva valitus**

Diaarinumero	00378/14/4199
Antopäivä	31.3.2014
Ratkaisun numero	14/0096/1
Vireilläoloaika	1,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 14.2.2014 Yksityinen henkilö on pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskukselta päätöstä siitä, sovelletaanko hänen hankkeeseensa kolmen tuulivoimalan rakentamisesta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointimenettelyä. ELY-keskus on 14.2.2014 ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 6 §:n 1 momentin nojalla päättänyt, ettei hankkeeseen sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointimenettelyä.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus ei tutkinut valitusta.

Valittaja on vaatinut päätöksen kumoamista ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista hankkeeseen.

Hallinto-oikeuden asiakirjoista ei selviä etäisyyttä valittajan kiinteistön ja tuulivoimaloiden välillä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 19 §:n 1 momentin mukaan hankkeesta vastaava saa hakea lain 6 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn päätökseen valittamalla muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Pykälän 3 momentin mukaan lain 6 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Valittajalle ei siten ole oikeutta hakea muutosta päätökseen ja hänen valituksensa on siten jätettävä tutkimatta.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 25.2.2014 14/0104/3**Valitus yleiskaavasta**

Diaarinumero	01815/12/4102 ja 01817/12/4102
Antopäivä	25.2.2014
Ratkaisun numero	14/0104/3
Vireilläoloaika	17 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Närpiön kaupunginvaltuutettu 24.9.2012 Närpiön kaupunginvaltuutettu on hyväksynyt osayleiskaavan Norrskogin:in tuulivoimapuistolle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus hylkäsi tutkittavakseen ottamat valitukset.

Valittaja 1 on vaatinut, että kaupunginvaltuutetun päätös on kumottava sen osalta kuin osayleiskaava koskee hänen kiinteistöään, sillä perusteella, että kyseinen kiinteistö on tuulivoimapuiston varsinaisen ydinalueen ulkopuolella eikä kuulu suunniteltujen tuulivoimaloiden varsinaiseen tuulenottamisalueeseen. Osayleiskaava on syyttä ulotettu koskemaan osaa valittaja 1:n kiinteistöstä ja tekee oman tuulivoimamahyödyntämisen mahdolliseksi kyseisellä kiinteistöllä. Etäisyys valittaja 1:n kiinteistöstä lähimpään tuulivoima-alueeseen on noin 300 metriä.

Valittaja 2 on ensisijaisesti vaatinut, että kaupunginvaltuutetun päätös kumotaan, ja toissijaisesti, että asia palautetaan kaupunginvaltuutetulle uudelleen käsiteltäväksi, sillä perusteella, että osayleiskaava aiheuttaa alueen maanomistajille kohtuutonta haittaa eikä kohtele maanomistajia tasavertaisesti. Tuulivoimayhtiö, jonka aloitteesta suunnittelu on aloitettu, on solminut maanvuokrasopimuksia vain niiden maanomistajien kanssa jotka omistavat ne maapalstat joille tuulivoimalat sijoitetaan. Valittaja on lisäksi esittänyt, että selvitysten osayleiskaavan vaikutuksista olisi pitänyt käsittää koko tuulenottamisalue. Etäisyys valittajien 2 kiinteistöistä tuulivoima-alueelle ei selviä hallinto-oikeuden asiakirjoista.

Osayleiskaavassa on myönnetty rakennuspaikka 28 tuulivoimalalle, joiden kokonaiskorkeus ei saa ylittää 270 metriä merenpinnan yläpuolelle ja joiden roottorinlavat saavat matalimmillaan mennä 40 metrin korkeuteen.

Valittaja 1:n kiinteistö on noin 38,7 hehtaaria, josta noin 1,8 hehtaaria kuuluu kaava-alueeseen. Etäisyys kiinteistöstä lähimpään alueeseen tuulivoimalalle (tv-alue) on noin 300 metriä. Hallinto-oikeus toteaa, että ottaen huomioon osayleiskaavassa osoitettu suunniteltujen rakennuspaikkojen sijainti, on ollut perusteltua osittain sisällyttää valittajan kiinteistö kaava-alueeseen. Kaava ei aseta mitään erityisiä rajoituksia valittaja 1:n kiinteistön nykyiselle käytölle eikä myöskään estä kiinteistön käyttöä mahdolliseen tuulivoimatuotantoon tulevaisuudessa.

Hallinto-oikeus toteaa, että tuulivoimahankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Vaikutusarviointia on myöhemmin täydennetty kaavaehdotusvaiheessa. Täydentävät selvitykset käsittävät hallinto-oikeuden käsityksen mukaan ne alueet, joilla hankkeella voidaan ajatella olevan huomattavia vaikutuksia. Kaava ei aseta mitään erityisiä rajoituksia valittaja 2:n kiinteistön nykyiselle käytölle eikä siten aiheuta kohtuuttomia haittoja. Kaavapäätöksen ei myöskään voida nähdä kohtelevan maanomistajia eriarvoisesti.

KOUVOLAN HALLINTO-OIKEUS 27.2.2014 14/0120/2**Maankäyttö- ja rakennuslain mukaista poikkeamispäätöstä koskeva valitus****Diaarinumero** 00091/11/4111**Antopäivä** 27.2.2014**Ratkaisun numero** 14/0120/2**Vireilläoloaika** 38 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Haminan rakennuslautakunta 16.12.2010

Rakennuslautakunta on myöntänyt Haminan kaupungille seuraavan poikkeamisluvan TV-6 2 MV:n tuulivoimalan rakentaminen Mäkelänkankaan teollisuusalueelle Haminan kaupungin Neuvottoman kylään tilalle RN:o 1:201. Alue on asemakaavassa osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T). Tuulivoimala ylittää asemakaavassa osoitetun rakennuksen enimmäiskorkeuden, joka on 15 metriä. Voimalan napakorkeus on 100 metriä ja roottorikehän halkaisija 93 metriä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus kumosi rakennuslautakunnan päätöksen ja hylkäsi poikkeamista koskevan hakemuksen.

Valittajat ovat vaatineet, tuulivoimapuiston rakennushanketta on muutettava siten, että asutustaaajamaa lähimpänä sijaitsevan tuulivoimalan TV-6 poikkeamislupa evätään. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, että hanke aiheuttaa melu-, välke- ja varjo- sekä maisemallista haittaa läheiselle asutukselle. Tuulivoimala on myös talviaikaan jäiden putoamisen vuoksi turvallisuusriski.

Summa-Neuvoton osayleiskaavassa hankealue on maa- ja metsätalovaltainen alue (M). Voimassa olevassa asemakaavassa (14.10.2008) tuulivoimalan TV-6 suunniteltu sijoituspaikka on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta (T). Tuulivoimamylyn napakorkeus on 100 metriä ja yksittäisen lavan pituus 48 metriä, jolloin rakenteen ylin korkeus on 148 metriä. Raportin tuulivoimapuiston, johon tuulivoimala TV-6 kuuluu, vaikutuksista lähiympäristöön mukaan lavoista irtoavat jäät voivat lentää sivuille lähes 100 metrin etäisyydelle ja ne kulkevat samalla myötätuuleen lähes saman matkan. Suojaetäisyydeksi on suositeltu 125 metriä. Rakennuspaikan lähiympäristössä on runsaasti asutusta. Tuulivoimalan rakennuspaikasta noin 500 metrin etäisyydellä on asuintaajama.

Tuulivoimalan aiheuttaman ympäristömelun arviointi-raportin mukaan tuulivoimalaitoksen pääasiallisena melulähteenä ovat lavan kärjet. Lapojen kärjistä syntyvä melu on viheltävää tai viuhuvaa ääntä. Lisäksi lavan kärjissä voi syntyä sakkausta, jolloin äänitaso kasvaa. Suomessa ei ole annettu erikseen äänitasovaatimuksia tuulivoimalaitoksille.

Alueen soveltuvuus tuulivoimalan sijoituspaikaksi tulee lähtökohtaisesti ratkaista kaavalla. Tällöin voidaan turvata osallisten vaikutusmahdollisuudet ja varmistaa riittävä vaikutusten selvittäminen ja arviointi. Kun otetaan huomioon, että tuulivoimalan läheisyydessä on kokonainen asuinalue, läheinen tiealue sekä tuulimyllyn turvallisuutta koskevat epävarmuustekijät, hallinto-oikeus katsoo että tuulimyllyn tarkka sijainti on ratkaistava asemakaavalla. Poikkeaminen aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

OULUN HALLINTO-OIKEUS 27.3.2014 14/0126/1**Valitus suunnittelutarveratkaisua koskevassa asiassa****Diaarinumero** 00794/13/4112**Antopäivä** 27.3.2014**Ratkaisun numero** 14/0126/1**Vireilläoloaika** 8,5 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Kalajoen kaupunginhallitus 4.7.2013

Kaupunginhallitus on hyväksynyt Hovilanmaa Oy:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen kahden 3,2 MW:n, pyyhkäisykorkeudeltaan 182,5 metrin tuulivoimalan rakentamiseksi Kalajoen kaupungin Pohjankylässä sijaitsevalle tilalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus kumosi kaupunginhallituksen päätöksen ja hylkäsi hakemuksen.

Valittaja, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, on vaatinut, että kaupunginhallituksen päätös on kumottava ja hakemus hylättävä, sillä perusteella, ettei tuulivoimarakentamisessa tulisi käyttää suunnittelutarveratkaisua, jos alueella on merkittävää maankäytön yhteensovittamisen tarvetta tai jos alue on herkkä luontoarvojen tai maiseman kannalta. Kaupunginhallituksen antamalla myönteisellä suunnittelutarveratkaisulla rajoitetaan alueen maankäyttöä merkittävästi aiheuttaen haittaa kaavoitukselle ja alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Suunniteltujen tuulivoimaloiden rakennuspaikka sijaitsee maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:ssä tarkoitettulla suunnittelutarvealueella, jolle ei ole hyväksytty asemakaavaa. Tuulivoimaloiden pyyhkäisykorkeus on 182,5 metriä. Tuulivoimalat on tarkoitus sijoittaa kiinteistön eteläosan itä- ja länsipäätyjen kulmiin noin 500 metrin etäisyydelle toisistaan. Hankealue sijoittuu maakunta- ja luonnonsuojelualueen (SL) ja taajamatoimintojen alueen (A) rajalle.

Lähin olemassa oleva loma-asutus sijaitsee noin 900 metrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista. Rahvon teollisuusalueen asemakaava-alue sijoittuu 700 metrin päähän suunnitellusta itäisemmästä voimalasta. Jokelan turkistarha-alue, jonne kaupunki on keskittänyt turkistarhat, sijaitsee valtatie 8 mantereen puolella noin 470 metrin etäisyydellä itäisemmästä voimalasta.

Kahden 3,2 MW:n ja pyyhkäisykorkeudeltaan 182,5 metrin tuulivoimalan muodostama kokonaisuus varaa muun maankäytön ulkopuolelle laajoja maa-alueita. Lisäksi tuulivoimarakentamisen erityispiirteenä on se, että tuulivoimaloiden toiminnasta ympäröivän alueen maankäyttöle aiheutuvat rajoitukset poikkeavat sekä laatunsa että laajuutensa osalta suunnittelutarveratkaisulla tavanomaisesti osoitettavissa olevasta rakentamisesta silloinkin, kun hankkeesta ei aiheutuisi maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 4 momentissa tarkoitettua vaikutuksiltaan merkittävää rakentamista tai merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Nyt kysymyksessä oleva hanke sijoittuu vain neljän kilometrin päähän Kalajoen keskustaaajamasta. Kalajoen keskustaaajaman osayleiskaavan laatiminen on vireillä. Aluetta koskevat myös useat maakunta- ja taajamatoimintojen kehittämisperiaatemerkinnot. Alueella jo olemassa olevien ja sinne suunniteltujen erilaisten toimintojen yhteensovittaminen edellyttää maankäytön laaja-alaista ja vuorovaikutteista suunnittelua eli kaavallista tarkastelua. Tässä tilanteessa rakennushankkeen toteuttaminen yksittäisellä suunnittelutarveratkaisulla aiheuttaa haittaa kaavoitukselle ja alueiden käytön muulle järjestämiselle. Maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin mukaisia oikeudellisia edellytyksiä myönteisen suunnittelutarveratkaisun tekemiselle ei siten ole ollut. Kaupunginhallituksen päätös on lainvastainen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 14.3.2014 14/0140/3**Valitus rakennusluvasta**

Diaarinumero	00588/13/4113
Antopäivä	14.3.2014
Ratkaisun numero	14/0140/3
Vireilläoloaika	13 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 20.2.2013 Tekninen lautakunta on hylännyt Suomen Hyötytuuli Oy:n rakennuslupahakemuksen yhden 3 MW:n tuulivoimalan rakentamiseksi Lapväärtin kylään Kristiinankaupungissa, ja perusteluina esittänyt, että alue on suunniteltava kokonaisuudessaan viitaten kaupunginhallituksen päätökseen suunnittelutarpeesta.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hyväksynyt valitukset. Teknisen lautakunnan päätös kumottiin ja asia palautettiin uudelleen käsiteltäväksi.

Valittaja on vaatinut, että teknisen lautakunnan päätös kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi. Perusteluina on esitetty, että A ja B ovat olleet jäävejä asiassa, sillä A:lla on maa-alue läheisellä alueella, jolle kilpaileva tuulivoimayhtiö on hakenut kaavoitusta.

A omistaa kaksi kiinteistöä Kristiinankaupungissa, jotka sijaitsevat vajaan kilometrin etäisyydellä alueesta jonne valittaja on suunnitellut rakentavansa kyseessä olevan tuulivoimalan.

Hallituslain 27 § 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua tai olla paikalla asian käsittelyssä, jos hän on jäävi. 2 momentin mukaan säännökset virkamiehen jäävistä koskevat myös kollegiaalisen toimielimen jäseniä, sekä niitä jotka osallistuvat asian käsittelyyn. Teknisen lautakunnan kokouksen 20.2.2013 pöytäkirjasta ilmenee, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja A on ollut läsnä kyseessä olevan asian käsittelyssä ja, että B teknisen lautakunnan jäsenenä on osallistunut päätöksentekoon. Asiassa tehdystä selvityksestä ilmenee, että B on A:n sisko. A omistaa kaksi kiinteistöä, jotka sijoittuvat vajaan kilometrin päähän alueesta jonne valittaja on suunnitellut rakentavansa kyseessä olevan tuulivoimalan. Tämä alue kuuluu suurempaan alueeseen jonne myös toinen yritys on suunnitellut rakentavansa laajan tuulivoimapuiston. Ottaen huomioon toisen yrityksen suunnitelmat rakentaa tuulivoimapuisto alueelle jossa A:n kiinteistöt sijaitsevat, ja jolle valittaja on hakenut rakennuslupaa, hallinto-oikeus katsoo, että teknisen lautakunnan päätös hylätä hakemus voisi aiheuttaa hallintolain 28 § 1 momentin 3 kohdan tarkoittamaa erityistä hyötyä A:lle. Luottamus A:n ja B:n puolueettomuuteen on tästä syystä nähtävä vaarantuneen hallintolain 28 § 1 momentin 7 kohdan mukaisesti. A on täten ollut jäävi olemaan läsnä asian käsittelyssä ja B on ollut jäävi käsittelemään asiaa.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 2.7.2014 14/0189/1**Valitus poikkeamispäätöksestä**

Diaarinumero	01768/13/4111 ja 01769/13/4111
Antopäivä	2.7.2014
Ratkaisun numero	14/0189/1
Vireilläoloaika	9,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Rauman kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto 24.9.2013 UPM-Kymmene Oyj on hakenut poikkeamislupaa kolmen noin 3 MW:n tuulivoimalan rakentamiselle asemakaavan T-4-alueelle. Poikkeamista on haettu asemakaavan mukaisesta käyttötarkoituksesta ja rakennusten enimmäiskorkeudesta. Kaavoitusjaosto on myöntänyt haetun poikkeamisen tietyillä tarkemmin määritellyillä ehdoilla.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus ei tutkinut valittaja 1 valitusta. Hallinto-oikeus kumosi kaavoitusjaoston päätöksen ja hylkäsi hakemuksen.

Valittaja 1 on vaatinut, että kaavoitusjaoston päätös on kumottava ja lupahakemus hylättävä, muun ohella sillä perusteella, että poikkeamispäätös aiheuttaa haitallista yhdyskuntakehitystä eikä edistä turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja sosiaalisesti toimivan elin- ja toimintaympäristön luomista. Päätös ei myöskään ole ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulain mukainen.

Valittaja 2:lla, Metsä Fibre Oy:llä, oli samat vaatimukset kuin valittaja 1:llä. Valittaja 2 on perustellut valitustaan sillä, että tuulivoimahankkeesta aiheutuu Metsä Fibre Oy:lle kohtuutonta haittaa, muun muassa siipiin muodostuvan jään ja lumen lentämisen riskin vuoksi. Etäisyys lähimmäksi sijoitetun voimalaitoksen WTG-3:n roottorin lavan kärjistä tulisi olemaan Metsä Fibre Oy:n kiinteistölle ainoastaan yhden metrin. Voimaloiden ja yhtiön tehdaskiinteistön väliin ei jäisi minkäänlaista suojaetäisyyttä ja tuulivoimaloiden sijoittaminen nyt esitetyllä tavalla rajoittaisi yhtiön oikeutta käyttää kiinteistöään tulevaisuudessa asemakaavan mukaisesti.

UPM-Kymmene Oyj:n kolme tuulivoimalaa sijaitsevat siten, että lähimmän voimalan WTG-3:n etäisyys valittaja 1:sen asuinkiinteistöstä on noin 800 metriä. Valittajan kiinteistön ja voimaloiden rakennuspaikkojen välissä on useita muita kiinteistöjä. Valittaja 1:n kiinteistö ei ole tuulivoimaloiden rakennuspaikkojen naapurikiinteistö, eikä hanke vaikuta olennaisesti valittaja 1:n kiinteistön rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen, eikä valittaja 1:sen asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin eikä välittömästi vaikuta hänen oikeuteensa, velvollisuuteensa tai etuunsa. Valittaja 1:llä ei näin ollen ole asiassa valitusoikeutta.

Hankkeeseen liittyy siten selkeästi erilaisen maankäytön yhteensovittamisen tarve voimassa olevan asemakaavan salliman rakentamisen kanssa. Kun otetaan huomioon tuulivoimaloiden rakennuspaikan ja sen lähiympäristön olosuhteet, haettu poikkeaminen asemakaavan mukaisesta käyttötarkoituksesta aiheuttaa haittaa kaavoitukselle ja alueiden käytön muulle järjestämiselle. Kysymyksessä olevien kolmen suuren tuulivoimalan toteuttamismahdollisuudet tulee siten selvittää alueen asemakaavaa muuttamalla, jolloin voidaan paremmin ottaa huomioon lähialueen muiden maanomistajien maankäytön tarpeet sekä suurten tuulivoimaloiden rakentamisen lähialueen maankäytölle ja myös laajemmalle alueelle aiheuttamat vaikutukset ja rajoitukset. Kaavoitusmenettelyyn myös liittyy poikkeamismenettelyä olennaisesti laajemmat osallistumis- ja vuorovaikutusmahdollisuudet, jolloin eri intressitahoilla on riittävät mahdollisuudet osallistua suunnitteluun ja lausua siitä mielipiteensä. Poikkeamisen oikeudellisia edellytyksiä ei näin ollen ole ollut olemassa.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 7.7.2014 14/0194/1**Valitus toimenpideluvasta****Diaarinumero** 01772/13/4114**Antopäivä** 7.7.2014**Ratkaisun numero** 14/0194/1**Vireilläoloaika** 9,5 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Kustavin rakennuslautakunta 24.9.2013

Valittaja on hakenut toimenpidelupaa itseseisovan 8 metriä korkean teräsmaston pystyttämiseen 600 watin tuuligeneraattoria varten. Rakennuslautakunta on hylännyt rakennuslupahakemuksen, oikeastaan toimenpidelupahakemuksen. Lautakunta on perustellut hylkäävää päätöstään sillä, että tuulivoimala ei maisemallisesti sovi alkuperäisen eikä muutetunkaan asemapiirroksen mukaiseen paikkaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumosi lautakunnan päätöksen ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittaja on vaatinut, että Rakennuslautakunnan päätös on kumottava, asia palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi ja, että valittajalle on myönnettävä toimenpidelupa pystyttää tuuligeneraattorin masto alkuperäisessä lupahakemuksessa esitetylle paikalle. Perusteluina valittaja on esittänyt, ettei Lautakunnan toimivaltaan kuulu laitteen sijoituspaikan määrääminen, ja ettei lautakunnalla ole ollut käytettävissä riittävästi tietoja asian ratkaisemista varten.

Tuulivoimala on alkuperäisen lupahakemuksen mukaan tarkoitus pystyttää kallioiselle aukealle kahden kiinteistön rajan tuntumaan noin 65 metrin etäisyydelle rannasta. Kiinteistön rajasta noin 20 metrin päässä oleva lähin rakennus on kaksikerroksinen, punaiseksi maalattu aittarakennus.

Asiakirjoissa olevien havainnekuvien mukaan alkuperäisen asemapiirroksen sijaintipaikassa maston näkyvyyttä lähialueelle ja merelle vähentää jonkin verran alueen maston korkeutta matalampi puusto. Tähän nähden ja kun otetaan huomioon, että kysymyksessä on jo rakennettu rakennuspaikka, tuulivoimalan käyttötarkoitus, koko sekä maastosta saatu selvitys, tuulivoimala soveltuu hakemuksen mukaiseen paikkaan rakennettuna rakennettuun ympäristöön ja maisemaan. Viranomaisella ei ole toimivaltaa vaatia muutettavaksi lupahakemusta, joka täyttää hakemuksen käsittelemisen edellytykset. Lautakunta ei mainitsemillaan perusteilla ole voinut hylätä hakemusta.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 16.6.2014 14/0206/2**Valitus ja kantelu ympäristölupa-asiassa**

Diaarinumero	00340/14/5129
Antopäivä	16.6.2014
Ratkaisun numero	14/0206/2
Vireilläoloaika	26 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Vihannin kunnan ympäristölupaviranomainen 20.4.2012 Vihannin kunnan ympäristölupaviranomainen on myöntänyt ympäristöluvan Infinergies Finland Oy:n hakeman yhden sähköntuottoon tarkoitetun 3,0 MW tehoisen tuulivoimalan toiminnalle Vihannin kylän tilalle. Raahen kaupungin ympäristölautakunta on 21.5.2013 hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen Infinergies Finland Oy:lle myönnetystä tuulivoimalan rakennuslupapäätöksestä.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus jätti ympäristölupapäätöksestä tehdyn valituksen tutkimatta, eikä tutkinut valituskirjelmää kanteluna ympäristölupapäätöksestä.

Valittajat ovat vaatineet, että tuulivoimalalle 20.3.2013 myönnetty rakennuslupapäätös ja sen perusteena ollut ympäristölupapäätös tulee kumota puutteellisten selvitysten, puutteellisen tiedottamisen ja kuulemisvirheen takia.

Rakennettava tuulivoimala tulisi olemaan 1,3 kilometrin etäisyydellä yhden valittajan asuinrakennuksesta. Etäisyys toisen valittajan asuinrakennukseen ei selviä hallinto-oikeuden asiakirjoista.

Ympäristönsuojelulain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus olisi tullut toimittaa valitusviranomaiselle viimeistään 21.5.2012. Oulun hallinto-oikeuteen 28.6.2013 ja edelleen Vaasan hallinto-oikeuteen 27.2.2014 saapunut valittajien valitus ympäristölupapäätöksestä on täten ollut myöhässä.

Hallintolainkäyttölain 60 §:n 2 momentin mukaan kantelu on tehtävä tapauksessa, kun sille, jota asia koskee, ei ole annettu tilaisuutta tulla kuulluksi ja päätös loukkaa hänen oikeuttaan. Kantelu on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä kun kantelija sai tiedon päätöksestä, ja, kun asiaa käsiteltäessä on tapahtunut muu menettelyvirhe joka on voinut olennaisesti vaikuttaa päätökseen, kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Kantelun kohteena oleva ympäristölautakunnan päätös on annettu julkipanon jälkeen 20.4.2012, jolloin sen on katsottava tulleen valittajien tietoon. Muun menettelyvirheen osalta kantelu olisi tullut tehdä 6 kuukauden kuluessa siitä kun päätös sai lainvoiman 21.5.2012 eli viimeistään 21.11.2012. Valittajien kantelukirjelmä on saapunut Vaasan hallinto-oikeuteen 27.2.2014, eli kantelun tekemiselle säädetyn määräajan jälkeen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 25.6.2014 14/0212/2

Valitukset ympäristölupa-asiassa

Diaarinumero	00517/13/5129, 00536/13/5129 – 00539/13/5129
Antopäivä	25.6.2014
Ratkaisun numero	14/0212/2
Vireilläoloaika	17 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Länsirannikon valvontalautakunnan ympäristöjaosto 23.1.2013 Ympäristöjaosto on myöntänyt Innopower Oy:lle ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristöluvan kuutta 3 MW:n tuulivoimalaa, joiden napakorkeus on 99,5 metriä, varten Kristiinankaupungin Karhusaarella.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus hylkäsi Innopowerin luvan tarvetta koskevan vaatimuksen. Hallinto-oikeus kumosi muiden valitusten mukaisesti ympäristöjaoston päätöksen ja palautti asian ympäristöjaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittaja (Innopower) on vaatinut ensisijaisesti, että ympäristöjaoston päätös ympäristöluvasta kumotaan, ja toissijaisesti, että päätös kumotaan tuulivoimalaitosten T4 T5 ja T9 osalta ja että lupa myönnetään tuulivoimalaitoksille T6, T7 ja T8. Perusteluina valittaja on esittänyt, ettei ympäristöluvalla ole olemassa lainsäädäntöön perustuvaa tarvetta. Erillinen ympäristölupa ei pitäisi olla tarpeen asiassa, jos rakennusluvassa on otettu riittävästi huomioon toiminnan päästöt. Tuulivoimaloille on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset rakennusluvut ja poikkeusluvut. Rakennuslupaharkinnassa on otettu huomioon myös laitosten aiheuttama melu. Esitetyn selvityksen perusteella laitokset T4, T5 ja T9 eivät aiheuta naapurisuuhdelain mukaista kohtuutonta räsitusta. Pelkästään näiden laitosten rakentaminen ei vaadi ympäristölupaa, vaikka sitä valittajan kannasta poiketen vaadittaisiin laitosten T6-T8 rakentamiseen. Valittaja on lisäksi vaatinut, että lupamääräyksiä tulisi muuttaa, muun muassa melua koskevien suhteen.

Valvontalautakunnan päätöksestä on lisäksi valittanut 15 maanomistajaa, jotka ovat vaatineet, että valvontalautakunnan päätös kumotaan, sillä perusteella, että kahden kilometrin etäisyydestä kaikista tuulivoimaloista on löydetty yksi merikotkan pesä, tuulivoimaloista aiheutuu kohtuutonta meluhaittaa, päätöksen perustana on käytetty karttaa joka ei vastaa todellisuutta ja, että lupapäätös perustuu puutteellisiin ja harhaanjohtaviin meluselvityksiin. Lähimmät valittajien omistamat rakennukset sijaitsevat 200-600 metrin etäisyydellä tuulivoimaloista.

Ympäristönsuojelulain 28 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava ympäristölupa. Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan ympäristölupa on lisäksi oltava toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapurisuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Asiassa laaditun melumallinnuksen ja sen täydennyksen perusteella hallinto-oikeus toteaa, että ympäristöministeriön ohjeen mukaiset ulkomelun sekä päivä- että yöajan keskimelutasoa koskevat ohjearvot ylittyvät lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, toiminnasta saattaa täten aiheutua melun muodossa kohtuutonta räsitusta lähiasutukselle. Täten vaatimus päätöksen kumoamisesta perusteella, ettei ympäristölupa ole tarpeen, on hylätty. Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että tässä yhteydessä voidaan käsitellä vain hanketta siinä muodossa kuin mitä sille on haettu lupaa. Lupaa on haettu ja hakemuksen selvitykset on tehty koko hankkeelle, ei yksittäisille tuulivoimaloille. Näin ollen harkittaessa ympäristöluvan tarvetta, hallinto-oikeus arvioi hanketta kokonaisuutena. Hallinto-oikeus katsoo, että kokonaisuutena arvioituna hanke on luvanvarainen. Toiminnalle on näin ollen oltava ympäristölupa.

Hallinto-oikeus katsoo, että asiakirjoihin sisältyvät selvitykset ovat siten puutteellisia, ettei niiden perusteella voida ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla arvioida hakemuksen mukaisen toiminnan päästöjen, kuten melu ja välkevaikutus, vaikutuksia ympäristöön, eikä näin ollen myöskään ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä. Selvitysten riittävyyksistä: Melua koskeva selvitys on perustunut virheelliseen käsitykseen lähimpien häiriintyvien kohteiden sijainnista. Melutasoa näissä kohteissa olisi niiden sijainnin vuoksi tullut luotettavalla tavalla arvioida ennen luvan myöntämistä. Välke- ja varjovaikutuksille herkimät kohteet, kuten lähimmät asuin- tai vapaa-ajan asunnot tai maastollisesti vaikutuksille erityisen alttiit kohteet, olisi tullut tunnistaa erikseen ja tarpeen mukaan olisi niihin kohdistuvat vaikutukset tullut selvittää tarkemmilla välke- ja varjostusarvioinnilla. Merikotkan pesintään ja esiintymiseen liittyvien selvitysten olisi pitänyt olla käytettävissä jo lupaharkinnassa.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 27.6.2014 14/0221/2**Valitus ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevassa asiassa**

Diaarinumero	01117/12/5199
Antopäivä	27.6.2014
Ratkaisun numero	14/0221/2
Vireilläoloaika	25 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 21.5.2012

Oy Uttermossan Tuulivoimapuisto – Vindkraftspark Ab on pyytänyt päätöstä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisen tarpeesta Uttermossan enintään 8 tuulivoimalaitoksen maatuulivoimahankkeeseen Kristiinankaupungissa.

ELY-keskus on päättänyt ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 6 §:n nojalla, että hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tuulivoimahankkeiden hankekokonaisuuteen luetaan kuuluvaksi tuulivoimalaitosten lisäksi myös sähkönsiirto, kuten voimajohto, maakaapelit ja sähköasema.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Valittaja on vaatinut, että ELY-keskuksen päätös on kumottava, koska hankkeessa ei tule soveltaa ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaista menettelyä. Perusteluna valittaja on esittänyt, että Uttermossan 8 tuulivoimalan rakentamishankkeessa ei ole kyse sellaisesta YVA-lain 4 §:n tarkoittamasta yksittäistapauksesta, jossa YVA-menettely olisi tarpeen. Hankealue on pieni, kaikki suunnitellut voimalat, voimaloiden väliset maakaapelit ja uudet huoltotiet sijoittuvat kokonaan valittajan omistajien omistuksessa oleville tiloille. Lähimpiä asukkaita ovat yhtiön osakkaat itse. Hankealue kuuluu parhaisiin alueisiin tuulivoimalle Pohjanmaalla, jonka myös Pohjanmaan liitto mainitsi Uttermossan osayleiskaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa. Alueella ei ole erityisiä luontoarvoja, alueelle ei kohdistu VAT-rajauksia, ei Natura 2000 -alueita, eikä mitään niitä erityispiirteitä, joihin viitataan YVA-asetuksen 7 §:ssä harkittaessa arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa. Yhteisvaikutukset läheisen Metsälän tuulivoimapuiston kanssa eivät muodosta merkittäviä haitallisia yhteisvaikutuksia.

Hanke tarkoittaa maatuulivoimala-alueita, joka käsittää enintään 8 tuulivoimalaitosta á 2 - 3,6 MW, yhteensä 16 -28,8 MW. Suunniteltu hanke on kooltaan melko lähellä YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon mukaista rajaa. Voimaloiden suunniteltu napakorkeus on noin 100 – 140 metriä ja roottorin halkaisija 110 – 130 metriä. Suunniteltu kokonaiskorkeus on noin 155 – 205 metriä. Lähin asuinrakennus on noin 800 metrin etäisyydellä lähimmän voimalan sijoituspaikasta. Yhteisvaikutusten osalta merkittävin lähialueen hanke on aivan hankealueen viereen suunniteltu toisen yhtiön 44 tuulivoimalaitoksen Metsälän tuulivoimapuisto.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Saman lain 4 §:n 3 momentin mukaan harkittaessa vaikutusten merkittävyttä yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Kun otetaan huomioon hakemuksen mukaisten tuulivoimalaitosten lukumäärä ja koko sekä sijoituspaikan läheisyyteen sijoitettavaksi suunniteltujen muiden tuulivoimaloiden toiminnot kokonaisuudessaan ja toiminnoista aiheutuvat yhteisvaikutukset, hallinto-oikeus katsoi, että toimintojen yhteisvaikutukset on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentin nojalla otettava huomioon momentissa tarkoitettulla tavalla. Täten ELY-keskus on voinut päättää, että hankkeessa on suoritettava harkinnanvarainen YVA-menettely.

TURUN HALLINTO-OIKEUS 25.8.2014 14/0239/1**Kunnallisvalitus****Diaarinumero** 00836/14/2299 ja 01225/14/2299**Antopäivä** 25.8.2014**Ratkaisun numero** 14/0239/1**Vireilläoloaika** 4 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Pomarkun kunnanvaltuusto 22.4.2014 ja Pomarkun kunnanhallitus 28.4.2014

Kunnanhallitus on 3.2.2014 päättänyt, että kunta peruuttaa Satakunnan vaihemaakuntakaavasta tekemänsä valituksen.

Kunnanhallitus on mainittua päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta päättänyt 22.4.2014 esittää kunnanvaltuuston päätettäväksi, että onko kunnanhallitus toiminut toimivaltansa puitteissa peruuttaessaan valituksen.

Kunnanvaltuusto on 22.4.2014 hyväksynyt kunnanhallituksen asiassa tekemän päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus on 28.4.2014 päättänyt merkitä valtuuston päätöksen tiedoksi ja todeta, että kunnanhallituksen päätökseksi asiassa jää kunnanhallituksen 3.2.2014 tekemä päätös peruuttaa kunnan valitus, sekä hylätä oikaisuvaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus ei ole tutkinut valitusta.

Valittajat ovat vaatineet, että kunnanvaltuuston päätös on kumottava, sillä perusteella, että Satakunnan vaihemaakuntakaavassa on Harjan-kosken tuulivoiman tuotantoalueelle sijoitettu 16 tuulivoimalaa. Nämä 220 metrin korkeuteen nousevat tuulivoimalat olisivat erittäin häiritseviä meluhaittoineen, lentoestovaloineen ja varjovälkkeineen lähialueen asukkaille. Tuulivoiman tuotantoalue on sijoitettu liian lähelle ihmisten elinympäristöjä. Haittaa saattaisi aiheutua myös lähialueen tuotantoeläimille sekä Kynäsjoen kalastus-, erä- ja luontomatkailulle. Valittajat ovat vedonneet siihen, että tuulivoimaloiden etäisyyden vakinaisiin ja vapaa-ajan asuntoihin tulee olla vähintään kaksi kilometriä.

Asiassa ei ole selvinnyt etäisyyttä valittajien kiinteistöistä tuulivoimaloiden sijoitusalueelle.

Kuntalain 91 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Valtuuston päätös on periaatteellinen kannanotto asiaan ja siten verrattavissa valmisteluun. Myös kunnanhallituksen 3.2.2014 tekemä päätös siitä, että kunta peruuttaa valituksensa, koskee valmistelua. Kunnanhallituksen ei siten olisi tullut tutkia oikaisuvaatimusta. Päätös, jolla oikaisuvaatimus on tutkittu, ei ole valituskelpoinen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 19.5.2014 14/0270/3**Valitukset rakennusluvista**

Diaarinumero 01184/13/4113, 01209/13/4113 - 01213/13/4113

Antopäivä 19.5.2014

Ratkaisun numero 14/0270/3

Vireilläoloaika 12 kuukautta

Päätös, johon haettu muutosta Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 29.5.2013

Tekninen lautakunta on myöntänyt rakennusluvut 34 tuulivoimalalle, joiden napakorkeus on 155 metriä ja kokonaiskorkeus 210 metriä.

Rakennuslupia myönnettäessä on maankäyttö- ja rakennuslain 175 §:ssä tarkoitettuina vähäisinä poikkeamisina hyväksytty osayleiskaavassa määrätyn tornikorkeuden ylittäminen. Lisäksi päätöksessä on annettu mahdollisuus tuulivoimaloiden siirtämiseen tv-1- alueella. Päätöksen mukaan rakennustarkastaja voi päättää vähäisemmistä poikkeamisista.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on ottanut valitukset 11 tuulivoimalan osalta tutkittavakseen, ja kumosi näitä tuulivoimaloita koskevat teknisen lautakunnan päätökset.

Valittajat joiden valitukset on otettu käsittelyyn (27 kappaletta) ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan tuulivoimaloita koskevat rakennuslupapäätökset on kumottava, muun muassa seuraavilla perusteilla: tuulivoimapuisto tulee liian lähelle asutusta, tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutuksia ei ole otettu huomioon, maisemakuva muuttuu voimakkaasti ja läheisyys luontoon häiriintyy, valittajien maiden virkistys- ja taloudellinen arvo tulisivat laskemaan voimakkaasti tuulivoimapuistoa koskevan kaavan toteuttamisen myötä, tuulivoimaloiden jäänmuodostuksen aiheuttamaan vaaraa ei ole otettu huomioon ja, että rakennuslupien mukaisten osayleiskaavassa vahvistettua korkeampien voimaloiden aiheuttamista haittatekijöistä ei ole tietoja.

Osa valittajien omistamista kiinteistöistä on tuulivoimalan lähellä sijaitsevanaapurikiinteistöjä. Etäisyys valittajien kiinteistöistä tuulivoimaloihin, joita koskevat päätökset on kumottu, on kauimmillaan 2,3 kilometriä.

Kristiinankaupungin kaupunginvaltuuston hyväksymän osayleiskaavan mukaan alueelle saa rakentaa tuulivoimalan, jonka tornin korkeus on enintään 140 metriä ja kokonaiskorkeus 210 metriä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 175 §:n 1 momentin mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi 171 ja 172 §:ssä säädettyin edellytyksin ja rajoituksin myöntää rakennusluvun, milloin on kysymys vähäisestä poikkeamisesta rakentamista koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tai muista rajoituksista. Poikkeusta ei voida pitää vähäisenä, mikäli sillä arvioidaan olevan vaikutuksia ympäristöön. Tuulivoimalat sijaitsevat alueella, jolla on voimassa tuulivoimarakentamista ohjaava yleiskaava. Näin ollen ja kun otetaan huomioon tuulivoimarakentamista ohjaavalta yleiskaavalta edellytettävät selvitykset ja tällaiselle yleiskaavalle asetetut sisältövaatimukset, osayleiskaavan määräys tuulivoimaloiden napakorkeudesta on maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n 2 momentissa tarkoitettu ehdoton rakentamisrajoitus. Kyseinen määräys on otettava huomioon rakennuslupia myönnettäessä. Rakennusluvista myönnettyä poikkeamista osayleiskaavan voimaloiden korkeutta tarkoittavista määräyksistä ei voida pitää vähäisenä, sillä napakorkeuden korottamisella rakennusluvista myönnetyllä poikkeamisella on vaikutuksia ympäristöön muun muassa korkeamman melun takia. Poikkeamista ei näin ollen ole voitu myöntää maankäyttö- ja rakennuslain 175 §:n mukaisessa menettelyssä, vaan asia olisi tullut ratkaista lain 171 §:n 173 §:n mukaisessa poikkeamista koskevassa menettelyssä.

Rakennusluvassa on määrättävä yksiselitteisesti rakennuksen sijoituksesta. Oikeutta siirtää osayleiskaavan tv- 1 -osa-alueille rakennettavia voimaloita rakennusluvassa määrätystä sijoituksesta poiketen ei voida myöntää rakennusluvassa teknisen lautakunnan päättämällä tavalla.

Yllä mainitun johdosta ratkaisuosassa mainitut teknisen lautakunnan päätökset on kumottava ja mainittuja voimaloita koskevat rakennuslupahakemukset hylättävä.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 25.7.2014 14/0404/3**Valitus rakennusluvan työn aloittamista koskevan voimassaoloajan pidentämisestä**

Diaarinumero	00291/14/4113, 00323/14/4113, 00426/14/4113, 00442/14/4113
Antopäivä	25.7.2014
Ratkaisun numero	14/0404/3
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 4.2.2014 Kristiinankaupungin rakennustarkastaja on 9.12.2013 pidentänyt rakennusluvan voimassaoloaikaan työn aloittamiselle kahdella vuodella tuulivoimalaitoksen T5 pystyttämiseksi. Kristiinankaupungin tekninen lautakunta on hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen rakennustarkastajan päätöksestä.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valitukset.

Valittajat ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan ja rakennustarkastajan päätökset on kumottava ja Innopower Oy:n hakemus hylättävä.

Etäisyys valittajien kiinteistöistä rakennettaviin tuulivoimaloihin ei selviä hallinto-oikeuden asiakirjoista.

Asiassa ei ole selvinnyt, että päätös vaikuttaisi valittajien oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun, tai että hankkeella olisi huomattavia vaikutuksia valittajien asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Kysymyksiä liittyen muun muassa ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisemiseen ja estämiseen tai terveellisen ja viihtyisän ympäristön säilyttämiseen ei ratkaista rakennuslupa-asiansa. Yllä mainittu huomioon ottaen, valittajilla ei ole ollut valitusoikeutta rakennustarkastajan päätöksestä tässä rakennuslupaasiassa eikä teknisen lautakunnan olisi pitänyt ottaa heidän oikaisuvaatimustaan tutkittavakseen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 25.7.2014 14/0405/3**Valitus rakennusluvan työn aloittamista koskevan voimassaoloajan pidentämisestä**

Diaarinumero	00292/14/4113, 00324/14/4113, 00427/14/4113, 00443/14/4113
Antopäivä	25.7.2014
Ratkaisun numero	14/0405/3
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 4.2.2014 Kristiinankaupungin rakennustarkastaja on 9.12.2013 pidentänyt rakennusluvan voimassaoloaikaan työn aloittamiselle kahdella vuodella tuulivoimalaitoksen T6 pystyttämiseksi. Kristiinankaupungin tekninen lautakunta on hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen rakennustarkastajan päätöksestä.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valitukset.

Valittajat ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan ja rakennustarkastajan päätökset on kumottava ja Innopower Oy:n hakemus hylättävä.

Etäisyys valittajien kiinteistöistä rakennettaviin tuulivoimaloihin ei selviä hallinto-oikeuden asiakirjoista.

Asiassa ei ole selvinnyt, että päätös vaikuttaisi valittajien oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun, tai että hankkeella olisi huomattavia vaikutuksia valittajien asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Kysymyksiä liittyen muun muassa ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisemiseen ja estämiseen tai terveellisen ja viihtyisän ympäristön säilyttämiseen ei ratkaista rakennuslupa-asiansa. Yllä mainittu huomioon ottaen, valittajilla ei ole ollut valitusoikeutta rakennustarkastajan päätöksestä tässä rakennuslupaasiassa eikä teknisen lautakunnan olisi pitänyt ottaa heidän oikaisuvaatimustaan tutkittavakseen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 25.7.2014 14/0406/3

Valitus koskien rakennusluvan työn aloittamiseen liittyvän voimassaoloajan pidentämistä

Diaarinumero	00293/14/4113, 00325/14/4113, 00428/14/4113, 00444/14/4113
Antopäivä	25.7.2014
Ratkaisun numero	14/0406/3
Vireilläoloaika	8,5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 4.2.2014: Kristiinankaupungin rakennustarkastaja on pidentänyt rakennusluvan tuulivoimalan pystyttämisen työn aloittamiseen liittyvää voimassaoloaikaa kahdella vuodella.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus ei ottanut osaa valituksista tutkittavakseen, ja hylkäsi tutkittavakseen ottamat valitukset.

Valittajat ovat vaatineet teknisen lautakunnan sekä rakennustarkastajan päätösten kumoamista.

Valittajat eivät omista tai hallitse alueita rakennuspaikan vieressä tai sitä vastapäätä, eivätkä kiinteistöjä, joiden rakentamiseen tai käyttöön muussa tarkoituksessa ratkaisu voisi huomattavasti vaikuttaa. Asiassa ei ole esitetty, että asia suoraan voisi vaikuttaa valittajan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun tai, että hankkeella voisi olla huomattava vaikutus valittajan asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä tai terveellisen ja viihtyisän ympäristön säilyttämistä koskevia kysymyksiä ei ratkaista rakennuslupapäätöksessä.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valittajien valituslupahakemuksen. (KHO 24.10.2014, taltionumero: 3285, diaarinumerot 2745/1/14, 2816/1/14 ja 2844/1/14)

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 25.7.2014 14/0407/3**Valitus rakennusluvan työn aloittamista koskevan voimassaoloajan pidentämisestä**

Diaarinumero	00294/14/4113, 00326/14/4113, 00429/14/4113, 00445/14/4113
Antopäivä	25.7.2014
Ratkaisun numero	14/0407/3
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 4.2.2014 Kristiinankaupungin rakennustarkastaja on 9.12.2013 pidentänyt rakennusluvan voimassaoloaikaan työn aloittamiselle kahdella vuodella tuulivoimalaitoksen T8 pystyttämiseksi. Kristiinankaupungin tekninen lautakunta on hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen rakennustarkastajan päätöksestä.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valitukset.

Valittajat ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan ja rakennustarkastajan päätökset on kumottava ja Innopower Oy:n hakemus hylättävä.

Etäisyys valittajien kiinteistöistä rakennettaviin tuulivoimaloihin ei selviä hallinto-oikeuden asiakirjoista.

Asiassa ei ole selvinnyt, että päätös vaikuttaisi valittajien oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun, tai että hankkeella olisi huomattavia vaikutuksia valittajien asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Kysymyksiä liittyen muun muassa ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisemiseen ja estämiseen tai terveellisen ja viihtyisän ympäristön säilyttämiseen ei ratkaista rakennuslupa-asiansa. Yllä mainittu huomioon ottaen, valittajilla ei ole ollut valitusoikeutta rakennustarkastajan päätöksestä tässä rakennuslupaasiassa eikä teknisen lautakunnan olisi pitänyt ottaa heidän oikaisuvaatimustaan tutkittavakseen.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS 25.7.2014 14/0408/3**Valitus rakennusluvan työn aloittamista koskevan voimassaoloajan pidentämisestä**

Diaarinumero	00295/14/4113, 00327/14/4113, 00430/14/4113, 00446/14/4113
Antopäivä	25.7.2014
Ratkaisun numero	14/0408/3
Vireilläoloaika	8 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Kristiinankaupungin tekninen lautakunta 4.2.2014 Kristiinankaupungin rakennustarkastaja on 9.12.2013 pidentänyt rakennusluvan voimassaoloaikaan työn aloittamiselle kahdella vuodella tuulivoimalaitoksen T9 pystyttämiseksi. Kristiinankaupungin tekninen lautakunta on hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen rakennustarkastajan päätöksestä.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valitukset.

Valittajat ovat vaatineet, että teknisen lautakunnan ja rakennustarkastajan päätökset on kumottava ja Innopower Oy:n hakemus hylättävä.

Etäisyys valittajien kiinteistöistä rakennettaviin tuulivoimaloihin ei selviä hallinto-oikeuden asiakirjoista.

Valitusoikeus rakennuslupaa koskevaan päätökseen on maankäyttö- ja rakennuslain 192 § 1 momentin mukaan muun muassa viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla, sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, ja sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Valittajat eivät omista eivätkä hallitse viereistä tai vastapäätä olevaa aluetta tai kiinteistöä jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa. Asiassa ei ole selvinnyt, että päätös vaikuttaisi valittajien oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun, tai että hankkeella olisi huomattavia vaikutuksia valittajien asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Kysymyksiä liittyen muun muassa ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisemiseen ja estämiseen tai terveellisen ja viihtyisän ympäristön säilyttämiseen ei ratkaista rakennuslupa-asiassa. Yllä mainittu huomioon ottaen, valittajilla ei ole ollut valitusoikeutta rakennustarkastajan päätöksestä tässä rakennuslupaasiassa, eikä teknisen lautakunnan olisi pitänyt ottaa heidän oikaisuvaatimustaan tutkittavakseen.

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS 3.9.2014 14/0575/2**Rakentamisen suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero	01067/14/4112
Antopäivä	3.9.2014
Ratkaisun numero	14/0575/2
Vireilläoloaika	5 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Jokioisten ympäristölautakunnan päätös 10.04.2014 Ympäristölautakunta on hyväksynyt Tuulivoimapuisto Tyrinselkä Oy:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen neljän tuulivoimalan rakentamiseksi Jokioisten kunnan Tyrinselän alueelle.
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt valituksen tutkimatta.

Valittajat 1, 2, 3 ja 4 ovat vaatineet, että ympäristölautakunnan päätös on kumottava ja, ettei Tyrinselän alueelle tule rakentaa tuulivoimaloita. Perusteluina valittajat ovat esittäneet, että päätös on yhdenvertaisuuslain vastainen, sillä ympäristölautakunnan olisi tullut hylätä kyseessä oleva hakemus samoin perusteluin kuin kunnanhallitus on tehnyt päätöksessään poistaa neljä tuulivoimalahanketta muualta Jokioisten kunnan alueelta 18.9.2012. Kunnanhallitus on tällöin perustellut päätöstä asutuksen läheisyydellä sekä melu-, liike- ja maisemahaitoilla.

Valittajien kiinteistöt sijaitsevat 1,7 - 2,5 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta tuulivoimalasta.

Valittajat eivät ole nyt puheena olevien rakennuspaikkojen suhteen viereisen tai sitä vastapäätä olevan alueen omistajia tai haltijoita. Valitus-oikeutta ei luo se seikka, että valittaja 1:n puoliso on kauimman kiinteistön omistavan kuolinpesän osakas eikä se seikka, että valittaja 1 vieraillee kiinteistöllä usein tai että hän mahdollisesti tulevaisuudessa muuttaa kiinteistölle. Koska valituksenalainen päätös ei myöskään välittömästi vaikuta valittajien oikeuksiin, velvollisuuksiin tai etuihin, valittajilla ei ole valitusoikeutta asiassa.

Laadittujen melu- ja välkemallinnusten perusteella valittajien omistamat tilat sijaitsevat vähintään useiden satojen metrien etäisyydellä alueista, joilla tuulivoimaloista aiheutuvan melun ja välkkeen suositusarvot ylittyvät. Tähän nähden ja tuulivoimaloiden etäisyys huomioon ottaen tuulivoimalahanke ei ennalta arvioiden huomattavasti vaikuta valittajien asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin.

Tuulivoimala merkitsee muutosta valittajien kiinteistöiltä aukeavaan maisemaan. Kun kuitenkin otetaan huomioon etäisyys tuulivoimaloihin ja puuston suojaava vaikutus, kysymys ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 3 kohdassa tarkoitettua huomattavasta vaikutuksesta asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Päätös ei myöskään vaikuta välittömästi muutoksenhaikijoiden oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Valitus on edellä kerrotuin perustein jätettävä tutkimatta.

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS 15.5.2014 14/5072/1**Kunnallisasiaa koskeva valitus****Diaarinumero** 10048/14/2299**Antopäivä** 15.5.2014**Ratkaisun numero** 14/5072/1**Vireilläoloaika** 2 kuukautta**Päätös, johon haettu muutosta** Siikajoen kunnanvaltuusto 19.3.2014

Valtuusto on kuntalaisaloitteen johdosta päättänyt, että Siikajoelle toteutettavissa tuulipuistoissa tuulivoimalan sijoittelussa suhteessa pysyviin asuntoihin ja säännöllisesti käytössä oleviin loma-asuntoihin noudatetaan ohjeellista kahden kilometrin etäisyyttä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu Hallinto-oikeus ei ole tutkinut valitusta.

Valittaja on vaatinut, että valtuuston päätös kumotaan ja sen täytäntöönpano kielletään. Valituksen perustelut ovat valituskirjelmässä, jota ei ole mukana hallinto-oikeuden päätöksessä.

Asiassa ei ole selvinnyt etäisyyttä valittajan kiinteistöstä toteutettaviin tuulivoimaloihin.

Valtuusto on valituksenalaisella päätöksellään päättänyt Siikajoelle toteutettavissa tuulivoimahankkeissa noudatettavasta tuulivoimaloiden ohjeellisesta kahden kilometrin vähimmäisetäisyydestä pysyviin asuntoihin ja säännöllisesti käytössä oleviin loma-asuntoihin ja etäisyyden määrittämisen yleisistä periaatteista. Kysymys on valtuuston hyväksymistä periaatteista, jotka on tarkoitettu otettavaksi huomioon ohjeena tuulivoimarakentamista koskevassa kaavoituksessa tai muussa kysymyksessä olevaa rakentamista koskevassa päätöksenteossa. Päätöksellä ei ole oikeudellisesti sitovia vaikutuksia. Näin ollen valtuuston päätöksessä on kysymys kuntalain 91 §:ssä tarkoitettua valmisteluun rinnastettavasta periaatepäätöksestä, josta ei saa tehdä kunnallisvalitusta. Tämän vuoksi hallinto-oikeus ei ole voinut ottaa valitusta tutkittavakseen.

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS 25.6.2014 14/5107/3

Valitukset yleiskaavasta

Diaarinumero	01179/12/KO/4102, 01196/12/KO/4102	01180/12/KO/4102,	01186/12/KO/4102,	01187/12/KO/4102,
Antopäivä	25.6.2014			
Ratkaisun numero	14/5107/3			
Vireilläoloaika	20 kuukautta			
Päätös, johon haettu muutosta	Ruokolahden kunnanvaltuusto 22.10.2012 Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Ruokolahden luoteisen osan alueen tuulivoimayleiskaavan.			
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus jätti tukimatta valittajien 3 vaatimuksen muuttaa kaavaa. Hallinto-oikeus hylkäsi muut valitukset ja vaatimukset.			

Valittajat 1 ovat vaatineet, että päätös on kumottava, sillä perusteella, että tuulimyllyt aiheuttaisivat melu-, välke- ja varjohaittaa, sekä siksi, että kaava-alue on kaakkurin ja joutsenen pesintäaluetta. Valittajat 2 ovat vaatineet päätöksen kumoamista sillä perusteella, että kaava on Etelä-Karjalan maakuntakaavan vastainen ja, että hankkeen vuorovaikutussuunnittelu on ollut yksisuuntaista. Valittajien 3 mukaan kaava on puutteellisesti valmisteltu. Valittajat 4 ovat vaatineet päätöksen kumoamista sillä perusteella, että suunniteltu tuulivoima-alue on osa kaakku-reiden pesimävyöhykettä, ja että selvitykset olisi pitänyt tehdä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan vaikutuksia. Valittaja 5, pääesikunta, on vaatinut, että päätös on kumottava ja asia palautettava uudelleen valmisteltavaksi, sellaisin hallinto-oikeuden antamin määräyksin, että tuulivoimapuistoa koskeva tutkavaikutusselvitys otetaan osayleiskaavassa lainsäädännön vaatimalla tavalla huomioon.

Valittajat 2 ovat tehneet kaavaluonnoksesta muistutuksen, joka on käsitelty kunnanhallituksessa. Vuorovaikutusmenettelyn lainmukaisuuden edellytyksenä ei ole, että yleiskaava laaditaan asianosaisten muistutuksissa vaaditulla tavalla tai että siihen tai kaavoitusmenettelyyn tehdään muistutuksissa vaaditut muutokset. Päätös ei ole osallisten kuulemisen tai vuorovaikutuksen osalta syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa valittajien 3 valituksessa esitetyllä tavalla muuttaa kaavassa esitetyn kolmen tuulivoimalan paikkaa. Vaatimus siitä on jätettävä hallinto-oikeudessa tutkimatta.

Asiassa on kyse tuulivoimaloiden sijoittamisesta kolmelle eri alueelle Ruokolahden kunnassa. Yleiskaava ei ole lainvastainen sillä valituksessa esitetyllä perusteella, että kaava-alueen olisi tullut käsittää laajempi, kuntarajat ylittävä alue. Lähin vakituksessa käytössä oleva asuinrakennus sijaitsee noin 800 metrin päässä tuulivoimalasta ja lähin rakentamaton loma-asunnon rakennuspaikka noin 600 metrin päässä. Välissä on metsää.

Maakuntakaavoissa ei osoiteta paikallisia alueidenkäyttötarpeita, paitsi alueiden olosuhteiden erilaisuus huomioon ottaen kun tuulivoima-alueilla on seudullista merkitystä (vähintään 8-10 tuulivoimalaa). Alueen olosuhteet huomioon ottaen, yleiskaavassa ei osoiteta sellaista seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävää tuulivoimarakentamista, että alue olisi tullut osoittaa tuulivoimarakentamiseen maakuntakaavassa. Päätös ei ole lainvastainen maakuntakaavan ohjausvaikutukseen liittyvän valitusperusteen johdosta. Maisemaselvityksen vaikutusarvioinnin mukaan hanke ei muodostu maisemakuvaa hallitsevaksi. Hankkeen vaikutukset maisemaan on selvitetty ja arvioitu MRL 9 §:ssä edellytetyssä laajuudessa. Alueen asutus sijoittuu pääosin yli kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta. Kun otetaan huomioon alueen asutuksesta ja maisema-arvoista saatu selvitys, maisemalliset tekijät eivät ole olleet esteenä yleiskaavan hyväksymiselle. Melusta ja välkkeestä saatu selvitys huomioon ottaen päätöksessä on otettu huomioon mahdollisuudet turvalliseen ja terveelliseen elinympäristöön. Hankkeen vaikutukset linnustoon ja muutoinen luontoarvoihin on selvitetty ja arvioitu MRL 9 §:ssä edellytetyssä laajuudessa. Asiassa on jäänyt epäselväksi, millä tavalla kaavassa osoitetut tuulivoimalat tai jotkut niistä aiheuttaisivat haittaa Puolustusvoimien suorittamalle ilmavalvonnalle ja minkä tasoista mahdollinen haitta on. Yleiskaavassa on kuitenkin määrätty, että vaikutukset ilmavalvontaan on selvitettävä ennen tuulivoimapuiston toteuttamista. Yleiskaavan hyväksymispäätöksestä voida katsoa aiheutuvan kohtuutonta haittaa puolustusvoimien toiminnalle. Valituksenalainen päätös ei ole valituksissa esitettyjen valitusperusteiden johdosta lainvastainen.

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS 5.8.2014 14/5141/3**Harkinnanvaraista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva valitus**

Diaarinumero	00452/13/KO/5139
Antopäivä	5.8.2014
Ratkaisun numero	14/5141/3
Vireilläoloaika	16 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	<p>Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 11.4.2013</p> <p>TuuliSaimaa Oy on pyytänyt Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (myöhemmin ELY-keskus) antamaan ratkaisun siitä, sovelletaanko yhtiön Hyötyvirran tuulivoimalahankkeeseen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (myöhemmin YVA-menettely).</p> <p>ELY-keskus on jättänyt hakemuksen tutkimatta.</p> <p>ELY-keskus on katsonut, että TuuliSaimaa Oy:n hakemuksessa on kyse samasta hankkeesta kuin yhtiön aiemmin ELY-keskukselle toimittamassa hakemuksessa, johon ELY-keskus on tehnyt päätöksen 9.11.2012. Päätöksen mukaan TuuliSaimaa Oy:n Hyötyvirran tuulivoimalahankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.</p>
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus kumosi ELY-keskuksen päätöksen ja palautti asian ELY-keskukselle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittaja, TuuliSaimaa Oy, on vaatinut, että ELY-keskuksen päätös on kumottava ja asia palautettava ELY-keskukselle uudelleen käsiteltäväksi. Perusteluinaan valittaja on esittänyt, että ELY-keskuksen olisi ratkaisupakon mukaisesti tullut tutkia valittajan uusi hakemus, jossa oli esitetty uutta selvitystä, ja antaa tehdä asiassa valituskelpoinen päätös.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuudesta, muuttanut hanketta siten, että uusi hakemus koski yhdeksän sijasta kahdeksaa noin 3 MW:n tuuliturbiinin rakentamista. Hanke sijoittuu pääosin samalle alueelle kuin aiempi hanke.

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS 25.8.2014 14/5263/1**Rakennuslupaa koskeva valitus**

Diaarinumero	00664/13/4113
Antopäivä	25.8.2014
Ratkaisun numero	14/5263/1
Vireilläoloaika	15 kuukautta
Päätös, johon haettu muutosta	Raahen ympäristölautakunta 21.5.2013

Johtava rakennustarkastaja on 27.2.2012 tehnyt myönteisen suunnittelutarveratkaisun ja myöntänyt Infinergies Finland Oy:lle rakennusluvan tuulivoimalan rakentamiseksi tuolloisessa Vihannin kunnassa sijaitsevalle Kumpuran tilalle.

Infinergies Finland Oy on hakenut rakennusluvan muutosta tuulivoimahankkeessa käytettävän voimalatyyppin sekä hankkeen tielinjauksen osalta. Johtava rakennustarkastaja on 20.3.2013 myöntänyt Infinergies Finland Oy:lle muutoksen myönnettyyn rakennuslupaan.

Ympäristölautakunta on hylännyt valittajan tekemän oikaisuvaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on jättänyt tutkimatta valituksen siltä osin kuin siinä on tarkoitettu hakea muutosta 27.2.2012 myönnettyyn rakennuslupaan. Hallinto-oikeus on tutkinut 20.3.2013 myönnettyä rakennuslupaa koskevan valituksen ja hylännyt valituksen.

Valittaja on vaatinut, että myönnetty rakennuslupa ja sen perusteena ollut ympäristölupapäätös tulee kumota puutteellisen tiedottamisen ja kuulemisvirheen vuoksi. Lisäksi valittaja on esittänyt, että ympäristölupaan sisältyy merkittäviä puutteita muun muassa melumallinnusten osalta, ja, että hanke olisi tullut ratkaista kaavoituksella eikä yksittäisellä suunnittelutarveratkaisulla. Valittajan edustaman Salon perikunnan omistama tila sijaitsee tilan, jolle tuulivoimala rakennetaan, vieressä. Suunniteltu voimala sijaitsee hieman yli 100 metrin etäisyydellä tilan rajasta. Valittaja omistaa lisäksi Salolan tilalla loma-asunnon, jonka etäisyys voimalasta on noin 700 metriä.

Valittaja ei ole tehnyt rakennusvalvonnan 27.2.2012 tekemästä rakennuslupapäätöksestä oikaisuvaatimusta, kuten maankäyttö- ja rakennuslain 187 §:n 1 momentin mukaan olisi pitänyt, joten hallinto-oikeus ei voi ottaa muutosvaatimusta tältä osin ensiasteena tutkittavakseen.

Aiemmin myönnettyyn rakennuslupaan verraten muutos on koskenut nyt käsiteltävänä olevalta osin voimalatyyppin muutosta ja siihen liittyen voimalan tehokkuutta, korkeutta ja roottorien halkaisijaa. Suunnitellussa rakennushankkeessa on tarkoitus rakentaa yksi teholtaan enintään 2,4 megawatin ja kokonaiskorkeudeltaan 184 metrin tuulivoimala. Tuulivoimala on meluarvoltaan enintään 105 desibeliä. Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, eikä alueelle ole laadittu yleis- tai asemakaavaa. Rakennuspaikka sijaitsee maakuntakaavassa metsätalousalueella.

Asiakirjoista ilmenee, että Raahen rakennusvalvonta on lähettänyt rajanaapureille ilmoituksen muutoslupahakemuksen vireilletulosta, ja valittaja on kirjeellä ilmoittanut mielipiteensä Raahen tekniselle keskukselle. Valituksenalaista päätöstä ei täten ole syytä kumota kuulemisvirhettä koskevalla perusteella.

Laaditun melulaskelman mukaan melutaso alittaa 35 dB:n rajan noin 750 metrin etäisyydellä voimalasta ja 40 dB:n rajan noin 500 metrin etäisyydellä voimalasta. Valittajan omistama lomarakennus sijaitsee noin 700 metrin päässä tuulivoimalasta. Näin ollen tuulivoimalan ympäristömelu alittaa asumiseen käytettäviä alueita koskevat tuulivoimarakentamisen ulkomelutason suunnitteluohjearvot.

Rakennuslupapäätöksen 27.2.2012 yhteydessä hankkeelle on tehty myös myönteinen suunnittelutarveratkaisu. Alueen kaavoituksen tarve on harkittu tuossa yhteydessä. Koska suunnittelutarveratkaisu on lainvoimainen, hallinto-oikeus ei voi ottaa kantaa muutoksenhakijan tältä osin esittämään vaatimukseen.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 8.9.2004 2210**Poikkeamista rakentamisessa koskeva valitus**

Diaarinumero	491/1/04
Antopäivä	8.9.2004
Taltionumero	2210
Vireilläoloaika	15 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Lapin ympäristökeskus on 5.6.2003 antamallaan päätöksellä hylännyt Sumituuli Oy:n hakemuksen saada käyttää 80 metriä korkean tuulivoimalan (2 MW) ja kerrosalaltaan 60 neliömetrin suuruisen laiterakennuksen rakennuspaikkana noin 7 335 neliömetrin suuruista määräälaaa Tornion kaupungissa olevasta tilasta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.
Päätös, johon haettu muutosta	Rovaniemen hallinto-oikeuden päätös 14.1.2004 n:o 04/0023/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valittajan valituksen ympäristökeskuksen päätöksestä.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituksen hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeuden ja Lapin ympäristökeskuksen päätökset kumotaan ja että asia palautetaan Tornion kaupungille rakennuslupa- tai suunnittelutarveratkaisua varten tai että valittajalle myönnetään haettu poikkeamislupa. Vaatimuksia on perusteltu muun ohella sillä, ettei suunniteltu rakentaminen sijoitu rantavyöhykkeelle, eikä ranta-alueelle, eikä rakennustoimenpide siten tarvitse poikkeusta suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Lisäksi, aluetta ei ole lain nojalla suojeltu, eikä sitä ole myöskään kaavassa merkitty suojelualueeksi. Rakennushanke sijoittuu valmiiksi rakennetulle alueelle. Tuulivoimalasta on rantaan matkaa yli 200 metriä, eli enemmän kuin on pidetty maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 momentissa tarkoitetun rantavyöhykkeen enimmäisleveytenä.

Alue on maastoltaan avointa ja alavaa aluetta. Suunniteltu tuulivoimala on 80 metriä korkea, 40 metriä pitkillä lavoilla.

Kun otetaan huomioon rakennuspaikan etäisyys Tornionjoen pääuomasta sekä Sumisaaren ja Oravaisensaaren välissä olevasta uoman osasta sekä alueen alavuus ja vähäinen peitteisyys, joiden vuoksi Tornionjoen vaikutus ulottuu rakennuspaikan biologisiin ja maisemallisiin olosuhteisiin, rakennuspaikka sijaitsee maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 momentissa tarkoitetulla rantavyöhykkeellä. Koska alueella ei ole voimassa samassa momentissa tarkoitettua kaavaa, hankkeen toteuttaminen edellyttää pykälän 5 momentti huomioon ottaen saman lain 171 §:ssä tarkoitettua poikkeusta suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Kun näiden seikkojen lisäksi otetaan huomioon hankkeen sijoittuminen valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle merkittävään kulttuurihistorialliseen ympäristöön, rakennushankkeen toteuttaminen aiheuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 172 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle ja johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 14.12.2006 3446**Rakennuslupaa ja tutkimuspyyntöä koskeva valitus sekä tutkimuspyyntö**

Diaarinumero	3176/1/06
Antopäivä	14.12.2006
Taltionumero	3446
Vireilläoloaika	6 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Porin rakennuslautakunta on 20.6.2006 antamallaan päätöksellä myöntänyt St1 Finland Oy:lle rakennuslupan 3 MW:n tuulivoimalan rakentamiseen Porin kaupungin Porin kaupunkikylän kylässä sijaitsevan tilan määrälalle. Rakennuspaikka sijaitsee Tahkoluodon sataman asemakaavassa osoitetulla satama- alueella (LS-1)
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Turun hallinto-oikeuden päätös 13.10.2006 n:o 06/0317/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt tutkimatta valituksen rakennusluvista.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus ei tutkinut vaatimusta koskien asemakaavojen tutkimista ja hylkäsi valituksen hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valittajat ovat vaatineet hallinto-oikeuden päätöksen kumoamista sillä perusteella, että rakennushanke on alueella voimassa olevan asemakaavan vastainen, ja olisi siten edellyttänyt poikkeamislupaa. Valittajat ovat lisäksi vaatineet, että korkein hallinto-oikeus tutkii voimassa olevat asemakaavat sen selvittämiseksi, onko Reposaaaren voitu sijoittaa tuulivoimaloita ja voidaanko Tahkoluotoon sijoittaa rakennuslautakunnan päätöksessä tarkoitettu tuulivoimala.

Valittajat eivät ole selvittäneet, että he omistaisivat tai hallitsisivat naapurikiinteistöjä tai esittäneet muutakaan perustetta valitusoikeudelleen. Lupa-asiakirjoista kuitenkin ilmenee, että toinen valittajista on vuokrannut Porin kaupungilta Vääräkarin saarella sijaitsevan alueen vapaa-ajan käyttöä varten. Vääräkarin saari on 1,6 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalan sijoituspaikasta. Valittajat asuvat noin neljän kilometrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalasta.

Valittajien tarkoitama asemakaavojen tutkiminen ei kuulu korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 3 § huomioon ottaen korkeimman hallinto-oikeuden toimivaltaan. Se ei myöskään ole kuulunut hallinto-oikeuden toimivaltaan. Vaatimus on näin ollen jätettävä tutkimatta.

Valittajat eivät ole heille varatusta tilaisuudesta huolimatta selvittäneet, että he omistaisivat tai hallitsisivat naapurikiinteistöjä tai esittäneet muutakaan perustetta valitusoikeudelleen. Lupa-asiakirjoista kuitenkin ilmenee, että toinen valittajista on vuokrannut Porin kaupungilta Vääräkarin saarella sijaitsevan alueen vapaa-ajan käyttöä varten. Vääräkarin saari on 1,6 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalan sijoituspaikasta. Valittajan hallitsema alue ei siten sijaitse tuulivoimalan sijoituspaikan vieressä tai vastapäätä sitä, eikä rakennushanke myöskään voi olennaisesti vaikuttaa valittajan hallitseman kiinteistön rakentamiseen tai muuhun käyttöön.

Valittajilla ei ole ollut asiassa valitusoikeutta.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 15.5.2008 1170**Rakennusluvan voimassaoloajan pidentämistä koskeva valitus**

Diaarinumero	1286/1/07
Antopäivä	15.5.2008
Taltionumero	1170
Vireilläoloaika	17,5 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Dragsfjärdin rakennustarkastaja on 27.11.2006 pidentänyt Dragsfjärdin rakennus- ja kaavoituslautakunnan 3.2.1999 ja Dragsfjärdin rakennuslautakunnan 5.12.2001 Eco-Pelago Ltd Oy:lle myöntämien rakennuslupien voimassaoloaika kahdella vuodella työn loppuun saattamista varten Örså-nimisellä tilalla Dragsfjärdin kunnan Högsåran kylässä. Dragsfjärdin teknisen lautakunnan rakennus- ja ympäristöjaosto on jättänyt tutkimatta kiinteistön Övergård omistajan Kiinteistö Oy Övergårdin tekemän oikaisuvaatimuksen.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Turun hallinto-oikeuden päätös 23.3.2007 nro 07/0085/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on päätöksellään hylännyt valittajan vaatimuksen katselmuksen toimittamisesta sekä valituksen.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus hylkäsi vaatimuksen katselmuksen toimittamisesta sekä hylkäsi valituksen.

Valittaja on vaatinut hallinto-oikeuden päätöksen kumoamista ja, että Korkein hallinto-oikeus toimittaa katselmuksen. Vaatimustensa tueksi valittaja on esittänyt muun ohella seuraavaa: Hallinto-oikeus ei ole ottanut tarpeeksi huomioon tehtyjä selvityksiä tuulivoimaloiden ympäristövaikutuksista. Katselmukselle on tässä asiassa erityisen perusteltu syy, koska rakennuslupien kohteena olevien, napakorkeudeltaan 50-60 metriä korkeiden voimaloiden dominanssivyöhyke ulottuu yli 3 kilometrin etäisyydelle. Lisäksi valittaja on esittänyt, että tuulivoimalat muodostavat merkittävän uhan alueen merikotkille ja muulle linnustolle, jotka pesivät Högsåran alueella.

Valittajan omistaman kiinteistön etäisyys tuulivoimaloista on lyhimmillään 850 metriä. Valittajan omistaman metsäpalstan ja lähimmän voimalan välinen etäisyys on 400 metriä.

Asiassa valitusoikeuden ratkaisemiseksi tarpeelliset tosiseikat selviävät hallinto-oikeudella olevasta aineistosta. Katselmuksen toimittaminen ei siten ole asian selvittämiseksi tarpeen. Valittaja ei ole viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistaja tai haltija. Voimaloiden ympäristöön ja maisemaan kohdistuvista mahdollisista vaikutuksista huolimatta päätös ei maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetulla tavalla myöskään muutoin vaikuta välittömästi yhtiön oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen. Valittajalla ei siten ole ollut päätöksestä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvaa valitusoikeutta.

Luonnonsuojelulaissa on säädetty alueelliselle ympäristökeskukselle oikeus valittaa muun kuin luonnonsuojelulain mukaisesta luvan myöntämisestä tai suunnitelman hyväksymisestä koskevasta päätöksestä sillä perusteella, että päätös on luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen. Kansallisella lainsäädännöllä on mainituilta osin toteutettu yhteisöoikeuden täytäntöönpano ja sen tehokkaaksi toteuttamiseksi riittävät oikeussuojakeinot tässä asiassa. Yhteisöoikeudesta ei siten seuraa, että yhtiölle tulisi, maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetystä poiketen, myöntää valitusoikeus kysymyksessä olevasta päätöksestä merikotkien alueella pesimisen perusteella.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 25.10.2010 2824**Suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero	3543/1/09
Antopäivä	25.10.2010
Taltionumero	2824
Vireilläoloaika	2 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Huittisten ympäristölautakunta on 2.7.2008 antamallaan päätöksellä hyväksynyt Lännen Lintu Oy:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen, joka on koskenut kahden nimellisteholtaan 1,65 megawatin tuulivoimalaitoksen ja 30 kerrosalaneliömetrin suuruisen muuntamon rakentamista noin kahden hehtaarin suuruiselle määrälle Pahkionvuoren tilasta.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Turun hallinto-oikeuden päätös 9.10.2009 nro 09/0358/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on päätöksellään hylännyt valittajien valituksen ympäristölautakunnan päätöksestä.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki asian ja hylkäsi valituksen.

Valittajat ovat vaatineet, että hallinto-oikeuden ja ympäristölautakunnan päätökset kumotaan ja että Lännen Lintu Oy:n hakemus hylätään. Vaatimusten perusteluina on esitetty muun ohella seuraavaa: Alue on Satakunnan seutukaavassa merkitty ak-alueeksi. Merkinnällä on osoitettu kallioalueita, joista ei tulisi ottaa kallioainesta lainkaan, koska siitä aiheutuu maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa mainittuja seurauksia. Kallioalueen eteläyrkänkeellä on lehtometsäalue, jossa asuu runsaasti liito-oravia, ja lähin liito-oravan pesä on muutaman metrin päässä voimala-alueesta. Alue on hakkuukiellossa oravien pesimäpuiden osalta ja metsätöihin tulee saada ympäristökeskuksen lupa.

Yhden valittajan kiinteistön etäisyys tuulivoima-alueeseen on noin 500 metriä. Etäisyys muiden valittajien kiinteistöistä ei selviä hallinto-oikeuden eikä korkeimman hallinto-oikeuden asiakirjoista.

Seutukaavan ja valmisteilla olevan maakuntakaavan arvokasta kallioaluetta koskevilla merkinnöillä pyritään ensisijaisesti suojelemaan aluetta kallioaineksen otolta. Luvanhakijan esittämän ja katselmuksessa saadun selvityksen perusteella voimaloiden perustaminen ei edellytä louhimista. Rakennushanke ei näin ollen vaaranna Pahkionvuoren seutukaavan mukaisen ak-merkinnän perusteena olevia arvoja. Asiakirjoista ei ilmene, että tuulivoimaloiden rakennuspaikalla olisi todettu liito-oravien elinpiirejä. Valittajien esittämästä selvityksestä koskien liito-oravien esiintymisestä alueella ei ilmene, että suunnittelutarveratkaisuhakemuksessa tarkoitettujen tuulivoimaloiden ja muuntamon rakentaminen hävittäisi tai heikentäisi liito-oravien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Rakennuspaikan olosuhteet huomioon ottaen lupahakemukseen liitetty selvitykset hankkeen keskeisistä vaikutuksista ovat riittäviä suunnittelutarveratkaisun edellytysten arvioimiseksi. Niiden ja hallinto-oikeuden katselmushavaintojen perusteella on arvioitavissa, että rakennusluvan erityiset edellytykset suunnittelutarvealueella täyttyvät. Korkein oikeus katsoi, ettei hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ole perusteita.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 3.3.2011 550**Suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero	265/1/10
Antopäivä	3.3.2011
Taltionumero	550
Vireilläoloaika	29 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Korppoon kunnanhallitus on päätöksellään 29.9.2008 hyväksynyt CWE Caring Wind Energy Oy Ab:n hakemuksen saada rakentaa kaksi 2 MW:n tuulivoimalaa ja kaksi niihin kuuluvaa muuntajaa kahdelle 500 neliön erottamattomalle määrälalle kiinteistöstä Mellangård-Norrstuga, vaikka rakennuspaikka on sijainnut maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n tarkoittamalle suunnittelutarvealueella, jolla ei ole ollut hyväksyttyä asemakaavaa.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Turun hallinto-oikeuden päätös 22.11.2009 nro 09/0462/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on päätöksellään kumonnut valittajien valituksen kunnanhallituksen päätöksestä.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki valituksen ja hylkäsi sen.

Valittajat ovat vaatineet, että kunnanhallituksen päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Perusteluina valittajat ovat esittäneet muun ohella seuraavaa: asian esittely on ollut puutteellinen ja sisältää asiavirheitä. Päätöspöytäkirjasta ei selviä tuulivoimalaitoksen tehoa megawateissa. Hallituksen jäsenet eivät siten ole voineet arvioida voimalaitoksen vaikutusta ympäristölle, eikä varjo- ja meluvaikutuksia. Tehdyissä selvityksissä on lisäksi ollut puutteita. Hallituksen olisi pitänyt vaatia tarkempaa suunnittelua. Asia koskee myös Korppoon kunnan ulkopuolella olevaa aluetta, joten asia olisi täten pitänyt käsitellä vasta kuntaliitoksen jälkeen. Tavanomaisen mittaukset, laskelmat tai muut todisteet, siitä, että äänen leviäminen tuulivoimaloista ei ylitä voimassa olevia raja-arvoja, puuttuvat. Yhteiskuntakehitystä ei ole selvitetty tarpeeksi. Tekijöitä, joilla on suuri merkitys sijoittamispäätökselle, ei ole selvitetty tarpeeksi, muun muassa luonnonolot ja asutus on kuvattu virheellisesti.

Tuulivoimalaitosten paikka koostuu kumpuilevasta metsäalueesta ja sijaitsee noin 450-500 metrin etäisyydellä rannasta. Lähin valittajien asuintalo sijaitsee noin 400 metrin päässä lähemmästä tuulivoimalaitoksesta. 1 km säteellä tuulivoimalaitoksesta on 10-15 asuintaloa. Tuulivoimalaitosten tornikorkeus on hakemuksen mukaan 86 metriä, siipien halkaisija 70 metriä ja kokonaiskorkeus 119 metriä.

Kuntajakolain (kumottu kuntarakennelaila) mukaan kunnallinen viranomais ei saa, tilanteessa jossa päätös on tehty jonkin alueen siirtämisestä toiseen kuntaan kuuluvaksi, tehdä päätöstä asiassa joka kuntajaon jälkeen tulisi toisen kunnan viranomaisen käsiteltäväksi ja joka voidaan siirtää sille. Päätös, joka koskee suunnittelutarvetta, lähtee lupaharkinnasta, ja ei siten sisällä sellaista harkintavallan käyttöä jonka perusteella asia kuntajaon yhteydessä ensikädessä olisi tullut ratkaista uuden kunnan viranomaisen toimesta. Kuntien yhdistäminen ei siten ole muodostanut estettä päätökselle, ja kunnanhallitus ei näin ollen ole menetellyt kuntajakolain vastaisesti. Ympäristövaikutustensa vuoksi rakennusprojekti edellyttää, että suunnittelutarvealueita koskevia määräyksiä sovelletaan. Rakennuslupa voidaan siten myöntää vain, jos maankäyttö- ja rakennuslaissa mainitut erityiset edellytykset täyttyvät. Hallinto-oikeus on todennut, että rakennusprojekti täyttää maankäyttö- ja rakennuslain maisemallisen soveltuvuuden ja erityisten kulttuuriympäristöarvojen säilyttämisen vaatimukset. Ottaen huomioon olosuhteet rakennuspaikan ympärillä ja etäisyydet läheiseen asutukseen, hallinto-oikeus katsoo, ettei rakennushanke aiheuta haittoja kaavoitukselle tai muulle alueenkäytön sääntelylle, eikä johda haitalliseen yhteiskuntakehitykseen. Kunnanhallitus ei ole ylittänyt toimivaltaansa tai menetellyt lainvastaisesti. Hallinto-oikeus toteaa lisäksi tehdyn selvityksen tuulivoimalaitoksen keskeisistä vaikutuksista olevan riittävä arvioimaan edellytykset suunnittelutarveratkaisun yhteydessä. Korkein hallinto-oikeus ei ole nähnyt syytä muuttaa hallinto-oikeuden ratkaisua.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 30.3.2012 763**Kunnallisasiaa koskeva valitus**

Diaarinumero	4245/3/10
Antopäivä	30.3.2012
Taltionumero	763
Vireilläoloaika	25 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Maalahden kunnanhallitus on 22.2.2010 päättänyt 1) hyväksyä Maalahden kunnan ja EPV Vindkraft:in välisen sopimuksen 2) hyväksyä asemakaavan suunnittelun vireillepanon Sidlandet:in tuulivoimapuistolle Maalahdessa Kunnanhallitus on 19.4.2010 hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Vaasan hallinto-oikeuden päätös 17.11.2010 nro 10/0649/3
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valittajien valituksen kunnanhallituksen päätöksestä.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki valituksen ja hylkäsi sen.

Valittajat ovat vaatineet, että hallinto-oikeuden ja kunnanhallituksen päätökset kumotaan, tai että asia palautetaan hallinto-oikeuteen. Perusteluina vaatimuksille valittajat ovat esittäneet muun ohella, että kunnanhallituksen olisi pitänyt noudattaa hallintolain 3 § 2 momentissa tarkoitettua menettelyä, kun Maalahden kunnan ja EPV Vindkraft:in välinen sopimus solmittiin. Hallinto-oikeuden olisi pitänyt tutkia myös tämä valitusperuste, johon valittaja on viitannut oikaisuvaatimuksessaan kunnanhallitukselle. EPV Vindkraft omistaa vain pienen osan siitä alueesta jota sopimus koskee. Asian valmistelussa ei ole selvitetty alueen maanomistussuhteita riittävästi, eikä tiedotettu asiasta hallintolain 3 § 2 momentin mukaisesti. Maankäyttö- ja rakennuslain 91 b § säännös ei sovellu kyseisenlaiseen tilanteeseen, joten sitä on sovellettu virheellisesti. Lisäksi valittajat ovat valitusperusteena esittäneet, että kunta on solminut kyseisen sopimuksen ottamatta huomioon kaavoitusta maakunta-tasolla.

Asiassa ei selviä, millä etäisyydellä sopimusta koskevasta alueesta valittajat asuvat tai omistavat kiinteistöjä.

Valittajat eivät ole esittäneet hallintolain 3 § 2 momenttia koskevaa valitusperustetta valituskirjelmässään hallinto-oikeudelle, vaan ainoastaan oikaisuvaatimusmenettelyssä. Hallinto-oikeus on täten tehnyt oikein, kun se ei ole ottanut kantaa tähän valitusperusteeseen.

Sopimuksen mukaan Maalahden kunta on sitoutunut aloittamaan asemakaavoituksen sopimuksen mukaisten tavoitteiden mukaisesti. EPV Vindkraft vastaa tarpeellisen ja vaadittavien omistus-, hallinta- ja muiden käyttöoikeuksien hankkimisesta alueelle. Maankäyttö- ja rakennuslain 91 b §:n mukaan kunta voi solmia sopimuksen kaavoituksesta ja kaavojen toteuttamisesta (maankäyttösopimus). Maankäyttösopimuksissa ei kuitenkaan voida sitovasti sopia kaavojen sisällöistä. Maankäyttösopimus voidaan solmia osapuolia sitovalla tavalla vasta, kun luonnos tai ehdotus kaavalle on julkisesti esitetty. Tämä ei koske sopimusta kaavoitussuunnittelun vireillepanosta. Maankäyttö- ja rakennuslain 91 b §:stä ja lainvalmisteluasiakirjoista selviää, että maankäyttösopimuksella tarkoitetaan etenkin sopimuksia kuntien ja maanomistajien kanssa siitä, miten maankäyttö jatkuu jollakin alueella. Säännöksissä ei kuitenkaan tehdä poikkeuksia maankäyttösopimuksille, jotka kunta solmii muiden kuin maanomistajien kanssa. Maa-alueiden omistussuhteille ei pidä antaa mitään oikeudellista merkitystä maankäyttö- ja rakennuslain 91 b §:ää sovellettaessa. Sopimuksellaan osapuolet eivät ole sitovasti sopineet kaavan sisällöstä. Täten kaavoitusta maakunta-tasolla ei ole tarvinnut sopimusta solmittaessa ottaa huomioon. Näillä perusteilla kunnanhallituksen päätös ei ole ollut lainvastainen.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 13.9.2012 2432**Suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero	3484/1/10
Antopäivä	13.9.2012
Taltionumero	2432
Vireilläoloaika	36 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Länsi-Turunmaan ympäristölautakunta on päätöksellään 19.8.2009 hylännyt hakemuksen saada rakentaa suunnittelutarveratkaisun tuella 2 megawatin tuulivoimalaitos tilalle Länsi-Turunmaalla.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Turun hallinto-oikeuden päätös 14.9.2010 nro 10/0411/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään kumonnut ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki valituksen ja hylkäsi sen.

Valittaja, Länsi-Turunmaan ympäristölautakunta, on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja, että lautakunnan päätös hakemuksen hylkäämisestä saatetaan voimaan. Ympäristölautakunnan arvioinnin mukaan ei ole sopivaa, että hyvin näkyvä tuulivoimalaitos sijaitsee kansallispuiston naapurissa. Tuulivoimalaitoksen kokonaiskorkeus on hakemuksen mukaan 115 metriä, 123 metriä meren pinnan yläpuolella ja 75-98 metriä lähiympäristön yläpuolella. Tuulivoimalaitos ei ole sovelias, kun otetaan huomioon maisema, sekä se, että se vaikeuttaa alueen luonnonarvojen säilyttämistä.

Tuulivoimalan paikka sijaitsee saaren sisäosassa, lähimmillään 640 metrin etäisyydellä saaren itäisestä rannasta. Viranomais selvitysten mukaan tuulivoimalaitos voi esiintyä suhteellisen hallitsevana elementtinä maisemassa noin 3 kilometrin säteellä. Läheistä kyläympäristöä ei ole suojeltu, tai muutoin mainittu, voimassa olevassa yleiskaavassa. Lähin kulttuuriympäristö sijaitsee 3,8 kilometrin päässä, eikä sieltä ole avointa näkymää rakennuspaikalle. Asiassa ei ole esiintynyt selvitystä, että kyseinen rakennuspaikka olisi herkkää luonnonarvojen kannalta.

Hallinto-oikeus katsoi, ettei rakennushanketta voida nähdä sopimattomana maisemaa tai luonnonarvojen, virkistystarpeiden tai kulttuuriarvojen säilyttämistä ajatellen. Rakennushanke ei muutoinkaan johda sellaisiin seurauksiin joita tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslaissa, eikä myöskään aiheuta huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia tai muita huomattavia ja haitallisia seurauksia. Täten ei voida katsoa, että ympäristölautakunta esittämillään perusteilla ole voinut hylätä kyseessä olevaa hakemusta.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 29.1.2013 352**Asemakaavan hyväksymistä koskeva valitus**

Diaarinumero	1214/1/11
Antopäivä	29.1.2013
Taltionumero	352
Vireillöoloaika	33 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Kauhavan kaupunginhallitus on päätöksellään 19.4.2010 hyväksynyt Powerparkin tuulivoimapuiston asemakaavan muutoksen, joka koskee osaa korttelista 502.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Vaasan hallinto-oikeus 16.3.2011 nro 11/0133/2
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on kumonnut kaupunginhallituksen päätöksen siltä osin kuin se koskee kortteliin 502 merkittyä energiahuollon aluetta tuulivoimaloita varten (EN-1).
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki valituksen ja hylkäsi sen.

Valittaja, Kauhavan kaupunginhallitus, on vaatinut ensisijaisesti, että korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden päätöksen ja hylkää hallinto-oikeudelle tehdyn valituksen. Toissijaisesti valittaja on vaatinut, että korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden päätöksen ja palauttaa asian hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi.

Kaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa kahden teholtaan enintään 3 MW:n tuulivoimalan rakentaminen alueelle. Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan EN-1-alueen länsipuolella oleva lähin asuinrakennus sijaitsee noin 190 metrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalasta ja alueen itäpuolella noin 330 metrin etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimalasta. Kaavamuutosalueen pohjoispuolella sijaitsee leirintä-alue, hotelleja, vuokramökkejä, ravintoloita ja huvipuisto sekä kartingrata. Leirintäalueen rakennukset sijaitsevat noin 220 ja 230 metrin etäisyydellä tuulivoimaloista. Tuulivoimaloiden roottoreiden halkaisijat olisivat 92,6 metriä. Tornin napakorkeuden ollessa kaavamuutoksen sallima 165 metriä tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuksiksi tulisi 211,3 metriä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvallisele ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Lainkohdan 3 momentin mukaan asema-kaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen.

Kaavaratkaisussa tuulivoimaloiden rakennusalat on sijoitettu EN-1- alueen reunoille siten, että ne ovat myös kaavamuutoksen kohteena olevan alueen reunalla. Tuulivoimaloiden ympärille ei kaavassa ole varattu niiden koon sekä mahdollisten haittojen ja vaarojen ehkäisemisen edellyttämiä suoja-alueita. Näin ollen ja kun erityisesti otetaan huomioon kaavanmuutoksen tarkoitus ja sisältö, kaavaratkaisun perusteena olevat selvitykset (melu-, jäävara- ja varjostusvaikutusselvitykset) niihin liittyvine epävarmuustekijöineen sekä valituksen kohteena olevan alueen sijainnista ja sen ympäristön nykyisestä ja suunnitellusta maankäytöstä asiakirjoihin sisältyvä selvitys, kaavaratkaisun mahdollistamien tuulivoimaloiden rakennuspaikkojen lähialueen terveellisyyteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen ei ole kaavan aluevarauksissa ja kaavamääräyksissä kiinnitetty riittävästi huomiota. Kaupunginhallituksen päätöksellä hyväksytty kaavaratkaisu ei siten täytä elinympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimuksia. Päätös on tältä osin lainvastainen.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 19.2.2013 598**Rakennuslupaa koskeva valitus**

Diaarinumero	2961/1/11
Antopäivä	19.2.2013
Taltionumero	598
Vireilläoloaika	27 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Rantasalmen ympäristölautakunta on 11.11.2010 antamallaan päätöksellä myöntänyt Saimaan Voima Oy:lle rakennusluvan kahden teholtaan kolmen megawatin tuulivoimalan rakentamista varten Juvan kunnan Nääringin kylässä olevalle tilalle. Valittaja on valittanut ympäristölautakunnan päätöksestä Kuopion hallinto-oikeudelle.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Kuopion hallinto-oikeus 8.9.2011 nro 11/0320/3
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on kumonnut Rantasalmen ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttanut asian ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki asian ja hylkäsi valituksen.

Valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan siltä osin, kuin päätöksessä on jätetty tutkimatta hänen muut kuin suunnittelutarveratkaisun puuttumista koskevat valitusperusteensa. Korkeimman hallinto-oikeuden on palautettava asia Kuopion hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi, sillä ympäristölautakunnan päätös olisi tullut kumota rakennusluvan myöntämisedellytysten puuttumisen, virheellisten selvitysten ja kuulemisvirheen takia. Suunnittelutarveratkaisun tarve on ollut ilmeinen ja lautakunta on toiminut virheellisesti unohtaessaan suunnittelutarveratkaisun.

Valittajan kiinteistöllä sijaitsevasta loma-asunnosta on matkaa tuulivoimaloille 466 metriä ja etäisyys kiinteistön rajalle on 450 metriä. Lähimmät muut asuinrakennukset sijaitsevat noin 250-500 metrin etäisyydellä rakennuspaikasta.

Hallinto-oikeudelle toimitetussa valituksessa ja sen täydennyksissä ei ole esitetty sellaisia muita suunnittelutarveratkaisun tarpeellisuutta koskevaan valitusperusteeseen nähden itsenäisiä valitusperusteita, joiden nojalla lautakunnan päätös olisi tullut kumota palauttamatta asiaa lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus myös toteaa, että hallinto-oikeuden päätöksellä ei ole otettu kantaa siihen, ovatko edellytykset myönteiselle suunnittelutarveratkaisulle ja rakennusluvan myöntämiselle olemassa. Suunnittelutarveratkaisusta riippumatta rakennusluvan myöntäminen tuulivoimalan rakentamiseen edellyttää, että lupahakemuksessa esitetään soveltuvin osin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 64 §:ssä tarkoitettu selvitys. Tämän vuoksi hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole perusteita.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 28.2.2013 731**Rakennusvalvontaa koskeva valitus**

Diaarinumero	1827/1/12
Antopäivä	28.2.2013
Taltionumero	731
Vireilläoloaika	36 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	<p>Huittisten kaupungin rakennustarkastaja on 3.3.2010 myöntänyt Lännen Lintu Oy:lle rakennusluvan kahden 1,65 MW:n tehoisen tuulivoimalan ja yhden kerrosalaltaan 16 neliömetrin suuruisen muuntamorakennuksen rakentamiseksi noin 2 hehtaarin määrälalalle.</p> <p>Huittisten kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta on 21.4.2010 hylännyt muun ohella valittajan oikaisuvaatimuksen rakennustarkastajan päätöksestä.</p> <p>Turun hallinto-oikeus on 11.2.2011 hylännyt muun ohella valittajan valituksen ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksestä.</p> <p>Korkein hallinto-oikeus on 9.3.2012 hylännyt muun ohella valittajan valituslupahakemuksen hallinto-oikeuden päätöksestä.</p> <p>Hallinto-oikeuteen 2.4.2012 saapuneessa kirjelmässään sekä sen 9.5.2012 saapuneessa täydennyksessä valittajat ovat vaatineet, että hallinto-oikeus ryhtyy toimenpiteisiin sen selvittämiseksi, onko luvansaaja noudattanut lainvoimaiseksi tulleen rakennusluvan ehtoja. He ovat lisäksi esittäneet, että kaupungin rakennustarkastaja on tietoisesti salannut asiakirjoja sekä laiminlyönyt hänelle kuuluvat rakennusvalvontatehtävät.</p>
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Turun hallinto-oikeuden päätös 14.5.2012 nro 12/0148/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään jättänyt tutkimatta valittajan valituksen.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki valituksen ja hylkäsi sen.

Valittajat ovat valituksessaan esittäneet, että Lännen Lintu Oy:n rakentamat voimat ovat tehokkaampia kuin lainvoimaisessa rakennusluvassa on määrätty. Luvansaaja on jättänyt noudattamatta useita rakennusluvan ehtoja. Näiltä osin voimat on rakennettu ilman rakennuslupaa, joten rakentaminen on keskeytettävä. Lisäksi rakennustarkastaja on valittajien mukaan laiminlyönyt valvontavelvollisuutensa. Asiassa ei ole selvinnyt mikä etäisyys rakennetuista tuulivoimaloista valittajien kiinteistöön on.

Valittajien valituksessa on ensisijassa kysymyksessä sen selvittäminen, onko luvansaaja noudattanut sille myönnetyn rakennusluvan ehtoja. Rakennusvalvonta-asioiden tutkiminen ei ensi asteena kuulu muutoksenhakutuomioistuimena toimivan hallinto-oikeuden toimivaltaan. Asia voidaan saattaa vireille rakennusvalvonta-asiana kunnan määräämässä toimielimessä. Vasta sen jälkeen, kun lautakunta tai muu monijäseninen toimielin on tehnyt asiassa päätöksen, sen lainmukaisuus voidaan saattaa valituksena tuomioistuimen eli hallinto-oikeuden tutkittavaksi. Siltä osin kuin valittajat ovat valituksessaan viitanneet rakennustarkastajan mahdollisiin laiminlyönnteihin, asiaa on pidettävä kaupungin viiranomaiseen kohdistuvana hallintokanteluna. Myöskään hallintokantelun tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 28.10.2013 3383**Suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus**

Diaarinumero	3103/1/12
Antopäivä	28.10.2013
Taltionumero	3383
Vireilläoloaika	32 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Kangasalan kaavoituslautakunta on 18.2.2011 antamallaan päätöksellä hyväksynyt A:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen tuulivoimalan rakentamiseksi.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Hämeenlinnan hallinto-oikeus 25.9.2012 nro 12/0492/2
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on kumonnut kaavoituslautakunnan päätöksen.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muutettu.

Valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan, muun ohella sillä perusteella, että melua ja voimalan näkyvyyttä koskevat selvitykset sekä kaavoituslautakunnan päätös ja sen perustana olevat selvitykset osoittavat, että rakennushankkeen suhdetta lähiympäristöön ei joko ole riittävästi tiedostettu hallinto-oikeudessa tai asiakirja-aineistoa on tulkittu virheellisesti. Hanke ei vaikuta kulttuurimaisemaan niin merkittävästi kuin hallinto-oikeuden perusteluissa esitetään. Myöskään muut ympäristöhaitat, muun muassa melu, eivät ole niin merkittäviä, että puhtaan energian tuotantoon tähtäävä hanke tulisi niiden vuoksi hylätä.

Tuulivoimala sijaitsee 2–3 kilometrin etäisyydellä Liuksialan kartanon kulttuurimaisemasta. Tehtyjen selvitysten perusteella voimalan (2-3 MW) melutaso olisi suuruusluokkaa 103-109 dB.

Tuulivoimalan korkeutta lukuun ottamatta suunnittelutarvehakemuksesta ei ilmene hankkeen yksityiskohtaisia tietoja. Näin ollen tuulivoimalan aiheuttamaa melutasoa ei voida täsmällisesti määrittää lähimpienkään loma-asuntojen kohdalla. Kun otetaan huomioon rantaosayleiskaava-alueella sijaitsevien lähimpien loma-asuntojen etäisyys tuulivoimalan suunnitellusta sijoituspaikasta sekä asiakirjoissa olevat melua koskevat yleiset selvitykset, hankkeen aiheuttaman melun voidaan ennalta arvioida aiheuttavan maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitettuja haitallisia ympäristövaikutuksia. Kun lisäksi otetaan huomioon hankkeen sijoittuminen maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle noin kahden kilometrin etäisyydelle Liuksialan kartanosta, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, sekä se, että hanke poikkeaa suuren kokonsa ja rakenteidensa puolesta merkittävästi perinteisestä maaseutumaisesta rakentamisesta, kaavoituslautakunnan ei olisi tullut myöntää haettua suunnittelutarveratkaisua.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 25.11.2013 3695**Ympäristölupaa koskevat valitukset ja kantelua ympäristölupa-asiassa koskeva valitus**

Diaarinumero	1346/1/13 ja 1649/1/13
Antopäivä	25.11.2013
Taltionumero	3695
Vireilläoloaika	23 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Raahen ympäristölautakunta on 28.12.2011 myöntänyt Raahen Tuulivoima Oy:lle ympäristöluvan hakemuksen mukaisesti yhdelle 2,5–3,0 MW:n tehoiselle tuulivoimalalle. Raahen ympäristölautakunta on 15.2.2012 myöntänyt Raahen Tuulivoima Oy:lle ympäristöluvan hakemuksen mukaisesti kolmelle 2,5–3,0 MW:n tehoiselle tuulivoimalalle.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Vaasan hallinto-oikeus 28.3.2013 nro 13/0078/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on hylännyt valituksen ja kantelun Raahen ympäristölautakunnan päätöksistä suurimmilta osilta, ja osittain muuttanut ympäristölupapäätöksen ratkaisua ja lupamääräystä.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeuden päätös kumottiin valitusten johdosta siltä osin kuin sillä hylättiin hallinto-oikeudelle tehdyt valitus ja kantelu. Raahen ympäristölautakunnan päätökset kumottiin ja poistettiin. Ympäristölupahakemukset palautettiin Raahen ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittajat ovat vaatineet, että Vaasan hallinto-oikeuden ja Raahen ympäristölautakunnan päätökset kumotaan. Lisäksi Raahen ympäristölautakunnan päätösten täytäntöönpano on kiellettävä. Vaatimustensa tueksi valittajat ovat esittäneet muun ohella seuraavaa: Raahen ympäristölautakunta on lupahakemusta käsiteltäessä käyttänyt kuulutuksissa ja muissa valmisteluasiakirjoissa sekä lopullisessa päätöksessä erheellisiä kiinteistön nimiä ja kiinteistötunnuksia, sekä voimaloiden nimiä ja sijainteja. Lisäksi tuulivoimaloista tiedottaminen ja ilmoittaminen on ollut virheellistä, puutteellista ja jopa harhaanjohtavaa. Valittajien kiinteistöt sijaitsevat 100–1 400 metrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta.

Tuulivoimaloiden sijoituspaikoissa olevat poikkeamat johtuvat Raahen ympäristösihteerin toimittaman selvityksen mukaan siitä, että hanke on muuttunut ympäristöselvitysten edetessä. Selvityksen ja ympäristölupapäätöksen 7.2.2012 perusteella sijaintipaikkoja on muutettu alkupe-
räiseen hakemukseen nähden siten, että yksi tuulivoimala on päätetty sijoittaa noin 480 metriä koilliseen, ja toinen tuulivoimala noin 300 metriä kaakkoon alkuperäisestä sijoituspaikasta. On kiistatonta, että kolmen tuulivoimalan ympäristölupahakemusta koskeneessa kuulutuksessa yhden tuulivoimalan suunniteltu sijaintipaikka on ilmoitettu virheellisesti.

Asiassa ei voida pitää selvitetynä, että tieto neljän tuulivoimalan ympäristölupahakemuksesta olisi annettu ympäristönsuojelulain 38 §:ssä tarkoitetulla tavalla valittajille. Hallintolainkäyttölain 59 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan päätös voidaan kantelun johdosta poistaa, jos sille, jota asia koskee, ei ole annettu tilaisuutta tulla kuulluksi ja päätös loukkaa hänen oikeuttaan. Edellytyksenä ei ole, että menettelyvirhe olisi olennaisesti vaikuttanut päätökseen. Kun otetaan huomioon valittajien kiinteistöjen sijainti suhteessa ympäristölautakunnan päätöksissä tarkoitettujen tuulivoimaloiden sijaintipaikkoihin, ympäristölautakunnan päätökset loukkaavat valittajien oikeutta. Edellä lausutuilla perusteilla, ja kun otetaan huomioon asioiden käsittelyssä tapahtuneet kuulemisvirheet ja menettelyvirheet kokonaisuudessaan, on hallinto-oikeuden päätös kumottava.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 28.11.2013 3730**Onko hakemus voitu ratkaista suunnittelutarveasiana vai edellyttikö hankkeen toteuttaminen kaavan laatimista**

Diaarinumero	786/1/13
Antopäivä	28.11.2013
Taltionumero	3730
Vireilläoloaika	19 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Sastamalan rakennuslautakunta on 19.4.2012 antamallaan päätöksellä hyväksynyt A Oy:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen viiden tuulivoimalan rakentamiseksi Sastamalan kaupungin Suodenniemen, Kittilän ja Jalkavan kylissä sijaitseville tiloille.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Hämeenlinnan hallinto-oikeus 15.2.2013 nro 13/0072/2
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on kumonnut rakennuslautakunnan päätöksen ja hylännyt A Oy:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Vaatusuullisen käsittelyn toimittamisesta, A Oy:n vaatimus katselmuksen toimittamisesta hylättiin, ja valitus hallinto-oikeuden päätöksen kumoamisesta hylättiin.

Valittaja, A Oy, on vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja että tuulivoimaloiden sijoituspaikalla toimitetaan katselmus ja että asiassa toimitetaan suullinen käsittely, jossa valittaja voi antaa lisäselvitystä myönteisen suunnittelutarveratkaisun puolesta ja viranomaisia ja asiantuntijoita voidaan riittävästi kuulla. Valituksena perusteluina A Oy on muun muassa tuonut esiin, seuraavaa: Naapurusto ei vastusta hanketta, eikä kukaan muutoinkaan ole asettunut sitä vastaan. Ainoastaan ELY-keskus on viime vaiheessa alkanut vastustaa hanketta, ilmaisematta kuitenkaan, missä laajuudessa se voisi hankkeen hyväksyä. Nykyinen jo olemassa oleva pieni tuulivoimala (225 kW) on poistumassa alueelta käyttöikänsä lopun lähestyessä. Sille on annettu liian suuri merkitys ELY-keskuksen ja hallinto-oikeuden harkinnassa "alueen kuudentena tuulivoimalana". Hallinto-oikeus ei vastannut esitettyyn pyyntöön ottaa kantaa siihen, minkälainen hanke olisi toteutettavissa suunnittelutarveratkaisulla. Lisäksi yhtiö on lausunut, että muualla Suomessa tehdyt suunnittelutarveratkaisut ja ELY-keskusten kannat poikkeavat merkittävästi Pirkanmaan ELY-keskuksen omaksumasta linjasta.

Kun otetaan huomioon perusteet, joiden vuoksi A Oy on pyytänyt katselmuksen toimittamista, sekä asiakirjoista saatava hankkeen sijoittamista ja maisemallista merkitystä koskeva selvitys, katselmuksen toimittaminen ei asiassa ratkaistavana oleva kysymys huomioon ottaen ole asian selvittämiseksi tarpeen.

Asiassa on A Oy:n valituksesta ratkaistava kysymys siitä, onko hakemuksessa tarkoitettujen viiden tuulivoimalan rakentamista tarkoittavan hankkeen toteuttamisen edellytykset maankäyttö- ja rakennuslain kannalta voitu ratkaista suunnittelutarveasiana vai edellyttääkö hankkeen toteuttaminen kaavan laatimista.

Nyt kysymyksessä oleva hanke sijoittuu geologisesti ja maisemallisesti sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaille alueille tai tällaisten alueiden välittömään vaikutuspiiriin, ja lähimmillään noin kilometrin etäisyydelle lähimmästä taajamasta. Tuulivoimaloiden määrästä ja koosta seuraa, että hanke aiheuttaa tavanomaista asuinrakentamista huomattavasti laajemmalle alueelle ulottuvia vaikutuksia. Edellä mainittu huomioon ottaen tapauskohtaisella suunnittelutarveratkaisulla ei voida saada sellaista riittävää selvitystä, jonka perusteella hanketta voitaisiin arvioida asemakaavan tai tuulivoimalarakentamista koskevan yleiskaavan erityisten sisältövaatimusten kannalta. Hankkeen hyväksymisellä olisi voimaloiden koko ja määrä huomioon ottaen varsin laajalla alueella suunnitteluvaihtoehtoja rajaava vaikutus alueen mahdollisessa myöhemmässä kaavoituksessa. Edellä lausutuilla perusteilla hakemukseen suostuminen aiheuttaisi maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua haittaa kaavoitukselle ja alueiden käytön muulle järjestämiselle. Oikeudellisia edellytyksiä hakemukseen suostumiselle ei siten ole.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 28.11.2013 3731**Yleiskaavan hyväksymistä koskeva valitus**

Diaarinumero	1489/1/13
Antopäivä	28.11.2013
Taltionumero	3731
Vireilläoloaika	12 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Kittilän kunnanvaltuusto on 12.11.2012 tekemällään päätöksellä hyväksynyt Kuolavaara-Keulakkopään tuulipuiston osayleiskaavan Kittilän kunnan alueelle sijoituvilta osin. Sodankylän kunnanvaltuusto on 15.11.2012 tekemällään päätöksellä hyväksynyt Kuolavaara-Keulakkopään tuulipuiston osayleiskaavan Sodankylän kunnan alueelle sijoituvilta osin.
Ratkaisu, johon haettu muutosta	Rovaniemen hallinto-oikeus 11.4.2013 nro 13/0170/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on jättänyt tutkimatta valituksen Sodankylän kunnanvaltuuston päätöksestä, ja hylännyt valituksen Kittilän kunnanvaltuuston päätöksestä.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Korkein hallinto-oikeus tutki valituksen molempien kuntien kunnanvaltuustojen päätöksistä, ja hylkäsi molemmat valitukset. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muutettu.

Valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan. Hän on katsonut valtuustojen päätösten vaikuttavan välittömästi hänen etuunsa. Osayleiskaavan laadinnassa ei ole Lomajärven osalta otettu riittävästi huomioon mahdollisuuksia turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Ympäristövaikutusten arviointi Lomajärvelle kohdistuvien haitallisten vaikutusten osalta on suoritettu puutteellisin tiedoin. Valittaja on valituksessaan erityisesti painottanut maisemahaittoja hänen kiinteistölleen. Suunnitella oleva tuulipuisto aiheuttaa läheisen sijaintinsa vuoksi uhan myös valittajan terveydelle. Terveysriskiä ei ole selvitetty eikä arvioitu tarkemmin hankkeen missään vaiheessa.

Valittaja omistaa kiinteistön Lomajärvellä, joka sijaitsee noin 2,5 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. Suunnitellut tuulivoimalat olisivat napakorkeudeltaan 120 metriä, roottorin halkaisija 120 metriä ja yksikköteho noin 3 MW.

Etäisyydestä johtuen hankkeen toteuttamisella ei YVA-selvityksessä ole katsottu olevan suoria haitallisia vaikutuksia asumisviihtyvyyteen. Yleiskaavapäätöstä ei ole kohdistettu valittajaan. Kittilän ja Sodankylän kuntien alueelle muodostuvalla tuulipuistokokonaisuudella ei ole valittajan esittämällä perusteilla kuntalain 92 §:n 1 momentissa tarkoitettuja välittömiä vaikutuksia valittajan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Näin ollen hänen valitusoikeutensa tuulipuistohanketta koskevista yleiskaavan hyväksymispäätöksistä perustuu vain kuntalain 4 §:n mukaiseen kunnan jäsenyyteen. Koska valittaja ei ole Sodankylän kunnan jäsen, hänen valituksensa on Sodankylän kunnanvaltuuston päätöksen osalta jätettävä tutkimatta.

Kittilän kunnanvaltuuston osalta asiassa on arvioitavana, perustuuko Kittilän kunnanvaltuuston valituksenalainen tuulivoimayleiskaava riittäviin selvityksiin siten, että selvitysten perusteella on arvioitavissa yleiskaavan yleisten sekä tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityisten sisältövaatimusten täytyminen ja se, aiheutuuko hyväksytystä kaavasta maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 4 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Pelkästään sitä, että voimalat näkyvät valittajan kiinteistölle, tai sitä, että voimaloiden maisemavaikutukset yleisemminkin voivat vaikuttaa kiinteistöjen arvoon tuulivoimapuiston ulkopuolisella alueella, ei edellä lausuttu huomioon ottaen voida näissä oloissa pitää säännöksessä tarkoitettuna kohtuuttomana haittana. Selvitysten perusteella yleiskaavaa laadittaessa on muun ohella otettu riittävästi huomioon mahdollisuudet turvalliseen ja terveelliseen elinympäristöön. Täten hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole perusteita.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 1.7.2014 2096**Suunnittelutarveratkaisua koskeva valituslupahakemus ja valitus**

Diaarinumero	3567/1/12
Antopäivä	1.7.2014
Taltionumero	2096
Vireillöoloaika	28,5 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Sauvon kunnanhallitus on 13.2.2012 tekemällään päätöksellä (§ 42) hyväksynyt Taaleritehtaan Tuulitehdas I Ky:n suunnittelutarveratkaisua koskevan hakemuksen kolmen enintään 3,0 MW:n tuulivoimalan rakentamiseksi noin 68 hehtaarin suuruiselle vuokra-alueelle kiinteistöistä Vestergård RNo 1:16 ja Östergård RN:o 2:8 Sauvon kunnan Timarin kylässä. Voimaloiden tornin korkeus on enintään 120 metriä ja roottorin läpimitta on 120 metriä. Rakenteen ylin korkeus on enintään 175 metriä. Hakemuksen karttapiirroksen mukaisen voimalan numero 2 osalta hakemus on hylätty, koska voimalasta aiheutuu naapurikiinteistöille merkittävää haittaa.
Ratkaisu, jota valitus koskee	Turun hallinto-oikeus 5.11.2012 nro 12/0335/1
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt valittajien valituksen.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Turun hallinto-oikeuden ja Sauvon kunnanhallituksen päätökset kumottiin ja Taaleritehtaan Tuulitehdas I Ky:n suunnittelutarveratkaisua koskeva hakemus hylättiin.

Valittajat ovat vaatineet että hallinto-oikeuden ja kunnanhallituksen päätökset kumotaan ja suunnittelutarveratkaisua koskeva hakemus hylätään. Valittajien mukaan päätöksessä ei ole otettu huomioon virheellisesti tehtyjä melumittauksia. Melumittaukset on tehty 2,4 MW:n voimaloilla ja lupa on kuitenkin myönnetty 3 MW:n voimaloille, joiden meluarvot poikkeavat merkittävästi pienemmistä voimaloista, kuten johtavan ääniasiantuntijan asiantuntijalausunnosta ilmenee. Päätöksessä ei ole myöskään riittävästi otettu huomioon valtavien rakennelmien herkkää maisemaa dominoivaa vaikutusta, vaikka kolmen kilometrin lähialueella sijaitsee lukuisia lomakiinteistöjä ja vakituksessa asuinkäytössä olevia kiinteistöjä. Selvitys on puutteellinen myös siksi, että selvityksessä käytetään valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisia ohjearvoja, jotka eivät sovellu hyvin tuulivoimaloihin, eikä selvityksessä huomioida ympäristöministeriön tuulivoimaloille erikseen antamia ohjearvoja. Aiempi käytäntö on syntynyt vanhentuneen tiedon pohjalta, eikä ota huomioon uutta melututkimusta tai ainakaan kaikissa tapauksissa näin suuritehoisia laitoksia.

Osayleiskaava-alueen ja sillä sijaitsevien rakennuspaikkojen etäisyys suunnitelluista tuulivoimaloiden sijaintipaikoista ja läntisimmän tuulivoimalan etäisyys loma-asutuksesta on noin 700 metriä.

Asiassa on ratkaistava kysymys ensisijaisesti siitä, onko hakemuksessa tarkoitettujen kolmen tuulivoiman rakentamista tarkoittavan hankkeen toteuttamisen edellytykset maankäyttö- ja rakennuslain kannalta voitu ratkaista suunnittelutarveasiana vai edellyttääkö hankkeen toteuttaminen kaavan laatimista. Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisiin melutason ohjearvoja ei suoraan voida katsoa soveltuvan tuulivoimamelun häiritsevyyden arviointiin. Haittojen ehkäisyä ei voida jättää yksinomaan rakennuslupamenettelyssä ratkaistaviksi. Arvioinnissa on otettava huomioon, että sekä ympäristöselvitys että melumallinnus on tehty teholtaan ja roottorin halkaisijaltaan hakemuksessa ja myönnetyssä suunnittelutarveratkaisussa tarkoitettuja voimaloita pienemmillä voimaloilla. Edellä mainittu huomioon ottaen tapauskohtaisella suunnittelutarveratkaisulla ei tässä tapauksessa ole saatu sellaista riittävästä selvitystä, jonka perusteella hanketta voitaisiin arvioida asemakaavan tai tuulivoimalarakentamista koskevan yleiskaavan erityisten sisältövaatimusten kannalta.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS 29.10.2014 3347**Valitus yleiskaavan hyväksymistä koskevassa asiassa ja päätöksen purkamista koskeva hakemus**

Diaarinumero	704/1/14
Antopäivä	29.10.2014
Taltionumero	3347
Vireilläoloaika	22,5 kuukautta
Asian aikaisempi käsittely	Kurikan kaupunginvaltuusto on 10.12.2012 tekemällään päätöksellä (§ 91) hyväksynyt Keskustan ja Panttilan osayleiskaavan 2025.
Ratkaisu, jota valitus koskee	Vaasan hallinto-oikeus 29.1.2014 nro 14/0018/2
Hallinto-oikeuden ratkaisu	Hallinto-oikeus on kumonnut kaupunginvaltuuston osayleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen tiettyjen alueiden ja merkintöjen osalta.
Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu	Valitus hallinto-oikeuden päätöksestä jätettiin tutkimatta. Hakemus hallinto-oikeuden päätöksen purkamisesta hylättiin.

Valittaja, EPV Tuulivoima Oy, on vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan tai päätöstä muutetaan siten, että kaupunginvaltuuston päätös kumotaan ainoastaan tiettyjen merkintöjen osalta. Toissijaisesti valittaja on vaatinut, että asia tutkitaan päätöksen purkamista koskevana hakemuksena. Perusteluina valitusoikeuteensa valittaja on esittänyt, että asia vaikuttaa valittajan oikeuteen ja etuun, sillä valittaja on tehnyt kaavoitettavalle alueelle maanvuokrasopimuksia, sekä että kaavoituksessa on käytetty apuna valittajan teettämää ja maksamaa ympäristövaikutusten arviointia ja että valittaja on maksanut hankkeeseen liittyviä erillisiä teknisiä ja ympäristöllisiä selvityksiä. Hallinto-oikeuden päätöksen purkamista koskevaa hakemusta valittaja on perustellut muun ohella sillä, että hallinto-oikeuden päätös perustuu ilmeisesti väärän lain soveltamiseen ja loukkaa yksityistä valittajan etua. Valittajan mukaan meluselvityksiin on sovellettu ympäristöministeriön oppaassa esitettyjä perustelemattomia suunnitteluarvioita, jotka valittajan mukaan eivät edes ylity, vaan kyse on suunnitteluarvojen ylittymisen riskistä, hallinto-oikeuden väittämien melumallinnuksien epävarmuuksien vuoksi. Tehtyjen melumallinnusten ei ole syytä olettaa myöskään, että asumisterveysohjeessa mainitut asuntojen sisätilojen melun ohjearvot ylittyisivät.

Selvitysten perusteella kaavan mukainen toiminta ei aiheuta kohtuutonta haittaa ja kaava täyttää muutoinkin yleiskaavoituksen sisältövaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 191 §:n 4 momentin mukaan muilla kuin kunnalla ei ole oikeutta hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut kunnan viranomaisen tekemän kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen.

Valittajan purkuhakemuksen tueksi ei ole esitetty sellaisia syitä, joiden johdosta siihen, kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 63 §:n 1 momentti, voitaisiin suostua.